

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 38 (1805) 1984 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 18 • ŠV. KAZIMIERO METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Magnetiškas žmogus

Šiaurės Amerikos, ypač Kanados, gyventojų akys šią savaitę nukreiptos į žmogų iš Romos, būtent Joną-Paulių II, lankantį teritoriją, didesnę už JAV-bes. Tai Kanada, kurios katalikų vyskupai pakvietė jį kaip vyriausią Katalikų Bendrijos ganytoją. Jau ne pirma jo kelionė. Iki šiol jis yra aplankęs didžiąją pasaulio dalį, ir tai ne kaip smalsus turistai, bet kaip Evangelijos skleidėjas, tikinčiųjų bendrijos atnaujintojas, esamų pajėgų stiprintojas, naujų užmojų įkvėpėjas. Tai, galima sakyti, naujas krikščionybės stiprinimo kelias. Popiežiai, išitvirtinę Romoje, labai retai išjudėdavo tolimesnei kelionei. Naują linkmę pradėjo Paulius VI, bet dar labai nedrąsiai, nes tai neįprastas dalykas. Tą linkmę ryžosi tęsti Jonas-Paulius II jau visu savo pajėgumu. Tokiose ganytojinėse kelionėse jisai išbūna keletą ir net keliolika dienų, pakeldamas gana didelį pareigų krūvį, stebindamas fiziniu savo pajėgumu. Grįžta jis Romon nuvargęs, bet kartu ir nudžiugęs, kad atliko ne mažesnę apaštalinę kelionę už Kristaus mokinių Paulių. Ligšiolinė patirtis rodo, kad tos kelionės teikia dvasinę atgaivą ištisiam kraštam, pažadina gyventojų dėmesį krikščioniškam tikėjimui, sustiprina vietomis blėstantį tikėjimą, atitiesia beiškrystančius kelius.

TOKIOM ilgom kelionėm Jonas-Paulius II gerai pasirošia, jas tinkamai suplanuoja ir sklandžiai įvykdo. Bet tai techniškoji pusė, kuri yra būtina, tačiau nėra esminė, lemianti kelionių sėkmę. Jo kelionių širdis yra jis pats, t. y. jo asmenybė. Iš jos dvelkia nematoma dvasinė šiluma, sklinda jaučiamas magnetizmas, pagaujantis minias. Juk tai, ką jis skelbia savo pamoksluose, tikintieji girdi iš visų parapijų sakyklių, tačiau jo žodis smigte sminga į žmonių širdis ne savo naujumu, o savo dvasiniu svoriu. Jis neskelbia jokių naujų filosofijų, jokių sensacijų, jokių stebuklingų gydymų, o tik taktiškai kartoją paprastą Evangelijos išmintį. Klasiškas pavyzdys — Montrealio arkivyskupijos jaunimo vakaras, surengtas olimpiniam stadione, kur dalyvavo 65.000 jaunimo. Po nepaprastai spalvingos, originalios ir modernios programos Jonas-Paulius II dėstė tradicinės Evangelijos mintis, atsiliepdamas į jaunimo kelias problemas, bet tokiu pagaunančiu nuoširdumu, sugestyvumu, kad 15-25 metų amžiaus jaunimas gaudytų jį kaip žmogų ir kaupė juos savo širdyse. Iš esmės tuose žodžiuose nebuvo nieko naujo. Naują gyvybę tiems žodžiams, teikė charismatiška Jono-Pauliaus II asmenybė, sugėbant išskelti ugnį ir iš ilgai gulėjusio bei užmiršto akmens.

KELIAUJANTIS popiežius išjudina mases ne vien magnetiška savo asmenybe — jis pasirodo minios kaip moralinis autoritetas, apaštalinis Kristaus misijos žemėje tęsėjas. Jame atsispindi ne tik asmeninė kultūra, bet ir Kristaus dvasia. Tai rodo pvz. jo rūpestis palieguosiemis, ligoniams, gyvenimo prislėgtiems, jo meilė vaikams. Kai jis atsisotja pamoksliniam žodžiui, prabyla visu savo autoritetu kaip vyriausias mokytojas Kristaus vardu. Jo žodis svarus, bet nėra įsakantis. Jo autoritetas didelis, bet ne įsakymo, o įtikinimo prasme. Jis yra vyriausias generolas, bet ne karinė prasme. Jo armijos milijoninės, tačiau beginklės fizine prasme. Jų ginklai yra ne griaunamojo, bet statomojo pobūdžio, nes Kristaus karalystė yra atremta į dvasinio-moralinio pradžius, kurie yra amžini. Tad ir Jonas-Paulius II savo kelionėmis įsiriškioja į šią karalystę, kurios įgyvendinimas žemėje tebėra misteriškas ateities uždavinys. To trokšta visi geros valios žmonės, bet bijo antikristinės imperijos statytojai, apsiginklavę fiziniiais naikinamaisiais ginklais ir klaidingomis teorijomis. Tos baimės genami minėtose imperijos sargai yra paglemžę savo orbiton daugelį kraštų, jų tarpe ir mūsų Lietuvą. Ši imperija subyrės, kai joje glūdinčią fizinę jėgą pakeis kuriamoji Kristaus dvasia, atstovaujama Jono-Pauliaus II.

Dalyvavo ir lietuviai

Šv. Tėvas Jonas-Paulius II didžiuliuose Kanados centruose

Dvylikos dienų trukusi Jono-Pauliaus II kelionė Kanadoje buvo triumfališka. Visose iškilmėse dalyvavo didžiulės minios žmonių, klausėsi jo pamokslų ir pasitiko entuziastiškai.

"Laimink mus"

Beveik visur dalyvavo ir lietuviai. Pirmiausia jie pasirodė rugsėjo 10 d. Montrealyje, kur yra dvi lietuvių parapijos. Didokas jų būrys (apie 100) pasitiko pravažiuojantį popiežių Sherbrooke ir Partenais gatvių sankryžoje, netoli Šv. Kazimiero šventovės. Jie turėjo šv. Kazimiero ir Aušros Vartų paveikslus, Lietuvos vėliavas ir plakatą su įrašu: "Šv. Tėve, laimink mus". Pravažiuodamas popiežius tai pastebėjo ir palaimino. Gerokai trukdė lietus — dalis lietuvių pabūgo ir nesiryžo dalyvauti.

Montrealio lietuvių jaunimas dalyvavo olimpiniam stadione, kur buvo surengtas specialus jaunimo vakaras. Ten lietuviai galėjo pasirodyti

su savo tautiniais šokiais drauge su kitom etninėm grupėm.

Nemažai Montreale lietuvių dalyvavo ir bendrose popiežiaus laikomose pamaldose Jerry parke. Jų atstovai dalyvavo aukų nešime.

Nepriimtas planas

Gausiausia lietuvių kolonija Toronte, įskaitant ir aplinkinių miestų lietuvių telkinius, bandė planuoti atskirą Šv. Tėvo pagerbimą Anapilyje. Buvo žinių, kad jis lankysis kaimyninėse lenkų parapijose ir galbūt galės sustoti Anapilyje — platioje lietuvių sodyboje. Kanados lietuvių katalikų centras praėjusį pavasarį specialiu raštu kreipėsi į Vatikaną minėtu reikalu. Jo prašymas buvo persiųstas Toronto kardinolui G. E. Carteriui, kurio sudarytas popiežiui suteikti komitetas lietuvių prašymo nepatenkino. Esą tai nesiderina nei su bendru planu, nei su saugumo reikalavimais (Nukelta į 9-tą psl.).

Jo Eminencija kardinolas G. E. CARTERIS, Toronto arkivyskupas, kalba į Pasaulio lietuvių katalikų kongreso dalyvius katedroje, kur jam buvo įteikta peticija, skirta Šv. Tėvui Jonui-Pauliui II

Nuotr. St. Dabkaus

Nuo Atlanto iki Pacifiko

Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II dvylikos dienų kelionė Kanadoje

Popiežius Jonas-Paulius II savo istoriniam apsilankymui Kanadoje paskyrė dvyliką dienų. Tai buvo tikrai ilga viešnagė ne tik dienų skaičiumi, bet ir įveiktų mylių, apėmusių beveik visą Kanadą nuo St. John's Niufundlandijoje iki Vankuverio Britų Kolumbijoje, Fort Simpsono Šiaurės-vakarių teritorijoje. Viešnagė buvo pradėta Kvebeko mieste, kuris laikomas katalikybės lopšiu Kanadoje, apsilankymu kaimyninėse vietovėse ir Montrealyje. Būdamas kardinolu, Jonas-Paulius II Kanadoje lankėsi du kartus — 1969 ir 1976 m., bet dabar atvyko kaip pirmasis popiežius Kanados ir Vatikano istorijoje.

Montrealyje

Išspūdingas buvo Jono-Pauliaus II susitikimas su 2.500 10-11 metų amžiaus mokinių Montreale Notre Dame katedroje, su 65.000 jaunuolių olimpiniam stadione. Savo pamoksle jis ragino jaunimą tapti Dievo vaikais, vengti narkotikų, rimtai pasiruošti jungtuvėms, šeimos sukūrimui. Jaunimo atstovai svečiui buvo paruošę idėmių choreografinę programą, atspindinčią dabartinio pasaulio problemas. Ją užbaigė išspūdingas baltai apsirengusių mergaičių skrendančių taikos balandžio vaizdas.

Atviro Mišios Jerry Parke sutraukė apie 300.000 dalyvių. Jonas-Paulius II palaiminąja paskelbė seselę Mariją-Leonę, įsteigusią Mažųjų Šv. Šeimos seserų vienuoliją, kurios narės daugiausia rūpinavosi įvairiais labdaros darbais. Šia proga Mišių pamokslas buvo skirtas moterims bei jų pareigoms, kurių didelė dalis gyvenime tenka tarnybai kitiems.

Prie Atlanto

Iš Montreale popiežius Jonas-Paulius II nukrito į Niufundlandiją ir nuo Atlanto pakrantių pradėjo kelionę per visą Kanadą. Originalumu pasižymėjo jo atliktas žvejybos laivų ir žvejų palaiminimas, įprastas Niufundlandijos žvejams. Staigmena tapo uoste pasiliktas Lenkijos žvejybos laivas, kurio įgula nevykdė gauto įsakymo išplaukti į Halifaksą

ir nedalyvauti šioje iškilmėje. Panašiai St. John's uoste pasielgė Gdanske pastatyta jachta "Gedania", priklausanti Gdanske jachtų klubui. Jos kapitonas W. Wierzbickis taip pat buvo gavęs įsakymą iš Lenkijos konsulato Toronte išplaukti iš uosto dar prieš popiežiaus Jono-Pauliaus II atvykimą. Visi įgulos nariai krante susitiko su Jonu-Paulium II, jam įteikė vėliavą, marškinius su Gdanske jachtų klubo ženklu, o jie patys buvo apdovanoti Rožiniais.

Toronte

Šv. Tėvas taipgi apsilankė Monktone ir Halifakse, pagerbdamas kitas Kanados Atlanto provincijas, ten atlaikdamas Mišias, o po to pradėjo ilgą kelionę Torontan. Iš orauščio pervažiojo visą miestą uždegti taikos liepsnos prie rotušės. Šv. Mykolo katedroje jis susitiko su katalikų kunigais. Ekumeninės pamaldos buvo surengtos anglikonų Šv. Pauliaus šventovėje. Čia pagrindinis dėmesys teko visoms krikščioniškoms grupėms, dar popiežiaus Pauliaus VI pradėtam suartėjimui. Jonas-Paulius II reiškė viltį, kad ateityje krikščionys taps viena bendrija su vienu Ganytoju. Atskirus uždarius pokalbius su tų krikščionių grupių vadais jis turėjo salęje prie anglikonų šventovės.

Vakaras buvo skirtas susitikimui su lenkais Toronte CNE Parodų stadione, kur popiežiaus Jono-Pauliaus II laukė apie 55.000 lenkų, ne tik torontiečių, bet ir atvažiuosiu iš kitų Kanados vietovių, net JAV Buffalo miesto, turinčio didelę lenkų koloniją. Popiežius priminė ankstesnius savo apsilankymus Kanadoje, netgi dalyvavimą Kanados lenkų kongrese 1969 m. Apgailestavo, kad šį kartą susitikimui tegali skirti vieną trumpą vakarą. Viduryje skaitomo pamokslu Jonas-Paulius II atidėjo tekstą ir prašė laisvą žodžių, paliesdamas "Solidarumą". Esą visur Kanadoje jam teko matyti "Solidarumo" plakatus. Neminėdamas Lenkijoje uždraustą "Solidarumo" (Nukelta į 6-tą psl.)

Šv. Mykolo katedroje Toronte kardinolas G. E. CARTERIS priima peticiją popiežiui Jonui-Pauliui II su tūkstančiais parašų. Ja prašoma prisidėti prie išlaisvinimo sovietų kalinamų kunigų — A. Svarinsko ir S. Tamkevičiaus

Kazimierinio kongreso dienos

Eitynės gatvėmis. Pamaldos Toronto katedroje. Peticijos įteikimas. Du operos spektakliai. Iškilūs svečiai pokilyje

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Rugsėjo 2, sekmadienis, buvo skirtas pamaldoms, operai ir pokyliui.

Nors oras buvo lietingas, 12 v. prie Toronto rotušės pradėjo rinktis eitynių dalyviai ir vėliavinkai. Organizacijos atsiuntė savo vėliavas su palydovais ne tik iš Toronto, bet ir kitų vietovių — Montrealio, Hamiltono, St. Catharines... Tai ateitininkų, skautų, šaulių, katalikų moterų vėliavos. Kai jos išsiriškiojo eitynėm gatvėje, susidarė graži eilė — bene 25 vėliavos su palydovais. Eitynių priešakyje žygiavo plakatų su įrašu "We are praying for persecuted Lithuania", Lietuvos, Kanados, JAV ir kitos vėliavos.

Kai pakilęs vėjas perplėšė plakatinę juostą, policija atgabeno kiljinio popieriaus, ir nešėjai galėjo ją lengvai sutaisyti.

Paskui organizacijų vėliavas žygiavo gausūs maldininkai, kurių galėjo būti apie 500. (Jei ne lietingas oras, jų būtų buvę žymiai daugiau). Eitynėms vadovavo V. Bireta ir A. Kalinauskas.

Eitynėmis į katedrą domėjosi spaudos ir televizijos reporteriai — sekė eitynes iki galo.

Peticija popiežiui

Pamaldos katedroje turėjo prasidėti 1.15 v.p.p., bet teko laukti iki 1.30 v.p.p., nes prieš tai ten buvo kanadiečių pamaldos, kurios užtruko ilgiau nei buvo numatyta.

Labai išspūdinga buvo procesija į katedrą: priekyje žygiavo organizacijų vėliavos, pasukui jas — apie 50 kunigų, du lietuviai vyskupai ir Toronto kardinolas.

Užėmus kardinolui Carteriui savo sostą, prasidėjo Mišios, kurias koncelebravo vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys, paskirtasis vyskupu kun. P. Baltakis, OFM, ir visi ten dalyvavę kunigai.

Atlikus liturginius skaitymus (V. Bireta, sesuo M. Bareikaitė, V. Volertas), prie kardinolo sosto artėjo delegacija su peticija, skirta Šv. Tėvui Jonui-Pauliui II. Tai raštas su daugybe parašų, prašančių popiežių panaudoti savo autoritetą, kad būtų paleisti iš lagerių kunigai — Alfonsas Svarinskas ir Sigitas Tamkevičius. Peticiją įteikė Rūta Girdauskaitė ir Rita Rudaitytė, lydimos apeigų vadovo kun. A. Si-

manavičiaus, OFM. Tą momentą filmavo televizijos reporteriai, sekė laikraščių korespondentai. Dar tos pačios dienos vakarą televizijos žiūrovai matė ekrane šį momentą ir procesiją katedron, o sekantios dienos rytą dienraštis "The Toronto Star" įdėjo nuotrauką ir aprašymą.

Priėmus peticiją, kardinolas prisiartinio prie sakytos ir tarė drąsianantį žodį kongreso dalyviams, kurių buvo pilnutėlė katedra — arti 2000. Kardinolas pažadėjo peticiją įteikti popiežiui, besilankančiam Kanadoje ir pabrėžė mintį, kad mes laisvajame pasaulyje turime drąsiai kalbėti, nes anapus Geležinės uždangos žmonės yra priversti tylėti ir kentėti. Esą Šv. Tėvas darys visa, ką gali, padėti kalinamiems bei kankiniams.

Baigęs kalbą, kardinolas atsisveikino, nes negalėjo ilgiau pasilikti pamaldose dėl daugybės darbų, susijusių su popiežiaus atvykimu.

Naujasis vyskupas

Šių pamaldų pamokslininku buvo kun. Paulius Baltakis, OFM, naujai paskirtas vyskupu lietuvių išeivijai. Jis priminė laisvajame pasaulyje rengiamus šv. Kazimiero minėjimus, skleidžiančius krikščionišką mintį ir konkretų krikščionišką gyvenimo pavyzdį, kuris ir mus skatina stipriau liudyti savąjį tikėjimą bei jungtis su priespaudą kenčiančiais Lietuvos tikinčiaisiais. Baigdamas pamokslą, kun. P. Baltakis kvie-

tė visus į bendrą talką dvasinėje srityje, nes pjūtis didelė, o darbininkų mažai.

Jau buvo žinoma, kad naujasis vyskupas bus šventinamas rugsėjo 14 d. Portlando katedroje, t. y. tą dieną, kai popiežius lankysis Toronte. Daug kas apgailestavo kad tokia iškilmė rengiama tokiu laiku ir tokioje vietoje, kur nėra lietuvių.

Išspūdingas aukojimas

Atėjus aukojimo momentui, nuo katedros durų žygiavo vienas po kito dovanų bei aukų nešėjai. Andrei Čuplinskaitė skaitant atitinkamas maldas, artėjo prie altoriaus nešėjos bei nešėjai su šv. Kazimiero paveikslu, kryžiumi ir lėlėmis, Rožiniu, lietuviška juosta, vandeniu bei vynu ir ostijomis. Tam momentui buvo sukurta specialios maldos ir išspausdintos knygelėje "Kongreso Mišios" (jų autorė — sesuo Ona Mikailaitė).

Kazimierinės giesmės

Šios pamaldos buvo skirtingos nuo kitų dar ir tuo, kad buvo giedamos specialios giesmės, sukurtos šv. Kazimiero garbei. Pamaldų pradžioje, įeinant procesijai katedron, jungtinis choras, vadovaujamas V. Verikaitės, giedojo kazimierinę giesmę "Dieve, Tu Lietuvai skyrė globėją", po antrojo skaitinio — "O, šventasis karalaiti" J. Petkaičio, aukojimo metu — "Šventas Kazimierai, mūsų globėjų" Viltenio, komunijos metu — (Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje:

Magnetiškas žmogus

Jono-Pauliaus II asmuo ir jį pasitinkančios minios

Nuo Atlanto iki Pacifiko

Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II kelionė po didžiulius miestus

Dalyvavo ir lietuviai

Kanados lietuviai dalyvavo Šv. Tėvo sutikime įvairiose vietose

Kazimierinio kongreso dienos

Pasaulio lietuvių katalikų kongresas ir jo renginiai

Trečias kartas nemeluoją...

Kazimierinė giesmė, turinti tris autorius? Tai mįslė

Kaip mes palikome savo kraštą?

Prieš 40 metų, kai bėgome nuo raudonojo siaubo

Ko pageidautume iš Lietuvos žydų?

Abiejų pusių diskusijos, bandančios išsiaiškinti praeitį

Brazilai — lietuviškai, lietuviai — portugaliskai

Lietuvių pastangos reikštis grožinėje Brazilijos literatūroje

Visi ryžkimės Lietuvai!

Pietų Amerikos lietuvių kongreso Venezueloje darbai

Laidojom giesmininką be giesmės...

Lietuvos pogrindžio spauda apie velionį solistą Kučingį

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10, rėmėjo — \$25
(Amerikoje — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Trečias kartas nemeluoja...

Kas gi to eilėraščio tikrasis autorius?

AURELIJA BALASAITIENĖ

Sakoma, kas nori rašyti, privalo daug skaityti, kad būtų praplečiamas akiratis, gausėtų idėjos, turtėtų žodynas ir lavintųsi kritikos jausmas. Prisipažinsiu, kad skaitau daug, pradedant parapijos biuletenių, baigiant modernia literatūra, jau nekalbant apie mūsų spaudą.

Nepraleidžiu nė poezijos, nes joje visada galima rasti daug grožio ir tam tikros atvangos nuo gyvenimo realybės, pasireiškiančios reportažuose, straipsniuose ar kritikoje.

Kai prieš keletą dienų su dėmesiu skaičiau "TŽ" rugpjūčio 14 d. laidą, pastebėjau puikiai rimuotą, gilią minties Aleksandro Radžiaus eilėraštį, skirtą šv. Kazimierui, pavadintą "Ateiki dar kartą". Gili mintis, puikus rimas, tobulas klasiškas eiliavimas. Kažkur pasamonėje gimsta atgarsiai. Kažkur girdėta, skaityta, matyta... Prisiminiau. Su draugų pagalba pagaliau štai ką sužinojau. Dar prieš kovo mėnesį Klivlando Dievo Motinos parapijoje, drauge su biuleteniu, buvo išdalinti lapeliai su gaidomis, ir parapijiečiai mokėsi giedoti... tuos pačius žodžius. Ant lapelio kukliai pasirašyta "J. P. Nasvytis, 1983 m."

Š. m. kovo mėn. "Ateities" žurnale (nr. 3) pirmajame puslapyje tie patys žodžiai jau užvardinti "Ateiki, Kazimierai šventas" ir apačioje pažymėta "Giesmė iš Lietuvos". Ir štai po daugelio mėnesių tie patys žodžiai jau kito autoriaus yra išspausdinti "Tėviškės žiburiuose".

Mislė nemenka. Jei tai Aleksandro Radžiaus poezija, tai kaip J. P. Nasvytis, dar prieš ją pasirodant viešumoje, nepažymėjęs jokio autoriaus, prisiuntė į Klivlandą, palikdamas tik savo vieno pavardę? Ir iš kur "Ateitis" gavo "giesmę iš Lietuvos"? Ir kaip tas jau dviejų ankstyvesnių autorių (?) eilėraštis dabar jau turi aiškią kilmės pradžią? Nežinau, kokia yra J. P. Nasvyčio ir Aleksandro Radžiaus pažintis. Nežinau, koku būdu "Ateitis" tą nuostabią gražų eilėraštį (ar giesmę) išspausdino be autoriaus. Tik viena žinau: atsakymas yra būtinas.

Ne paslaptis, kad mus pasiekia daug religinės ir patriotinės poezijos iš pavergtos Lietuvos. Tai laisvės šaukiančios tautos kūrybinės dvasios įsiskverbimas kelio į viešumą. Mes negalime skelbti jos autorių, bet mes galime gerėtis jų kūrybos turtais, kurie kada nors, sušvitus laisvės aušrai, taps mūsų literatūros galiūnais.

AMBER VIDEO PRODUCTIONS

Edvardas Gataveckas

Vestuvių iškilmės filmuojamos "video" būdu Toronte ir apylinkėse. Žema kaina.

Skambinti telefonu 242-4114 Toronte.

Norintiems parodomį pavyzdį.

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave.
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties kongreso atidaryme Toronto "Royal York" viešbutyje 1984.IX.1. Pirmoje eilėje iš kairės: JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos pirm. I. BUBLIENĖ, VLKO pirm. dr. K. BOBELIS; už jų — kun. A. PETRAITIS, kun. J. VAIŠNYS, SJ, kun. dr. Z. SMILGA ir kiti

Kaip mes palikome savo kraštą?

40 metų nuo didžiojo lietuvių tautos egzodo

KAZYS MILERIS

Tais 1944 m. spalio 9 buvo paskutinė diena lietuviams pasitraukti iš rusų jau galutinai baigiamos užimti Lietuvos teritorijos. Spalio 10 d. buvo paimta Kretinga, Palanga, Tauragė, Šakiai ir užkirsti visi dar likusieji keliai pasitraukimui.

Gražus ruduo

Atsimenu, tais metais buvo labai gražus Lietuvos ruduo. Laukuose džiūvo nukastų bulvienujų žemė, keliai dar dulkėjo. Spalis jau buvo pradėjęs gelsvai ir rusvai nudažyti pirmųjų lapuočių lapus.

Iš kažkur artėjantis dundėjimas kasdien darėsi vis aiškesnis. Vis dažniau pažeme nepaprastu greičiu pradėjo praskristi lėktuvų grupuotės su aiškiai matomom raudonom žvaigždėm. Ant vieškelio daugiau ir daugiau buvo matyti iš kažkur atvykstančių žmonių ir daiktų perkrautų vežimų. Jie sustodavo pakelėse prie pirmo užtikto šulinio pagirdyti ir pašerti savo išvargusių arklių.

Atėjo ir tokios žinios, kad tie bėgliai kaimyniniuose kaimuose mainė auksinius žiedus į lašinius ir kitokią mantą.

Žmonės būriavosi ir išgastinagai klausė vienas kitą, ką žada daryti. O tada pasirinkimo buvo nedaug: trauktis su kitais besitraukiančiais į karą pralaiminčią Vokietiją, kurią krenta bombų kruša ir jau gresia badas, ar pasilikti bei sulaukti į Lietuvą vėl sugrįžančios komunistinės santvarkos.

Sunkus apsisprendimas

Lietuvoj to santvarkos laukiančių buvo jau labai nedaug — tie kaltai ir nekaltai nukentėję nuo vokiečių okupacinės valdžios ir visokie nuo bausmių besislapstantys. Jei ne visi Lietuvos žmonės bėgo, tai tik todėl, kad daugelis bijojo tos nežinios bei buvo pasiryžę geriau mirti savo žemėje.

Po karo Lietuvoje bolševikai skelbė, kad išbėgo visi tautai nusikaltę žmonės. Mes žinome, kad bėgo žmonės ir visiškai nebuvo įsijungę į jokias valdžias ir į jokią politinę mairšatį: ūkininkas tik arš žemę, skaityti ir rašyti vaikus mokė Lietuvos mokytojas, tik buhalterijos knygas vedęs steigtojas raštininkas ir kiti panašūs.

Tada tais sunkiais apsisprendimo momentais žmonės norėjo būti su kitais, norėjo būti būryje. O keliems pakilus, kiti irgi, kaip tos medžio-tojos pašovimui išbaidytos laukinės antys, kilo kartu, laukdami kulkos ar išsigelbėjimo. Daugelis nebesirijo vėl gyventi anoj santvarkoj, kurios visi nepateisinami nusikaltimai dabar jau buvo iškelti viešumon ir pasidarę žinomi ir tiems, kurie jų tada nežinojo.

Važiuojam

Taip dviem arkliams pakinkytas vežimas tada traukė per Joskaidų mišką Palangos link. Vežime maišuose sudėtos nedidelės maisto atsargos, keli maišai arkliams avių, surištos patalynės, ant jų užmestas dviratis. Važiuojame septyni žmonės — vyrai, moterys

ir vaikai. Visą laiką kamuoja mintys: ko mes bėgame, lyg kokie nusikaltėliai? Apsisprendę likti, dar galėtume pakely užsukti ir pasilikti pas mano gimines. Bet kas galėjo imtis tokios atsakomybės? Pasiekę plentą, padarėjome — pamatėm ir daug kitų besitraukiančių. Paplentėje daug didžiųjų tankų, kurių vienas su urzgė, žemę ardamas bei padarydamas mums pravažiavimą.

Jau temstant, su ilga besitraukiančių kolona atsiyrėme ligi Palangos. Negyvas ir be žmonių buvo tada šis gražus mūsų kurortinis miestas. Kažkur tarpuvarty pasirodė atpažįstamas miestelio girininko veidas. Vienas kitas žmogus, gavęs proga, dar perbėga per gatvę ir kažkur dingsta. Naktį ties Nimerzate pervažiuojame Lietuvos-Vokietijos sieną, pasidarydami pabėgėliais, vėliau iš Vakarų sąjungininkų gavę "išvietintųjų" vardą.

Per Neringą

Klaipėda tada jau buvo karo zonoje. Vienintelis kelias bebuvo likęs — Kuršių Neringa, kurią dabar Lietuvoje vadina "Kuršių nerija". Bet norint patekti į ją, reikėjo net dvi dienas laukti plausto, kuris perkeltų per Kuršių marias. Čia, išsirikiavę dviem eilėm, kartu kėlėsi kariuomenė ir pabėgėliai. Prisimenu, kaip iš kažkur pradėjo kristi sviediniai suguldė mus ant grindinio, išskyrus iš kažkur atsiradusį raudonkelnį generolą. Jis vienas kaip stulpas pasiliko stovėti, įtartina apžvelgdamas aplinką.

Sulaukę savo eilės ir jau perkelti per marias, važiuojame gražiąja Neringa. Su mumis kartu traukėsi ir daug kariuomenės dalinių. Pralenkdami mus ir matydami vežime mažų vaikų, jie numetė mums keletą duonos kepalų ir kareiviško davinio sausainių.

Čia tik smiltynai, o arkliams reikia žolės. Sustoję Rasytėje, vyrai, pasiskirstę išėjome įieškoti arkliams pašaro. Aš turėjau laimės rasti kluną, prikrautą šieno. Kai pasiėmiau didelį šieno glėbį, pamaciau, kad žiūriu tiesiai į šautuvo vamzdį. Pasirodo, tai karo reikalams nusavintas šienas, ir aš vagiu karinį turtą. Gerai, kad tai buvo senyvo amžiaus ir protingas kareivis — jis mane paleido, perspėdamas, kad galėjęs mane nušauti. Vėliau toje girdėti, vokiečiai pakorė keletą vyrų ir vieną moterį už laukuose pasikasimą sau bulvių.

Keliaudami Neringa, sutikome ir priešinga kryptimi pėsčia beeinančių lietuvių, tarp jų ir pažįstamų. Jie į Vokietiją darbas anksčiau buvo išvežti ir dabar bandė grįžti į namus. Lietuvos betgi jie nepasiekė. Karui pasibaigus, sutikome juos pabėgėlių stovyklose, o vėliau net teko kartu gyventi išeivijoje. Mačiau dar, kaip varomai belaisviai draskė, norėdami atsikrėsti sau mėsos, negyva ant smėlio kopų gulinti arkli.

Atima arklius

Geraisiais Rytprūsių asfalto keliais pabėgėliai lėkė, pralenkdami vieni kitus. Čia dvairo vežimu ir pakinkytais erži-

lais mus pralenkė prof. Z. Ivinskis su savo motina ir artimaisiais. Labai bėglų arklių turėjo ir detroitiešis dr. Vyt. Majauskas. Bet tų savo gerų arklių, pervažiavę Vislą, netekome. Dirschau mieste juos iš mūsų vokiečiai atėmė, sumokėdami keletą beverčių markių. Visiems buvo liūdna skirtis su savo lietuviškais žirgais, kurie mums buvo tiek daug pasitarnavę ir kurių likimas, kaip ir mūsų pačių, buvo nežinomas ir tikriausiai liūdnas.

Iš ten traukiniais jau vežė mus visus į Vokietijos gilumą. Ir čia mūsų visų likimas buvo labai nevienodas. Tik po karo mes daug ką vieni iš kitų sužinojome. Daug mūsų žuvo karo galo nesulaukę. Mūsų šeimas nuvežė prie Olandijos sienos į pieno ūkių kraštą. Ten mes šerėme ir melžėme karves, vežėme pieną į pieninę ir labai laukėme karo pabaigos.

Dideli skaičiai

Lietuva per šitą savo tautos egzodą neteko apie 80.000 savo tėvynainių. Iš jų 73.000 atsidūrė Vokietijoje, o kiti 7.000 kituose kraštuose. Po karo iš Vokietijos dauguma jų emigravo į kitas šalis, 30.000 atsidūrė Amerikoje, 27.000 Kanadoje, 12.000 Australijoje ir mažiau P. Amerikoje, Anglijoje ir kituose kraštuose.

Ne visiems tada iš tėvynės bėgusiems pavyko galutinai pasitraukti. Daug jų pasivijo Rytprūsių frontą staigiai pralaužusi Raudonoji armija, ir kam nepavyko pasidaryti vokiečių ar lenku, tie buvo parvežti atgal į namus. Kitus, sąjungininkams besimainant užimtom sritim, rusai susirado ir išvežė.

Dar karui einant girdėjom, kad lietuviai laiveliais bando per Baltijos jūrą pabėgti į Švediją. Taip pat girdėdavom ir apie tragišką kai kurių jų likimą. Pasirodo, kad daug lietuvių vis dėlto laimingai Švedijos krantus pasiekė. Jų ir šandien dar apie 200 ten tebegyvena.

Neplanuota išeivystė

Daugelis mūsų nebuvome iš anksto planavę apie kokį nors iš Lietuvos pasitraukimą. O vis dėlto kažkaip atsidūrėme bėgančiųjų eilėse ir dabar jau čia gyvename lietuviu išeivio gyvenimą. Prisiminkime, kaip tada buvo tuoj po karo, kai mes su liūdesiu stebėjom kitus svetimsalius, pasikraunančius į sunkvežimius ir su dainom išvykstančius namo pas savus. Daugelis mūsų tada savo širdyse jautėme tą neišsakomą savos tėvynės ilgęsi ir savų namų šauksmą. Kažkaip liūdna ir beviltiška atrodė tada pasiliektant tame karo visiškai sugriautame ir nesvetin-game krašte. Bet neužilgo atėjusios žinios iš Lietuvos mus visus nuramino ir sustiprino. Ir mes tada, kaip tas iš H. Sudermano "Klionė ir Tilžė" apysakos Hansas iš džiaugsmo tik kelėme rankas į dangų, šaukdami: kaip gerai, kad aš čia, o ne ten...

• Supažindinkite savo draugus su "TEVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Pergyvenančiam skausmingo liūdesio valandas brangiam broliui

ALGIRDUI

Lietuvoje netikėtai mirus,

broli STASĮ EIMUTĮ Toronte giliai užjaučiame ir drauge liūdime —

Jonas Gedvila

Antanas Simutis

Vac. Venckus
Toronto, Ont.

A+ A

JONUI DEKSNUI

mirus,

žmoną ANICETĄ, dukras DARIJĄ, LAIMĄ, sūnų KAZIMIERĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Ona ir Kazys Kudukiai Ona ir Andrius Petrašiūnai
Agutė Repšienė
Vyta Repšys su šeima
Mindaugas Repšys

A+ A

JONUI DEKSNUI

mirus,

žmonai šaulei ANICETAI, sūnui šauliui KAZIUI bei jo žmonai šaulei KLIARAI, dukroms — DARIJAI ir LAIMAI, giminėms bei artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime —

Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba

PADĖKA

A. a. JIEVA POVILAITIENĖ

mirė 1984 metų rugpjūčio 30 dieną, sulaukusi 83 metų amžiaus.

Mes nuoširdžiai dėkojame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems budėtuose ir palydėjusiems velionę į amžinojo poilsio vietą. Dėkojame už atsiųstas gėles bei pinigines aukas bažnyčiai velionės vardu.

Ypatingą padėką reiškiamo: kun. Povilui Diliui už prasmingus pamokslus ir palydėjimą į kapus, išganytojo parapijos lietuvių evangelikų moterų draugijos narėms už visokeriopą pagalbą ir pyragus.

Jūsų nuoširdumas, parodytas mūsų liūdesio dienose, liks neužmirštas.

Sūnūs — Augustas, Jurgis, Algis ir Vytas

PADĖKA

Mylima žmona ir motina

A+ A MARIJA GAČIONIENĖ

paliko šį pasaulį 1984 metų rugpjūčio 5 dieną ir buvo palaidota lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Šioje šeimos nelaimėje susilaukėme daug užuojautų ir paguodos žodžių iš bičiulių, draugų bei pažįstamų. Tai palengvino mums pakelti sunkiausią liūdesio valandą.

Nuoširdžiai dėkojame abiejų parapijų klebonams ir kunigams už maldas laidotuvių namuose ir už paskutinį patarnavimą — palydėjimą į amžinio poilsio vietą.

Taip pat dėkojame karstanešiams ir visiems velionę lankiusiems laidotuvių namuose, dalyvavusiems Mišiose ir palydėjusiems į kapines.

Dėkojame už gėles, užprašytas Mišias, užuojautas — asmenines ar per spaudą.

Giliai nuliūdę: vyras Alfonsas, dukros: Dana, Liuda ir Stefa, sūnus Albinas su šeimomis

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Šaliai neša Kanados, Lietuvos ir JAV vėliavas Pasaulio lietuvių katalikų kongreso eitynėse į katedrą Toronte 1984.IX.2. Už jų — ateitininkų, skautų ir kitos vėliavos
Nuotr. St. Dabkaus

Kazimierinio kongreso dienos

(Atkelta iš 1-mo psl.)

„Ateiki dar kartą, Kazimierai šventas“ Viltenio.

Giesmės katedroje skambėjo galingai. Jungtinis choras buvo sudarytas iš choristų — „Aro“, Prisikėlimo parapijos, Hamiltono Aušros Vartų parapijos, Lietuvos kankinių parapijos ir Londono „Pašvais-tės“. Vadovavo sol. V. Verikaitis, vargonavo J. Govėdas.

Pamaldos baigtos Lietuvos himnu ir giesme „Marija, Marija“.

Opera „Dux Magnus“

Iš katedros skubėjome į netoliese esantį Ryersono teatrą, nes pamaldos baigėsi žymiai vėliau nei buvo planuota. Prie įėjimo daugybė žmonių pirkė bilietus, nes dar ne visi buvo jais apsirūpinę. Opera kantriai laukė, kol žiūrovai susės. Dėl to ji prasidėjo su pusvalandžio pavėlavimu.

Tai buvo jau antras spektaklis. Šeštadienį buvo pirmas. Manyt, kad antras spektaklis sulauks mažiau žiūrovų, bet išėjo atvirkščiai — daugiausia žiūrovų dalyvavo ant-rajame spektaklyje. Atrodė, kad 1.250 vietų salė pilnutėlė, bet pasiteiravus pas ren-gėjus paaiškėjo, kad ne visi bilietai buvo išparduoti. Per abu spektaklius operą matė per 2000 žiūrovų, kurie nepa-gailėjo 15-25 dolerių už bilie-tą.

Šeštadienio spektaklis truko beveik 4 valandas (3 val. 40 min. su pertraukom), sek-madienio spektaklis truko su pertraukom 3.30 val. Pertraukų metu žiūrovai galėjo var-tyti bei pasigerėti gražiai iš-leistu operos leidiniu „Dux Magnus“, kuriame yra operos libretas lietuvių ir anglų kal-bomis. Libreto autorius — Ka-zys Bradūnas, muzikos — Da-rius Lapinskas. Spektaklio pabaigoje įjėd, drauge su solistais bei aktoriais, buvo išvesti scenon, kurioje ope-ros organizatorius dr. J. Sun-gaila išskėlė judviejų rankas, publikai gausiai plojant. To-ji publika ir po kiekvieno veiksmo gana stipriai plojo.

Pooperiniai įspūdžiai ne-vienodi. Vieni opera gerėjosi, kiti smerkė ir žiauriai kriti-kavo, treči vertino nuosaikiai — rado ir teigiamų bei gerų da-lykių, ir neigiamų bei taisyti-nų. Ir taip opera „Dux Magnus“ tapo kontraversine tema, kuri turbūt dar ilgai nesisąbs ties privačiuose pokalbiuose, tiek spaudoje. Tik iš gilesnės lai-ko perspektyvos ši opera gal-ės būti objektyviai įvertinta.

Užbaigos pokylis

Pagaliau po visos eilės ren-ginių susirinkome „Royal York“ viesbutyje užbaigos po-kyliui. Nors oficialioje pro-gramoje jo pradžia buvo skel-biama 7 v.v., tačiau dėl pave-luotai pradėtų pamaldų ir ope-ros pokylis prasidėjo po 8 v.v. Erdvioje viesbučio salėje jau laukė gausi publika. Iš stalų numerių atrodė, kad yra 1000 dalyvių, bet vėliau paaiškėjo, kad viena eilė stalų buvo nu-imta. Tuo būdu tikras dalyvių skaičius buvo maždaug 700.

Sustojimu pagerbti garbės svečiai, kurių buvo 34. Jų tar-pe buvo mūsų vyskupai, On-tario žemės ūkio min. D.R. Timbrell, federacinės ir vie-tos savivaldybės atstovai, JAV konsulas D. Tremblay, gen.

Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas su poniomis, svečiai iš kitų kraštų — Britanijos, Prancūzijos, Italijos, JAV-bių, Brazilijos, Urugvajaus, Ve-nezuelos, VLIKO pirm. dr. K. Bobelis, PLB pirm. V. Kaman-tas ir kiti.

Organizacinio komiteto pirm. dr. J. Sungaila pradė-jo pokylį įvadininiu žodžiu ir pakvietė prabilti Ontario mi-nisterį D. R. Timbrell, kurio dėka buvo gauta valdžios pa-rama operai „Dux Magnus“. Už tai jis kongreso rengėjų buvo pakviestas būti vienu iš kongreso globėjų.

Savo kalboje ministeris iš-reiškė pagarbą lietuvių tau-tai, kuri įrodė savo išstvermin-gumą, pasiaukojimą ir tike-jimą. Dabar, kai ji yra atsidū-rusi grėsmėje, reikia jai pa-dėti ir jos laisvės klausimą kelti kiekviena proga. Išreiškė viltį, kad jam dar gvyam esant Lietuva bus išlaisvinta.

Baigęs kalbą, ministeris atsi-prašė ir išėjo, nes sakė turįs kitų įsipareigojimų.

Pokylio pranešėjus parei-goms buvo pavyista Aušra Karkienė, kuri sklandžiai tvar-kė programą.

Pokylio maldą sukalbėjo vysk. A. Deksnys. Visiems pa-sistiprinus, sveikinimo kal-bas pasakė federacinės val-džios vardu parlamento na-ryš A. Robinsonas, miesto sa-vivaldybės — T. O'Donohue.

Kongreso manifestą, paruoš-tą organizacinio komiteto, perskaitė Kanados lietuvių katalikų centro pirm. V. Bi-reta. Tai buvo šio kongreso žodis, liečiantis ypač Lietu-vą. Juo kreipiamasi į laisvo-jo pasaulio vadus, prašant pa-galbos priespaudą kenčian-čiai Lietuvai. Manifesto teks-tą „Amerikos balsas“ netru-kus persiuntė į Lietuvą oro bangomis. Taip pat jis buvo išdalintas spaudos atstovams — originalas ir angliskas ver-timas.

Maloni staigmena laukė Broniaus Kviklio — vysk. A. Deks-nys atvežė iš Romos popie-žiaus medalį „Pro Ecclesia et Pontifice“, skiriamą pasi-žymėjusiems darbuotojams. Tas medalis čia pat ir buvo įteiktas. Jis reiškė įvertinimą Br. Kviklio darbo — jo šešia-tomo veikalo „Lietuvos bažny-čios“, Trumpu žodžiu Br. Kvik-lus padėkojo ir kvietė visus remti tą jo darbą.

V. Volertas, Centrinio šv. Kazimiero sukurkities komiteto pirmininkas, išreiškė padėką org. komitetui, ypač jo pirmi-ninkui dr. J. Sungailai, kuris šiam kongresui paskyrė daug laiko ir triūso per pusant-rų metų.

Užbaigos žodį tarė dr. J. Sun-gaila, reikšdamas padėką vi-siems kongreso rėmėjams, dar-buotojams bei dalyviams, kviesdamas vertinti šio kon-greso darbus iš tolimesnės perspektyvos, nes tai buvo ne-eilinis renginys. Lietuvos him-nu šiam kongresui padėtas taškas.

Kongreso leidinys

Organizacinis komitetas, noredamas, kad šis kongresas nedingyt greitoje užmarštyje ir jo dalyviai turėtų atitinka-mą informaciją, paruošė spe-cialų leidinį. Jame yra Lietu-voje sukurta šv. Kazimiero malda, vedamasis straipsnis,

kardinolo G. E. Carterio svei-kinimas kongresui, pareigūnų sveikinimai, vyskupų žodis, Lietuvos diplomatų linkėjimai, įvairių laisvojo pasa-ulio kraštų lietuvių katalikų organizacijų pasisakymai, iš-trauka iš Lietuvos vyskupų bei valdytojų ganytojinio laiško, dr. Z. Ivinskio straipsnis, santraukinės kongreso paskai-tų mintys, informacija apie operą „Dux Magnus“, kongreso programa, aukotojų sąrašas ir Toronto žemėlapis. Visa tai apima 60 psl. Be to, daug nuo-traukų. Dailus kun. J. Staškaus paruoštas viršelės.

Atskiras leidinėlis buvo pa-ruoštas pamaldoms „Kongreso Mišios“. Jis buvo skirtas pa-maldų dalyviams.

Pašto antspaudas

Kongreso proga organizaci-nio komiteto rūpesčiu Kana-dos paštas buvo paruošęs spe-cialų antspaudą, dedamą ant laiškių voku. Jame įrašyta an-gliškai ir prancūziškai: „Li-thuanian Congress — Congres lithuanien 500 St. Casimir 500 Sept. 1 & 2, 1984“. Šiuo antspau-du ypač dėmėjosi filatelistai. Prieš kongresą ir kongreso me-tu jie surinko laiškus, nune-šę į atitinkamą pašto įstaigą, kur jie buvo pažymėti kazimie-riniu antspaudu. Tai istori-nis ženklas, kuris primins is-torinį renginį Kanados Toron-te.

Dijakono šventimai

Jau po kongreso, t.y. rugsė-jo 3 d., Lietuvos kankinių šven-tovėję Mississaugoje, įvyko minėtina iškilmė — klieriko Edmundo Putrimo dijakonato šventimai. Kadangi tai buvo nedarbo diena (Darbo šventė), dalis kongreso dalyvių atvyko ir į šią iškilmę.

Dalyvaujant vysk. V. Briz-giui, gausiam būriui kunigų ir pasauliečių, vysk. A. Deksnys, atvykęs iš Europos, atliko apei-vas, kuriose E. Putrimas buvo įšventintas dijakonu.

Tai jaunas, ryžtingas jaunuo-lis, pasiryžęs dirbti lietuvių sielovadoje. Ją pradėjo kaip dijakonas Lietuvos kankinių parapijoje, ją tęs jau kaip ku-nigas 1985 m. Kur jis darbuo-sis ateityje, kol kas dar neži-nia. Visi jam linki geriausios sėkmės.

Kongreso renginius filmavo į vaizdajuostę inž. V. Jonys, pakviestas organizacinio ko-miteto. Susidarė ilga kelių va-landų vaizdajuostė, kuri tiks kaip nepakeičiamas dokumen-tas. Galimas dalykas, iš jos bus pagaminta montažinė vaizda-juostė, tinkama rodyti visuo-menei laisvojo pasaulio kra-štuose.

Daug kongreso nuotraukų pa-darė organizacinio komiteto pakviestas St. Dabkus. Jo nuotraukomis buvo aprūpinta lietuviškoji spauda. Iš visų nuotraukų galėtų būti sudary-tas kongreso albumas. D.

• Užsakykite „Tėviškės žiburius“ kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.

Ko pageidautume iš Lietuvos žydų?

JUOZAS GAILIUS

Su simpatija ir dėkingumu visuomet prisimename tuos Lietuvos žydus, kurie, kaip įžymusis italų renesanso me-no žinovas B. Berenson, ir tam-siausiais carinės okupacijos metais, kai Maskva ketino iš žemėlapio ir iš žmonių atmin-ties ištrinti Lietuvos vardą, — visur ir visuomet skelbė bei rašė apie Lietuvą ir vien tik Lietuvą kaip savo gimtinę.

Po Vytauto Didžiojo laikų prasidėjusioje ilgaamžėje lie-tuvių ir žydų bendroje tėvy-nėje Lietuvoje, kaip pripažis-ta ir visi objektyvūs Lietuvos žydai, nebuvo nei pogromų, nei ryškesnių antisemitinių nuotaikų. Tiesa, Lietuvoje žy-dai laikėsi nuosaliai ir lietu-vių tautos reikalai buvo sveti-mi jų bendruomenei, kurios vi-sas dėmesys buvo sutelktas į savo teisių gynimą bei plėti-mą. Tik prasidėjus nacionali-niam lietuvių tautos atgimi-mui, nežymi žydų bendruome-nės dalis, suvokdama, jog no-rint ir ateityje išsaugoti savo pozicijas vis labiau reikės skai-tytis su tikraisiais šalies šei-mininkais, pradėjo rodyti savo palankumą lietuvių tautos tei-sėtoms laisvės bei valstybinės nepriklausomybės aspiraci-joms. Ir nepriklausomoje Lie-tuvoje ne viena vyriausybė ne-buvo nusistatčius prieš žydus, nevykdė antisemitinės politi-kos.

Bet štai Europoje įsisiautė-jęs Antrasis pasaulinis karas užklumpa ir Lietuvą su sovie-tų, nacių ir vėl sovietų okupa-cijomis. Su lietuvių tauta ne-sutapusi gan ryški Lietuvos žydų dalis, kuriai Lietuva ne-būtinai reikė tėvynės sąvoka, be abejonės, skatinama iš da-lies suprantamų įsigalėjimo motyvų, — tuoj puolė uoliai tarnauti pirmajam sovietiniam Lietuvos okupantui. Tačiau Stalino partneris Hitleris ne-leido sovietams per ilgai šei-mininkauti Lietuvoje, ir su nacių įsibrovimu prasidėjo Lietuvos žydų kančios kelias bei naikinimas. Aišku, nacių okupacijos metais pasitaikė iš paskirų lietuvių pusės as-meninių sąsąskaitų suvedinėji-mų ir kerštavimo žydams veiks-mų. Bet didžiulė lietuvių tau-tos dauguma griežtai smerkė nacių barbariškas žydų žudy-nes, ir, kiek galėdama, padė-jo Lietuvos žydams.

Pokaryje betgi atsirado sau-jelė Lietuvos žydų, kurie, ku-pini kažkokios visai nepateisi-namos neapykantos lietu-viams, pralenkdami net pik-tą nacių užsimojimą („surežišuo-ti žydų žudynes neva kaip spon-taniškus lietuvių pykčio pra-siveržimus“) bei nuožmias so-vietų pastangas (sukompromi-tuoti „buržuazinius naciona-listus“) ir iš tauraus lietuviš-kumo padaryti kažkokį baisų baubą, siekiant įteisinti Lie-tuvos okupaciją, — prieš vi-są pasaulį metė žeminančią žydų žudymo kaltę visai lie-tuvių tautai.

Tiems pagiežos apakintiems žydams buvo visai nesvarbu, kad jie taip elgdamiesi išsi-rikiavo ne tik lietuvių, bet ir pačių Lietuvos žydų tikrųjų budelių bei Izraelio mirtinų priešų pusėje. Savo pareiški-mais, raštais ir ypač kino fil-mu „Holokaustu“ jie tarptau-tinėje plėtomėje apjuodino lie-tuvių tautą, susilaukdami ga-na plataus pritarimo žydų dias-poroje. Reikia pasidžiaugti ir padėkoti tiems blaivesniams Lietuvos žydams, kurie, kaip I. Kaplanas, dr. A. Štromas, I. Meras ir kiti, žodžiu bei raštu bandė užtarti, teisinti lietuvių tautą, bet, deja, jų kilnūs žodžiai, paskelbti tik lietuvių išseivijos spaudoje, negalėjo atsverti ir neatsvė-rė anų šmeižtų, paskleistų pa-sauliniu mastu.

1982 m. rugsėjo 16-17 d.d. žaibo greičiu pasaulį apskrie-jo žinia apie įvykdytas baisias skerdynes Izraelio kariuome-nės užimtojo Beiruto Sabra ir Chatila palestiniečių pabėgė-lių stovyklose, kur buvo išžu-dyta net šešios moterys ir vaikai. Prieš tarptautinėje viešojoje nuomonėje kilusių baisų pasipiktinimą, o ypač prieš gausius balsus, kaltinan-čius žudynėmis visą Izraelio tautą, pirmieji ir šį kartą pa-sisakė įžymieji minėtosios

diasporos atstovai, pareikš-dami, jog tauta negali atsaky-ti už jos vyriausybės daromas klaidas. Tokį argumentavimą laikome pilnai teisingu. Ne-svarbu, kad jis yra taikomas nepriklausomai Izraelio vals-tybei, turinčiai vieną pasa-ulyje galingiausių kariuome-nių. Tik labai gaila, kad tuo pačiu principu nesivadovau-jama svetimoje okupacijos kenčiančios lietuvių tautos atžvilgiu.

Panašiai tenka galvoti ir apie pradėtą ir tebetęsiamą „raganų medžioklę“, jieškant eventualių Lietuvos žydų žu-dikų išseivijoje. Nė vienas do-ras lietuvis niekuomet neban-dys ginti pasitaikančių tau-tos išgamų, kurie niekieno ne-verčiami, savavališkai prisi-dėjo prie žydų žudymo Lietu-voje. Bet negalima pritari-ti vedamai teroro kampanijai prieš kai kuriuos išseivijos lie-tuvius, ypač jeigu joje istisai pasikliaujama parodymais, teikiama kiekvieno lietuvi-o didžiausio maskvino priešo. Ar atsirastų Izraelyje bent vienas žydas, kuris sutiktų bū-ti kaltinamas ir teisiamas pa-gal „dokumentus“, parūpintus Palestinos išsivadavimo or-ganizacijos? Pagaliau kodėl taip atkakliai siekiama perse-kioti vieną kitą atsitiktinį nukrypėlį, o išvis vengiama pažvelgti į tikrąjį Lietuvos žydų išsūdymo kaltininką, sė-dintį Kremliuje? Juk jei Mask-va nebūtų pirmoji puolusi į Hitlerio glėbį ir nebūtų užėmu-si Lietuvos, nebūtų buvę ir Lietuvos žydų tragedijos, kaip jos niekuomet nebuvo per il-gus šimtmečius, gyventus kar-tu su lietuviais Lietuvoje, o lietuviai sau žemėje nebūtų turėję sovietinio gauleiterio G. Zimano, siaučiančio net prieš menkiausią lietuvišku-mo apraišką.

Daug teko girdėti apie nuo-skaudas bei pažeistas Lietu-vos žydų teises svetimų oku-pacijų metais, bet, rodos, nie-kuomet nepastebėjome jokio oficialiesnio žydų pareiškimo, smerkiančio sovietinę Lietu-vos okupaciją ir reikalaujan-čio atstatyti valstybinį Lietu-vos suverenumą. O vis dėlto ir Lietuvos žydams būtų nepa-lyginamai geriau, jei Lietuva naudotųsi bent sovietų sate-litinės valstybės statusu, koks Maskvos buvo suteiktas kitoms Vidurio ir Rytų Europos buvu-sioms nepriklausomoms vals-tybėms, patekusioms jos įta-kos sferon.

Ir galiausiai, žinoma, nega-lima kalbėti apie Lietuvai meilę, kuri tegali spontaniškai kilti iš kiekvieno žmogaus šir-dies gelmių, bet, manau, gali-ma tikėtis didesnio žydų dė-mešio ir palankumo lietuviš-kiems reikalams. Tikrai keista, kad Lietuvos žydai, norėdami atsidėkoti tokiam savo gera-darbiui, kaip kun. Br. Paukš-čiui, oficialioje dokumentuose (medalyje ir pažymėji-me) jo pavardės rašyme pavar-tojo rusiško sovietinio „Trans-kribavimo“) formą: „Pauksh-tys“. Ypač šiuo atveju tai žiau-riai akį rėžia, nes jo pavardė nėra tik tikrinis, bet ir bend-rinis daiktavardis, ir jokia lie-tuviška laisva įstaiga nenau-dotų tokios rašybos. Ačiū Die-vui, lietuvių kalba turi savo abėcėlę ir jai nereikia jokių rusiškų sovietinių transkrip-cijų. Tad kam gi įvarvinti to rusiško sovietinio deguto, ra-sant lietuviškus vietovardžius, pavardes ir vardus?

Šiandieninė Lietuvos okupa-cija, vykdoma moderniomis nauatinimo ir išnaudojimo priemonėmis, yra žymiai žiau-resnė už carinę, ir lietuvių tautai kaip niekuomet yra rei-kalinga visų jos bičiulių pa-rama, ypač tarptautinėje plot-mėje.

Lietuvos žydai, dabar turė-dami savo nepriklausomą vals-tybę ir būdami įsitvirtinę įvairiuose pasauliniuose in-formacijos centruose, norė-dami, daug gali padėti savo buvusiai ir gal kam būsi-mai tėvynei.

Sunkios nelaimės metu su-teiktoji pagalba yra daug ver-tingesnė, ir lietuvių tauta jos niekuomet neužmirš. Lygiai kaip lietuviai amžinai bus dė-kingi didžiadvasiams S. Ko-salioviui, dar tebekenčiančiam

Religiniai pasaulio lietuvių kongrese Toronte 1984.IX.2 maldininkės organizuotai su vėliavomis žygiuoja miesto gatvėmis į pamaldas katedroje. Priekyje — Montrealio lietuvių katalikų moterų draugijos vėliava, už jų Toronto-Mississaugos ir kitos
Nuotr. St. Dabkaus

Olimpiada ir sovietinių sportininkų mirtis

K. BARONAS

Dar ilgai bus kalbama apie Los Angeles olimpiadą, sovietinio bloko boikotą, baltiečių komite-tą, naujai ateinančią sportinę jėgą — Kiniją, nepaklusnų bro-lį Rumuniją ir kt. Tačiau reikia pripažinti, kad JAV-bės gerokai pasitempė, surengdamos vieną geriausių olimpiadų, nereikau-damos iš mokesčių mokėtojų ne-vieno cento! Prisiminkime tik Montrealį — jo gyventojai dar ir šiandieną moka 1976 m. žaidy-nių skolas!

Bičiulis iš Kanados laiške skun-dėsi, kad televizijoje rodomos kaidynės buvo nutraukiamos kas keletą minučių įvairių bendrovių reklamomis. Neužmirškime, kad ABC televizija į kaidynes inveta-vavo didelę pinigų sumą, norėda-ma savo įnašą ne tik atsiimti, bet ir pelną gauti.

Reikia džiaugtis V. Vokietija, nes jos televizija be jokių rekla-mų 6 v.r. pradėdavo transliacijas ir su pertraukom užbaigdavo 1 v.r. Dėvynių valandų laiko skirtumas išsivargindavo žiūrovą, nes kiek pri-snūdęs sporto mėgėjas vėl turėda-mo sėdėti prie televizijos priim-tuvu. Prisipažinsiu, kad keletą kartų teko užmigti ant sofos, tad lengvai atsikvėpia olimpiados uždarymo iškilmėse.

Amerikiečių patriotizmas

Komunistiniai kraštai, ypač Sov. Sąjunga, stipriai puolė Dė-de Samą už rodytą „šovinizmą“ žai-dynėse, amerikonišką atidarymo ir uždarymo iškilmėse, užmirš-dami 1980 m. Maskvą, kai Lenino stadione liete liejosi komunisti-nės ideologijos srovė. Pilnai su-tinku su Bavarijos min. pirm. J. F. Strausso atsakymais televizijos reporteriui, kad po Vietnamo, Watergate, Teherano ir kt. nelai-mių JAV-bės surado save, įžieb-dami amerikiečių širdyse ne šo-vinistinį, bet patriotinį jausmą. O tuo akstiniu kaip tik ir buvo olim-piniai žaidimai, milžiniškas su-sidomėjimas ne vien sporto kara-liene — lengvąja atletika, boku ar krepšiniu, bet ir lauko rituliu,

sovietiniuose lageriuose, ir A. Sacharovui, kuris, kol ga-lėjo, tikrai su antžmogišku pa-siaukojimu prieš pasaulį gynė ir Lietuvos disidentų teises. Sovietams smurtu nutildžius jo balsą, be kita ko, Vakarų pasaulyje bemaž nebeturima žinių ir apie O. Finkelšteina.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

dviračių lenktynėm, tinkliniu, jojimu.

Negali būti jokių abejonių, kad Los Angeles olimpiadoje, dalyvau-jant komunistinio pasaulio atsto-vams, geriausiai būtų pasirodžiu-sios JAV prieš R. Vokietiją. Tik trečioje vietoje būtų atsidūrusi Sov. Sąjunga. Ji tai nujautė, ir dėl to iš žaidynių pasitraukė.

Kas nukentėjo? Tik ji pati (JAV 1980 m. nukentėjo Maskvoje) ir jos valstybiniai tarnautojai — spor-tininkai.

Narkotikai

Plačiai kalbama, kad daug spor-tininkų ir sporto mėgėjų vyko į Estiją, nes iš kaimyninės Suomijos galima buvo stebėti televizijos transliacijas. Tuo tarpu dalis R. Vokietijos gyventojų galėjo na-muome žiūrėti V. Vokietijos per-duodamą programą, bent jau rytinė Tiuringija ar gyvena netoli jos. Lenkijos pasienio gyvento-jai turėjo džiaugtis penkių minu-čių „sausom“ olimpiados pasek-mėm.

Iš olimpiados pereisiu į neiti-kėtiną vokiečių laikraščio prane-simą — mirtį 50-ties sovietinių sportininkų, kuriems buvo skiepi-jami narkotikai „Abolitas“, skati-nantys sportininką dirbtinėm priemonėm siekti pergalių. Laik-raščiai mini Sov. Sąjungos krepšinio žvaigždę Aleksandrą Belo-vą (jis Miuncheno olimpiadoje 1972 m. paskutinę sekundę įmetė lemiamą krepšį prieš JAV), kuris Leningrado klinikoje gulėjo su vėžio liga. Spauda sako, kad tai buvo narkotikų pasekmės, pana-šiai kaip ir kitų 50-ties jaunų sportininkų mirtis.

Vokiečių žinios

Milijoninio tiražo „Bild“ dien-raštis š. m. rugpjūčio 28 d. rašė, kad slapta vakariečių tarnyba tai sužinojusi iš Rytų bloko gydytojų. Dienraštis mini ankstyvą žinomų sportininkų mirtį: 22 m. ledro ritulinių V. Blinova, netikėtai sukritusių Maskvos čiuožkykloje, 29 m. dviratinką G. Komnatovą (1972 m. aukso medalis), 39 m. im-tyninką A. Koridžę (aukso medalis 1960 m.), 29 m. rankininką J. La-gutiną (aukso medalis 1976 m.), 33 m. penkiakovininką A. Mokejevą (1964 m. aukso medalis), 38 m. pa-slūžininką F. Terentjevą (1956 m. aukso medalis), 39 m. sunkumų kiln. A. Kurinovą (1960 m. aukso medalis). Sportininkai buvo ke-liami iš vienos ligoninės į kitą, nepranešant šeimoms tikros mirties priežasties.

Dienraštis rašo, kad sovietiniai gydytojai savo sportininkams tab-letėmis arba injekcijomis duoda uždraustą vaistą „Anaboliką“. Jis didina ir stiprina raumenis, duodamas daugiaau fizinių jėgų už „normalų“ sportininką tarp-tautinėse žaidynėse.

Belgrado un-to dr. Stanojevic laikraščio reporteriui pareiškė, kad narkotikais pakenkiama sme-genims, širdžiai, kepenims ir kt. žmogaus organams. Iškilusi spor-tinė žvaigždė pamažu pradeda kristi žemyn: sportininkui pri-trūksta oro, negali nešti sunkių daiktų (širdis, kraujo apytaka) ir kepenyse dažniausiai atsiranda vėžys.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NEMALONŲ UŽRAŠAI

Viktoras Armalis rugpjūčio 5 d. "Tiesoje" piktinasi kai kurių vilniečių elgesiu, pažėdžiančiu atkurtą buvusį architektūros šedevrą grožį: "Nueikime į patį Vilniaus centrą, į Gedimino aikštę prie Katedros, kur kasdien buvoja tūkstančiai žmonių, ir išitinkinsime, kad tarp jų pasitaiko ir keletas, neužsipelnančių gero žodžio. Regis, restauratoriai dar nebaigę Katedros atnaujinimo darbų, o jos fasado kolonos jau išmargintos visokiausio turinio užrašais. Tikra sienų 'grafika'. Kas jos autorius? Už rankos nepagautas ne vagis, bet užrašų turinys leidžia spėti, kad čia pasidarbo vilniečiai. Ir šis faktas nepuošia tų 'rašytojų' biografijų. Ir laikas juos sudrausti..."

LAI DOTUVIŲ AUTOMOBILIAI

Menotyrininkas Vytautas Pauliukaitis "Literatūros ir meno" skyriuje "Septynios dienos" rugpjūčio 4 d. laidoje aptaria laidotuvių problemas. Kūdikiams yra rengiamos iškilmingos vardinės, jaunuosius į vestuves lydi simboliniai ženklai, puošnūs automobiliai. Lig šiol betgi tebėra užmirštos laidotuvės, ypač jų transporto reikalai. Karštą veža blankus, be deramos išraiškos, be jokių stilistinių savitumų autobusukais. Jeigu laidojamas žymesnis asmuo, jis vežamas katafalku — tam tikslui pertvarkytą sunkvežimį. Pasak V. Pauliukaitio, nei vienas, nei kitas dabartinis poreikis nebeaptenkina. Laidojimo biurus transporto aprūpina Gorkio srities Arzamaso ir Evnokijevsko gamyklos. Vilniaus laidojimo biuras yra įsigijęs ir vieną Uralo automobilių gamyklos mašiną: "Iš pirmo žvilgsnio atrodytų — pusė reikalo sutvarkyta, transporto priemonių netruksta. Bet nei funkcinė, nei meninė šių mašinų kokybė nepagerėjo..."

Septintojo dešimtmečio viduryje iniciatyvos ėmėsi Vilniaus dailės instituto dėstytojas V. Daukantas: "Buvo atlikti istoriniai ir etnografiniai tyrimai, panaudotos liaudies tradicijos, ir minėto dešimtmečio pabaigoje pasirodė laidotuvių transporto projekto variantai. Vilniečiai tai padarė pirmieji šalyje, ir naujojo kūrinio, pagaminto Kauno autoremonto gamykloje, pasiūrėti atvažiavo kaimyninių respublikų atstovai. Vieningas funkcinis, meninis ir konstrukcinis požiūris, pasižymintis spalvų kultūra, toks transportas įkyrėsi iš kitų. Bet argi viena tokia mašina aptarnaus visą sostinę? Be to, ši patobulinta pavyzdį patys šeimininkai savo nuožūria suprastino: kas jiems specialistų nuomonė, jei ir patys nusi-mano apie spalvas? Vilniečių projektą pasinaudojo kitų Lietuvos miestų atitinkamos įstaigos, bet ir čia pasipylė skirtingos išraiškos, nevienodas estetinio lygio mašinos. Atrodo, šis tas daroma, bet, susidūrus su gamybiniais sunkumais, skirtingomis atskirų žinybų pažiūromis, šis reikalas prašyte prašosi tęsimas".

15.000 INŽINIERIŲ

Rektoriaus A. Čyros pranešimu, šiais mokslo metais Vilniaus inžinerinės statybos institutą baigė 1.053 studentai. Statybos fakulteto absolventui Atanui Gedvilui įteiktas 15.000-tasis diplomai. Su pramoninės ir civilinės statybos inžinieriaus diplomu jis išvyks dirbti į Varėnos rajono tarpkolchozinės statybos organizaciją. Institutas yra viena jauniausių aukštųjų mokyklų. Šešiuose jo fakultetuose — 14 specialybių. Prieš keletą metų čia pradėti ruošti ir pedagoginio profilio statybos specialistai.

KINO TEATRAS

Šiauliai susilauks didžiausio visame mieste "Saulės" kino teatro. Užbaigus pastato pertvarkymą, teatrą papuos didelis dail. prof. K. Morkūno vitražas, kuriamas istorinio Saulės mūšio tema. Dail. A. Toleikio skulptūra "Dubysa" iškilo prie eksperimentinės elektrokonstrukcijų gamyklos. Respublikinės ligoninės naujojo chirurginio skyriaus fasadą papuos dekoratyvinė dail. B. Kasperavičienės skulptūra.

VIENUOLIKTOJI LINIJA

Kaunui priklausančiame Eilgulių mikrorajone tiesiama vienuoliktąjį elektrinių autobusų liniją, kuri dar šiais metais Eilgulių sujungs su Kauno senamiesčiu. Pirmieji elektriniai autobusai Kaune pradėjo važinėti prieš devyniolika metų. Gatvėse per tą laiką jiems įrengta daugiau kaip 100 kilometrų kontaktinių elektros tinklų, septynios elektrinės traukos valdymo pastotės. Kas rytą įvairiais maršrutais išvažiuoja 160 elektrinių autobusų, per dieną pervežančių apie 230.000 keleivių.

VAIKŲ AVALYNĖ

"Komjaunimo tiesa" rugpjūčio 18 d. paskelbė Kapsuke (Marijampolėje) gyvenančios Minijos Petravičienės skundą, kad ji jau kuris laikas niekur negauna savo sūnui 12-12,5 numerio batukų. Atsakymą pateikia lengvosios pramonės "ministerio" pavaduotojas E. Gutauskas. Esą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje 1961-63 m. buvo pravesta avalynės gaminančių įmonių specializacija. 1977-79 m. prie jos prisijungė ir Gudijos avalynės gamintojai. Lietuva tada vaikų avalynės gamybą pavedė kolegoms iš Latvijos ir Gudijos. Pasirodo, buvo padaryta didelė klaida: latviai ir gudai prekybinėms Lietuvos organizacijoms nepristato suplanuoto kiekio vaikų avalynės. Teko vėl organizuoti avalynės gamybą mažyliams "Elnio" susivienijime. Šiemet ten bus pagaminta 60.000 porų, sekančiais metais — 80.000. Jų betgi nepakanka visiems vaikams. P. Eidukevičiaus susivienijime pradedama naujo avalynės gamyklos pastato statyba, bus praplėsta ir "Elnio" avalynės gamykla Mažeikiuose. Šios pastangos padidins vaikų avalynės gamybą ir išspręs dabartinį metų egzistuojančias problemas.

V. Kst.

Kviečiame Hamiltono, Toronto ir apylinkių lietuvius į

Hamiltono lietuvių pensininkų klubo veiklos 10 metų sukaktį ir pensininkų namų —

"RAMBYNO"

atidarymo bei pašventinimo iškilmes

š. m. spalio 21, sekmadienį, 3 v.p.p., "Rambyne", 1880 Main St. W. ir 5 v.p.p. Jaunimo centre, 48 Dundurn N.

Jaunimo centro salėje ta proga rengiamas pokylis su menine programa, kurią atliks solistai ANITA PAKALNIŠKYTĖ, V. VERIKAITIS, "Aukuro" aktoriai — E. DAUGUVIETYTĖ - KUDABIENĖ ir K. BUNGARDA.

Pokylyje bus apvalūs stalai, šilti pietūs su vynu, baras ir plokštelių muzika. Į pokylį bilietai gaunami pas K. Mikšį tel. (416) 529-8593 ir pas B. Pakalniškį tel. (416) 527-1028. Jų galima įsigyti kiekvieną sekmadienį po pamaldų Jaunimo centre. Bilieto kaina — \$20 asmeniui.

Iškilmėse yra pasižadėję dalyvauti daug Kanados valdžios atstovų ir lietuvių aukštųjų svečių. Dalyvaus visi šiose ypatingose iškilmėse!

Rengėjų komitetas

HAMILTON

"RAMBYNO", — lietuvių pensininkų namų šventinio iškilmės įvyks spalio 21, sekmadienį. Ta proga bus paminėta ir Hamiltono lietuvių pensininkų klubo 10 metų veiklos sukaktis. Iškilmės prasidės 3 v.p.p. prie "Rambyno", 1880 Main W., o po to bus persikelta į Jaunimo c. salę, kurioje įvyks vaisės. Čia meninę programą atliks sol. V. Verikaitis, sol. A. Pakalniškytė ir "Aukuro" aktoriai — E. Dauguvietytė-Kudabienė ir K. Bungarda. Bilietus į pokylį platina sekmadieniais po pamaldų K. Mikšys ir B. Pakalniškis. Juos reikia įėjimo laiptus padaryti nuo žolės iki įėjimo.

AV ŠVENTOVĖS priestato statymui iš miesto statybos departamento jau yra gautas leidimas. Tuo pat pradės darbus, ir dar prieš šalčius žada juos užbaigti. Norima aukštus įėjimo laiptus padaryti nuo žolės iki įėjimo.

A. A. JONAS DEKSNYS rugsėjo 4 d. palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississauga. Mirė jis rugpjūčio 31 d., eidamas 74-tuosius savo amžiaus metus. Giliam liūdesiui liko žmona Aniceta, dukterys — Dariaja, Laima ir sūnus Kazimieras su žmona Klara. Lietuvis gyveno jo dar keturiuosius septynerius. Kilęs iš Rokiškio, kur vertėsi prekyba. Paskutiniojo karo audra buvo jį nutremusi net į Norvegiją, paskui į Švediją. Iš jos 1949 m. su Ontario Hydro darbu sutartim jį atvyko į Kanadą. Čia sukurė šeimą ir užaugino dvi dukras ir sūnų. Savo vaikams jis sugebėjo įkvėpti didelę savo tėvynės meilę ir padarė juos lietuvių organizacijų vadovais bei veikėjais. Jo sūnus Kazimieras jau du sykiai buvo išrinktas KLB Hamiltono apyl. pirmininku, yra krašto tarybos narys ir DLK Algirdo kuopos šaulys. Jis taip pat yra ir Liet. Dienų įvykstančių spalio 5-7 d.d. Hamiltone, organizacinio k-to pirmininkas. Dukrė Dariaja, talentinga muzikė, vadovauja keliem lietuvių chorams ir vargonuoja Hamiltono AV šventovėje.

Laidotuvių namuose AV par. klebonas kun. J. Liauba už velionį du vakarus kalbėjo Rožinį. Prie karšto garbės sargyboje stovėjo DLK Algirdo kuopos šauliai. Antardienio vakarą visų Hamiltono apyl. lietuvių vardu atsisveikinimo žodį tarė K. Mileris. Abu budinių vakarus kopyčia buvo pilna žmonių. Trečiadienio rytą karstas buvo atgabentas į AV šventovę geduliniams Mišioms. Čia Mišias atnaušavo prel. J. Tadaraušas, kun. L. Januška ir AV par. klebonas kun. J. Liauba, kuris pasakė ir su šiuo liūdnu įvykiu susijusį pamokslą. Per pamaldas giedojo AV par. chorą, vargonavo A. Paulionis. Ilga vilkstinė automobilių nulydėjo mirusį į Mississaugos Šv. Jono liet. kapines amžinam poilsiui. Prie duobės atsisveikinimo žodį su savo šauliu tarė kuopos pirm. P. Kanopa ir Kanados lietuvių šaulių rinktinės vicepirm. St. Jokubaitis. Hamiltono apyl. liūdnetė šio brangaus tautiečio. K. M.

JAUNIMO SUSIPAŽINIMO VAKARAS. Kanados lietuvių dienų programoje yra ir jaunimo šokiai. Jaunimo centre, spalio 5 d., 7 v.v., 48 Dundurn St. N., Hamiltone, įėjimas — \$5.00. Rengia specialus komitetas: K. Auštrotaitė, D. Ciparytė, R. Ciparytė, A. Krivinskaitė, A. Pleinytė ir E. Rukšėnaitė. Organizatoriai kviečia visą jaunimą iš arti ir toli atvykti į šiuos šokus ir praleisti smagų vakarą. Šeštadienį, spalio 6, bus krepšinio, golfas ir ledo ritulio rungtynės. Nakvynių ir informacijų teirautis pas Rimą Šiulį tel. (416) 389-5112. Iki pasimatymo! T.A.P.

ILONA STANAITYTĖ Lietuvių dienų organizacinio komiteto yra pakviesta spalio 2 d., 6 v.v., atidaryti vitražistės Vandos Bakšienės ir fotografo Vyta Beniūšo meno parodą, kuri Lietuvių dienų pro-

ga visą savaitę miesto bibliotekos auditorijoje, 55 York Blvd., I. Stanaitytė yra čia baigus McMasterio universitetą, kurį laiką buvusi lektore Hamiltono ir Toronto universitetuose. Be to, ji yra meno žinovė surengusi įvairias menininkų parodas. Šios parodos atidaryme yra pasižadėjęs dalyvauti miesto burmistras ir kiti miesto atstovai.

Po parodos atidarymo tose pačiose patalpose bus humoro vakaronė su iš Niujorko atvykusiu akt. Vitaliu Žukausku ir akt. E. Dauguvietytė-Kudabienė. Reikia tikėtis, kad tie du įdomūs renginiai sutrauks daug publikos.

TAUTOS ŠVENTĖ — rugsėjo 8-tąjį buvo gražiai paminėta AV šventovėje iškilmingomis Mišiomis, klebono kun. J. Liaubos patiriotiniu pamokslu ir organizacijų dalyvavimu pamaldose su savo vėliavomis. Po vasaros atostogų pirmą kartą prie vargonų susirinkęs AV parapijos choras pagiedojo lietuvišką giesmę.

PASKUTINIŲ GAMTOJE RENGINIŲ šiemet turėjo medžiotojų-žūklautojų klubas. Rugsėjo 9 d. prie Kaledonijos, jų stovyklavietėje, įvyko tradicinė Giedraičio klubo gegužinė su vaisėmis, priziniu šaudymu, didžiausio karpio tvenkinio pagavimu važiavimais ir įvairiomis loterijomis. Į gegužinę buvo privažiavę daug lietuvių iš Hamiltono ir apylinkių.

ŠAULIŲ MOTERŲ GEGUŽINĖ, įvykusi rugpjūčio 19 d., davė šaulėms rekordinį pelną — \$1132. Paskirstydamos pelną, jos davė \$200 medžiotojų-žūklautojų klubui naujo pastato užbaigimui, \$100 kazimieriniam kongresui, \$50 Hamiltono "Gintarių aidų" liet. radijo programai ir \$800 įdėjo į Kanados liet. šaulių rinktinės fondą. Fondo pinigai yra naudojami įvairiems lietuvių tautiniams reikalams. Prie gegužinės pasisėkimo savo darbu ir sumanumu daug prisidėjo Kanados šaulių rinktinės "Vilnius" moterų sekcijos vadovė St. Petkevičienė.

MERGAIČIŲ CHORĄ "AIDAS" vėl perėmė muz. J. Govedas. Jau-nassiss muzikas "Aido" chorui jau yra vadovavęs ir anksčiau. Jo laikais buvo išleista ir trečioji to choro plokštelė "Putinai". Choro reikalais tebesirūpina to choro sumanytojas ir įsteigėjas J. Pleinys. K. M.

St. Catharines, Ont.

KANADOS PARLAMENTARAI už Baltijos tautų laisvę. Rugpjūčio 21 d. Pavergtų tautų organizacijos surengtose diskusijose su šešiais Kanados parlamentarais (du liberalai, du konservatoriai ir du nau-

jieji demokratai-NDP) visi šie politikai pasisakė už sustiprintą veiklą išlaisvinimui Baltijos kraštų iš sovietinės Rusijos vergijos. Tvirtai pasisakė net naujieji demokratai-socialistai, kurie nusiklavimo srityje pasiduoda sovietų "taikos" propagandai.

Šį kartą susirinkimo salė beveik nebetalpo žmonių. Mažiausiai buvo lietuvių — tik 7. Atrodo, mūsiškiams svarbiau apie tokius dalykus pakalbėti negu ką nors toje srityje padirbėti, prisidėti... Įėjimas ne tik nieko nekainavo, bet ir vaišinio kava bei gana puikiais užkandžiais.

Iš Lietuvos pasitraukęs dr. B. Bataitis, "Draugo" dienraštį paklaustas dėl galimo Sov. Sąjungos subyrėjimo, atsakė šitaip: "Laukti Sovietų Rusijos subyrėjimo ir nieko nedaryti būtų savęs apgaudinėjimas" ("Draugas", 1984 m. rugp. 17).

KATARINIEČIŲ DALIS dalyvavo Pasaulio lietuvių katalikų kongrese Toronte. Didelį įspūdį padarė perpldyta Šv. Mykolo katedra, kurioje per pamaldas buvo arti 2000. Apie tai rašė ir "Globe and Mail" dienraštis, išspausdinęs kartu ir labai gražų straipsnį. Opera "Dux Magnus" — milžiniškas įnašas į lietuvių kultūrą. Eiliniam lietuviui be paaiškinimo sunkiai suprantama muzikinių atžvalgų, bet bendras įspūdis labai geras. Garbė rengėjams!

I ŠV. TĖVO MIŠIAS TORONTE organizuotai dalyvauti užsirašė per 20 lietuvių, bet privačiai dalyvavo kur kas daugiau.

VĖL SKAUDI MIRTIS ištiko mūsų bendruomenę. Rugsėjo 18 d. palaidojome vietos kapinėse Henriką Liangą, 34 metų amžiaus. Henrikas savo laiką aktyviai veikė lietuvių jaunimo veikloje. Vėliau kanadiečių gimnazijoje pasižymėjo sporte, laimėjo daugybę sportinių medalių bei įvairių žymenų. Gerai baigė Thunder Bay universitetą. Rožinyje dalyvavo daug lietuvių, o dar daugiau jų palydėjo į kapus, kur jau ilsiis nemažas skaičius vietos lietuvių.

TAUTOS ŠVENTĖS paminėta rugsėjo 9, sekmadienį. Klebonas kun. K. Butkus atlaikė apylinkės valdybos užprašytas Mišias, giedant solistams V. A. Paulioniams. Iškilmėse dalyvavo organizacijų vėliavos ir pilna šventovės žmonių.

Kor.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus.

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ont. L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ "TALKA" KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 20 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santaupas 9%
kasdienines palūkanas 8 1/2%
už santaupas 8 1/2%
term. indėlius 1 m. 12 1/2%
term. indėlius 3 m. 12 1/2%
reg. pensijų fondo 9 1/2%
90 dienų indėlius 11%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 13 1/2%
asmenines paskolas 14%
nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.
nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos vyčiai savo seime Čikagoje rugpjūčio 22-26 d.d. perrinko centro valdybą, kurią dabar sudaro: pirm. Loreta Stukienė, I vicepirm. Nancy Miro, II vicepirm. Elinor Služas, III vicepirm. Elsie Kosmynis, protokolų sekr. Adelė Dauzickis, finansų sekr. Helen Skudr, išd. Terry Trainis, patikėtiniai — Frank Peterson ir Paul Strolia. Lietuviųskųjų reikalų komitetui vadovaus dr. J. Stukas, kultūrinių — Anna Klizas Wargo, ritualinių — Magdalena Smailis, stipendijų — Paul Pracetine ir Paul Binkis, archyviui — Lionginas Švelnis, viešųjų reikalų informacijai — Marytė Lepera, lietuvių kalbos reikalams — dr. A. Budreckis, ryšiams su Lietuvių katalikų federacija — Frances Petkus. Dvasios vadovu ir toliau liko kun. A. Jurgelaitis, O.P. Seime naujais garbės nariais buvo paskelbti — kun. Albinas Janiūnas ir kun. Algimantas Bartkus.

Vasario 16 gimnaziją V. Vokietijoje šiais mokslo metais lankys 10 jaunuolių iš Čikagos — Darius Dirmantas, Albertas Kereilis, Darius Laucius, Aleksandra Mačytė, Vytautas Račiūnas, Darius Šilas, Lina Šliažaitė, Markus Vyčas, Tomas Vaitys, Tomas Žukauskas. Jie gimnazijon išvyko rugpjūčio 26 d.

Žurnalas "Laiškai lietuviams" organizuoja ekskursiją Australijon į Lietuvii dienas, kurios ten įvyks sostinėje Kanberoje š. m. pabaigoje ir sekančių metų pradžioje. Išvyka prasidės š. m. gruodžio 16 d. ir pasibaigs 1985 m. sausio 7 d. Pakeliui į Australiją keturiuos dienos bus praleistos N. Zelandijoje, o trys dienos grįžtant — Havajuose.

A. A. kun. Petras Remeika, MIC, 62 metų amžiaus, mirė Putnamo ligoninėje rugpjūčio 29 d., pakirstas ilgos bei sunkios cukraligės. Dėl jos buvo apakęs, netekęs vienos kojos, o dabar nepakėlė antros kojos amputavimu. Velionis, gimęs Brocktone, Mass., Tėvų marijonų vienuolių įsijungė 1946 m., kunigu įšventintas 1949 m. birželio 15 d. Daugiausia dirbo kaip misionierius, įvairiose parapijose veddamas rekolekcijas lietuviškiems ir angliškais, dalyvaudamas atlaidų dienose.

Argentina

Susivienijimo lietuvių Argentinėje organizacija, veikianti Buenos Aires ribose, visą liepos mėnesį paskyrė savo septyniadesimtmečio sukakčiai. Liepos 1 d. buvo skirta draugiškumo karavanui — kitų lietuviškų organizacijų ir institucijų lankymui, liepos 8 d. — kultūrinės komisijos popietei, liepos 9 d. — iškilmingoms pamaldoms Aušros Vartų šventovėje. Pagrindinis minėjimas įvyko liepos 15 d. SLA salėje. Jį pradėjo buvęs SLA ir ALOST pirm. Leopoldas Stankevičius. Įnešus vėliavas, sugiedojus Argentinos ir Lietuvos himnus, tylos minute pagerbti mirusieji SLA nariai. Specialiu aktu pagerbti visi SLA pirmininkai, kurių šį organizaciją turėjo 20. Trylika jų jau yra mirę. Septyniadesimtmečio proga SLA organizaciją sveikino: ALOST ir Tėvų marijonų vardu — kun. A. Steigvilas, "Nemuno" draugijos — A. Dulakė, Lietuvių centro — J. Pulikas, Mindaugo draugijos — J. Šislauskas, Senelių židinio — A. Burba, Birutės draugijos — J. Macaitytė, Jaunimo sąjungos — I. Simanauškaitė, Šv. Cecilijos choro — A. Mikučionis. Daug sveikinimų iš Argentinos ir užsienio gauta raštu. Meninę programą atliko SLA vaikų ansamblis, muzikinis "Žibučių" vienetas, svečiai iš Beriso — Mindaugo ir "Nemuno" draugijų ansambliai. Prieš prasidedant vaišėms, apie SLA veiklą bei jos sukaktį kalbėjo dabartinis pirm. J. R. Stalioraitis. SLA sukakties minėjimai užbaigti vakariene liepos 28 d.

Australija

Adelaidėje įsteigta Lietuvių katalikų centras, kuriame yra Šv. Kazimiero koplyčia, rugpjūčio 5 d. aplankė P. Australijos arkiv. L. Falkneris, tvarkantis religinius visų etninių grupių reikalus. Apsilankymas buvo suietas su klebonų pasikeitimu. Penkiolika metų klebonavęs kun. A. Spurgis, MIC, liepos pabaigoje šias pareigas perdavė iš Buenos Aires atvykusiam kun. J. Petraičiui, MIC. Jie abu koncertavo Mišias su arkiv. L. Falkneriu, kuris jas laikė anglų kalba. Dalyviai atsakinėjo lietuviškai. Savo pamoksle arkiv. L. Falkneris džiaugėsi lietuvių religingumu, savo tra-

dicijų branginimu. Mišių metu jis priėmė klebono kun. J. Petraičio pasižadėjimą dirbti šioje parapijoje, visiems teikti religinius patarnavimus. Vaisės salėje paruošė Lietuvių katalikų moterų draugija, jų stalus palaimino arkiv. L. Falkneris. Jam įteikta tautinė juosta ir jubiliejinis šv. Kazimiero medalis. Pasitraukiantis klebonas kun. A. Spurgis gavo patogią minkštą kėdę, naujasis klebonas kun. J. Petraičis II-jį neseniai išleisto Australijos lietuvių metraščio" tomą. Dainų programą atliko "Nemuno dukrų" trijulė, dabar jau tapusi kvartetu, nes jona įsijungė Judita Nekrošienė ketvirtąjį dainininką.

Lietuvių kolonijose pastaruoju metu buvo pradėti organizuoti pensininkai. Šia proga spaudoje atsiliepė ir lietuvių pensininkų organizacija "Paguoda" Kanberoje, ten įsteigta 1981 m. rugpjūčio 27 d. Dabartinis "Paguodos" pirm. B. Juodvalkis pasakoja, kad narių yra 31, bet susirinkimuose dalyvauja tik 15-20. Yra ir tokių, kurie sumokėjo \$2 įstojimo mokestį, bet niekada nepasirodė, "Paguoda" metinio nario mokesčio neturi. Jeigu kartais prireikia lėšų kuriam nors projektui įgyvendinti, renkamos aukos. Iš Lietuvių namų pelno ALB Kanberos apylinkės valdyba pensininkams per trejus metus parūpino \$900. "Paguoda" pasinė 23 didelius gedvų drabužių siuntinius Punsko lietuviams, 1983 m. — 30 laiškų sovietiniuose kalėjimuose uždarytiems lietuviams sąžinės kaliniams. Sunkų sudaryti naujas "Paguodos" valdybas, kai vieni pasitraukia, o kiti nenori būti kandidatais. Nuo 1983 m. "Paguodos" valdyba turi tik du narius: pirmininko bei iždininko pareigas einantį B. Juodvalkį ir sekr. M. Martišienę.

Britanija

Draugystės vakarą rugpjūčio 25 d. Boltono latvių klube surengė Baltiečių komitetas, minintis savo veiklos penkerių metų sukaktį. Stockfordo latvių atstovas skaitė paskaitą apie istorinius 1938-40 m. įvykius Baltijos respublikose. Komiteteto sekr. H. Vainės, kuris taipgi yra Boltono DBLS skyriaus pirmininkas, apibūdino Baltiečių komiteto pasiekimus laimėjimus penkerių metų laikotarpyje, aptarė ateities planus. Baigdamas jis pasiūlė tostą už Baltijos tautų laisvę. Vakaras užbaigtas vaisėmis, prie kurių ruošos daug prisidėjo DBLS Boltono skyriaus narės — O. Eidukienė, S. Keturkienė ir M. Vainės.

A. A. Antanas Veselga, gimęs 1918 m. liepos 7 d. Purviškių kaime, dabartinėje Lazdijų apskrityje, mirė Nottinghamo ligoninėje, birželio 7 d. Karinę prievolę nepriklausomoje Lietuvoje buvo atlikęs IX-jame pėstininkų pulke, II D. karo metais tarnavo savisaugos daliniuose Rytuose. Britanijon atvyko 1947 m. iš V. Vokietijos. Čia susirgo džiūva, gydyė sanatorijoje. Atgavęs sveikatą, gavo darbą Stanton-Staveley bendrovėje, kurioje dirbo iki išėjimo pensijon. Buvo įvertintas aukštinu laikrodžiu ir gera sentavės pensija, bet ja neilgai tegalėjo pasinaudoti. Giminių išievojų neturėjo. Testamentu paprašė savo santaupas pasiųsti giminėms Lietuvoje.

Vokietija

Evangelikų liuteronų kunigas F. Skėrys liepos 2 d. atšventė 65 metų amžiaus sukaktį. Jis yra gimęs Klaipėdos krašte, baigęs Tauragės mokytojų seminariją 1940 m. Repatriavosi Vokietijon, bet prasidėjus vokiečių-sovietų karui vėl grįžo į Klaipėdos kraštą, gavo mokytojo darbą Tilžėje. Už savo lietuviškas pažiūras nacių buvo ištremtas Tiurینگijon, kuri pokaryje buvo įjungta į sovietų okupuotą R. Vokietiją. Iš jos kun. F. Skėrys 1953 m. pabėgo į V. Vokietiją, 1955 m. pradėjo dirbti mokytoju Vasario 16 gimnazijoje, dėstydamas vokiečių kalbą ir matematiką žemesnėse klasėse, evangelikų tikybą — visose klasėse. Nuo 1974-75 mokslo metų pradžios dėsto tik evangelikų tikybą. 1974 m. birželio 9 d. paskirtas evangelikų dijakonu, 1977 m. sausio 1 d. įšventintas evangelikų kunigu. Plačiai reikiasi Vokietijos Lietuvių Bendruomenės veikloje. Vasario 16 gimnazijoje yra suorganizavęs daug kalėdinį eglutį, ekskursijų evangelikams mokinijams. Vasario 16 gimnazijoje vadovauja evangelikų jaunimo rataliui.

AUDRA
Travel

kviečia keliauti kartu

LIETUVA

Spalio 2 - 16 Gruodžio 21 - sausio 4

Numatoma kelionė į tolimą Australiją dalyvauti 13-tosiose Lietuvių dienose gruodžio 26-31 d.d.

Skridimai numatyti patogiomis oro linijomis, lydimi patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus įsivietimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ arba JURATĖ adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių į

Brazilai - lietuviškai, lietuviai - portugališkai

KLEMENSAS JŪRA

Jau daug dešimtmečių bendraujame su portugališkai kalbančiais įvairių kraštų piliečiais, ypač brazilais, bet kultūrinio bendradarbiavimo, bent iki šiol, kaip ir nebūta. Galima pastebėti vieną kitą prastumą straipsnelį ar rašinėlių brazilų periodikoje, liečiantį Lietuvą ar lietuvius. Tai ir viskas!

Mazoka kultūriniame tautų bendradarbiavime. Pastaruoju metu tuos ledus aktyviai laužianti bene pirmoji gyvai pasireikišė darbščioji kultūrinio darbo bitelė — Rymantė Steponaitytė, oficiali lietuvių-portugalų kalbų vertėja.

I tą darbą jau 1983 m. įsijungė pagarsėjęs brazilų rašytojas (laimėjęs keletą premijų) Henrique L. Alves. Būdamas lietuvių kilmės ir darbštus jaunosios kartos rašytojas, nors nemokėdamas lietuvių kalbos, labai domisi lietuvių kultūra, menu ir literatūra, būdamas vadovaujamos pareigos įvairių kultūrinių sąjūdžių. Tai teikia didelių vilčių ateičiai.

Buvusio konsulo apdovanojimas

Paulistų meno kritikų sąjunga (Associacao Paulista de Criticos de Artes, žinoma, minėto rašytojo pastangomis ir rūpesčiu) Miesto teatre, iškilmingame posėdyje, pagerbė Lietuvos konsulu Brazilijoje buvusį P. Amerikos tautų literatūros vertėją Povilą Gaučį. Jis išvertė į lietuvių kalbą, paruošė spaudai ir išleisdino stambia 288 psl. brazilų poezijos knygą. Vertimo darbas sklandus ir lengvas — vertas gautosios premijos, medalio ir diplomo!

Gal kiek netiksli pavadinti ją "Brazilų naujosios poezijos antologija". Naujosios poezijos kūrėjų antologijoje tėra vos keletas. Per 20 (iš 33 autorių) yra iš praėjusio ar šio šimtmečio pirmojo dešimtmečio. Daugiau kaip 20 jų jau senokai iškeliavę amžinybėn. Tikrai tai nėra NAUJOSIOS brazilų poezijos antologija, o leidinys, supažindinti skaitančiąją lietuvių visuomenę su brazilų sklandu.

Vertimas sklandus, taisyklingas, bet neapsakomai proziškas! Atimk iš eilėraščio formą — išnyks poezija, bus tik paprastas žodžių raizginys. Todėl poezijos vertėju gali būti tik poetas, o priešingu atveju — stalius kepa pyragaičius.

Antologijoje yra 33 poetai, kurių bent pusė tikrai nebuvo verti spausdinti lietuviškoje antologijoje, kaip pvz. F. D'Oliveira, Raul Bopp, ir visas pluoštas kitų vertėjo pagerbtų. O pačių didžiųjų brazilų poezijos kalsių nėra! Nėra įžymiausio nortistų poeto Castro Alves, lyros milžinų — Martins Fontes, vieno įžymiausių poezijos akademikų — Paulo Setubal ir, ypač iš naujųjų, Enoque Balbino Lima, gim. 1924, daugelio premijuotų poezijos veikalų kūrėjo...

Antologijoje yra 33 poetai, kurių bent pusė tikrai nebuvo verti spausdinti lietuviškoje antologijoje, kaip pvz. F. D'Oliveira, Raul Bopp, ir visas pluoštas kitų vertėjo pagerbtų. O pačių didžiųjų brazilų poezijos kalsių nėra! Nėra įžymiausio nortistų poeto Castro Alves, lyros milžinų — Martins Fontes, vieno įžymiausių poezijos akademikų — Paulo Setubal ir, ypač iš naujųjų, Enoque Balbino Lima, gim. 1924, daugelio premijuotų poezijos veikalų kūrėjo...

Šitos pastabėlės tik smulkutės dulkelės, kurios negraužia akių ir nenustelbia to didelio džiaugsmo, imant į rankas įspūdingą "Lianų liepsną" leidini.

Venancijus Ališas portugališkai

Poezijos ir prozos kūriniams portugališkai periodikoje besireiškianti torontietė Cristina Selmis (po lietuviškai rašytai kūriniams pasirašanti Živilė Jūraitė), norėdama portugališkai skaitančią šviesuomenę supažindinti su poetine lietuvių kūryba, paskelbė Venancijaus Ališo (Brazilijoje

rašiusio poeto prel. Al. Armīno kūrinių iš "Pietų kryžiaus" rinkinio. Įžangoje pastebima, kad šis poetas-kunigas savo kūryba reiškėsi gyvendamas Brazilijoje ir lietuviškos kilmės brazilai jau visas dešimtmėtis liūdi netekę iškilaus poeto.

Pirmuoju kūriniu vertėja pasirinko "Primavera", kuriame griežtai išlaiko klasikinę autoriaus formą ir kūrinio dvasią — tolygią lietuviško teksto formai. Skaitai, gėriesi ir tikrai nežinai, kuris poetiškai geriau nusisekęs: originalas ar vertimas! Linkėtina, kad vertėja nesiribotų vien V. Ališu, bet supažindintų brazilus bei portugalus ir su kitais įžymesniais mūsų poezijos kūrėjais — K. Bradūnu, St. Santvaru, B. Brazdžioniu ir t.t.

Lietuvaite, kurianti portugališkai

Brazilijoje gimusi ir užbaigusi literatūros pedagogikos ir istorijos aukštojo mokslo studijas valstybiniame S. Paulo universitete, šiuo metu studijuojanti psichologiją Toronto universitete Cristina-Živilė Jūraitytė-Selmenė, reiškiasi poetine kūryba portugalų kalba. Tikimasi, kad lyrinė jos kūryba pasirodys ir atskiromis knygomis. Šalia studijų, šeimos rūpesčių, portugališkos kūrybos, neapleidžia ir lietuviški dirvoni. Laimėjo pirmą premiją "Laiškų lietuviams" jaunimo rašinių konkursu, taip pat reiškiasi sodriais, vaizdingais eilėrašciais, kaip viena iš pačių jauniausių išeivijoje su lietuviška kūryba besireiškiančių. Linkėtina nepadėti plunksnos.

ŽIVILĖ-JŪRATĖ ŠELMIENĖ — pirmoji lietuvaitė, besireiškianti poetinėje kūryboje portugalų kalba

Snieguolė Zalatorė — žurnaliste

Didelė staigmena — į šiuos žodžius rašančio brazilų džiunglių užkampėlį atsilankė keletas netikėtų, nelauktų, bet džiaugsmingai sutiktų svečių. Pirmiausia "Lianų liepsnos" autorius rašytojas Povilas Gaučys, įžymus skulptorius iš Kauno Robertas Antinis, jn., ir jauniausios kartos žurnalistė Snieguolė Zalatorė, taip pat laimėjusi "Laiškų lietuviams" konkurse premiją už publicistinį straipsnį. Didelė garbė Čikagai, kad išsiaugina veiklų, ryžtingų lietuviškos kultūros darbuotojų.

Pagerbta lietuvių menininkė Tautinė Brazilijos plastikos menininkų draugija, brazilų kalba vadinama Uniao Nacional dos Artistas Plasticos, pagerbė savo parodoje žinomą mūsų dailininkę Stasę Steponaitienę Didžiojojo sidabro medaliu (Grande Medalha de Prata) už jos paveikslą "Fatura" (Gausa). Apdovanojimo ir pagerbimo iškilmės įvyko š.m. liepos 6 d. Senosios Graikijos (Grecia Antiga) rūmuose, Sao Paulo mieste.

Prieš keletą metų esu jau rašęs apie meno darbus šios lietuvių menininkės, daugelio dešimtmečių šaknis suleidusios Santos pajūryje. Dabar tenka pripažinti didelę pažangą jos meno darbuose. Gerai jos kūrinius įvertino ir ką tik iš Lietuvos lankęsis įžymus skulptorius R. Antinis. Tenka sveikinti, pasidžiaugti ir palinkėti dar stipriau pristuose suspausti teptuką ir paletę.

Kitų darbai

Rimgaudas Jūraitis, garsėjantis fizikos mokslininkas, labai sėkmingai vykdo dirbtiniu būdu kristalų auginimą, naudą ir pritaikymą praktiškai.

Aštuntajame Pietų Amerikos lietuvių kongrese Venezuelos sostinėje Karake. Iš kairės: kun. PR. GAVENAS, SDB, iš Brazilijos, V. SLOTKUS iš Kolumbijos, p.p. ZAVADSKIENE ir GARŠVIENE iš Venezuelos, N. LENKAUSKAITĖ-SLOTKUVIENE iš Kolumbijos. Kongresas nebuvo gausus dalyviais, bet svarus savo turiniu

Aštuntasis Pietų Amerikos lietuvių kongresas (IV)

Visi ryžkimės Lietuvai!

V. UTENIS

"Rožių šuliny", o ispaniškai "Poza de Rosas", vadinasi kalnų vietovė, kurią Venezuelos lietuvių Bendruomenės organizacinis komitetas parinko Aštuntojo Pietų Amerikos lietuvių kongreso darbams. Kalnų plokštumoje pastatytas namų kompleksas, turįs profesionalų formavimo centro vardą, yra nuostabus gamtovaizdžio vieta, kurią pirmadienį, liepos 23 rytą, kongresistai specialiu autobusu ar automobiliais pasiekė, garą valandą riedėję.

Dr. D. Krivicko paskaita

Ryto posėdžiai vyko atskirai suaugusiems ir jaunimui. Pastarasis klausėsi dr. Povilo Mažeikos paskaitos apie Lietuvos padėtį šiandienėje Europos politikoje.

Suaugusių posėdį pradėjo kongreso pirm. kun. Pr. Gavėnas, SDB, sukalbėdamas invocaciją. Gauti sveikinimai iš Brazilijos — rašytojos Halinos Mošinskienės ir Jono Tatarūno.

Rytinė paskaita buvo atsiųsta kongresui VLIKo vicepirm. dr. Domo Krivicko. Ją perskaitė dr. V. Dambra.

Paskaitos tema: "Naujos baismės sovietų imperijai ir polemika dėl santykiavimo su Vakaraais". Paskaitoje gvildinamas 1984.VII.1 išgaliojęs įstatymas, kuriuo draudžiama teikti bet kokių patarnavimų svetimsaliam. Šis miglotas įsakymas galįs būti plačiai aiškinamas ta prasme, kad kiekvienas sovietų pilietis, kuris paveža svetimo krašto pilietį savo automobiliu ar jį apnakvydina bute, gali būti baudžiamas pinigine baida, pėrisėjimu ir t.t.

Pakeistas Baudžiamojo kodekso 13-1 straipsnis, liečiantis informacijų rinkimą ir perdavimą Vakarams apie sovietų valstybės bei socialinės sistemos funkcionavimą, Vakarų teisininkų nuomone, yra priešingas Helsinkio 1975 m. susitarimams, pagal kuriuos sovietai pasizadėję palengvinti laisvą ir platesnį pasikeitimą visų rūšių informacija. Bausmės gali siekti net iki 8 metų kalėjimo. Naujas įstatymas, atrodo, apima "kiekvieną konkrečią informaciją, kuri nėra paskelbta oficialioje laikraščiuose — "Pravdoje" ar "Izvestijose".

Kalėjimas už kojines ir džinsus

Baudžiamojo kodekso 70

kame gyvenime. Tuos mokslinius tyrinėjimus atlieka Sao Paulo ir Londrinos universitetuose.

Giliai įsiklampojęs "Kristalinės sielos" lapuose (bus per 500 spaudos psl.), dabar vedu "aršią kovą" su pamario žiemos vėjais, kurie mano seną reumatizmą riečia į ožio ragą. Laimėjęs tą aršią kovą (jeigu laimėsiu?), dairysiuosi leidėjo ar mecenato "Kristalinei sielai" ir kibsių į seniau užsimotą novelių rinkinį, pavadintą "Dienų mozaika".

Dar kai kas liko nepasakyta, bet prisiminsiu per sekantį vizitą. Brazilija, Itanhaem pamario žiema, antroji rugpjūčio pusė

straipsnis apie antisovietinę veiklą taip pat išplėstas. Jis yra plačiai vartojamas prieš disidentus ir rezistentus. "Pagal naują papildymą, asmenys, priėmę pinigų bei kitas materialines vertybes iš svetimsalių organizacijų ar asmenų, veikiančių tų organizacijų naudai, yra baudžiami iki 10 metų priverstinio darbo stovykloje ir iki penkerių metų tremties. Raidiškai imant, anot R. Gillette ("Los Angeles Times"), pagal šį straipsnį gali būti nubautas kiekvienas, kuris yra gavęs porą kojinių ar džinsus. Įstatymas galėtų paliesti ir rašytojus, kurie yra paskelbę savo kūrinius užsienyje be leidimo ir gauna pinigų". Jis siekia atgrasinti politinių kalinių šeimas, kad nepriimtų pagalbos iš Vakarų organizacijų.

Šis straipsnis apima ne tik aktyvų ruošimą ir platinimą valdžią kritikuojančios medžiagos, bet ir tokios medžiagos laikymą.

Atsiųstoje paskaitoje mlini ir paastrėjusių įskundimų politika. Perna sovietų policija išsiuntinėjo atvirukus, ragindama pranešti apie draugų ar kaimynų nusikaltimus. "Ši pasta skleidžiama programa yra skirta sukelti baime, kad kiekvienas gali būti įskustas piktos valios žmonių".

Psichiatrinės ligoninės esanti teroro priemonė prieš politinius bei sąžinės kalinius. "Kiekvienas sovietų pilietis gali būti prievarta uždarytas (į psichiatrinę ligoninę) ir rastas kaltu". Tos psichiatrinės ligoninės atrodančios kaip kalėjimai, nes esą "saugomos sargybos bostų, spygliuotų vielų, sargų ir šunų. Daugumas administracinio ir medicinos personalo narių turi policijos rango ženklus".

Santykiai su satelitais

Paskaitoje nurodoma, kad "sovietinis nervingumas yra pasireiškęs ir santykiuose su satelitiniais kraštais dėl reikalavimų daugiau laisvės, nustatant santykius su Vakaraais. Idomu pastebėti, kad šie reikalavimai yra iškelti pačių komunistų — partijos vadų Vengrijoje ir Rytų Vokietijoje. Esą pritrėnkiantis buvo dvengru komunistų mėnraštyje paskelbtas straipsnis, pasirašytas Matyas Szuros, komu-

nistų partijos sekretoriaus užsienio politikos reikalams. Straipsnis, parašytas komunistų kalbos žargonu, nurodo, kad Maskva nebėra pasaulinio komunizmo centras, negali nustatyti bendros strategijos. Autorius kvietė priimti metodus, kurie teiktų maksimum nuolaidų tautiniams poreikiams.

Bendruomenių pranešimai

Po paskaitos buvo atstovų pranešimai. Dabartinę padėtį Argentinoje nušvietė Nestoras Ruplėnas, Brazilijoje — kun. Pr. Gavėnas, Kolumbijoje — Vaclovas Slotkus, o Venezueloje — dr. Vytautas Dambra. Susirgusi Urugvajaus atstovė Ona Menkeliūnienė posėdyje negalėjo dalyvauti; pasitenkinta peržvelgti pranešimo, kurį PLB šeimui buvo įteikusi Urugvajaus lietuvių kultūros draugija.

Jaunimas rytiniame posėdyje klausėsi Danutės Statutės de Rosales diskusinės paskaitos: "Kaip išeivijos jaunuolis gali būti naudingas Lietuvai?" Diskusijose iškilo reikalas "informuoti Lietuvą ir ten gyvenančius lietuvius", parodyti jiems, kad Vakaruose veikiančios lietuvių organizacijos vertina Lietuvos gyventojų rezistenciją okupantui. Pabrėžiamas reikalas palaikyti ryšius laiškais ir kitokiais būdais, remiant pogrindžio spaudą bei literatūrą.

Jaunimas diskusijose pabrėžė reikalą plačiau susipažinti su esama padėtimi Lietuvoje, stengtis laišku vajais ir telegramomis prašyti sovietų vyriausybę išlaisvinti politinius ir sąžinės kalinius.

Galiausiai pasiryzta stiprinti savo veiklą. Apgailestauta, kad atvykėliai iš Lietuvos pradžioje būna aktyvūs, bet vėliau pradeda maišytis su svetimaučiais, tolti nuo savo bendruomenės. Jaunimo pareiga yra plėsti veiklą, kurti lietuviškas šeimas, kurios duotų lietuviško prieauglio, nes kiekvienas tautietis yra reikalingas Lietuvos ateičiai.

Premijos jaunimui už kazimierinę kūrybą

Šv. Kazimiero 500 metų sukaikties komiteto paprašyta "Ateities" žurnalo redakcija 1984 m. "Ateities" 3 nr. paskelbė jaunimui konkursą ir jam vykdyti taisykles. Rašiniams vertinti komisija sudaryta iš kun. Vytauto Bagdanavičiaus, dr. Romos Kuprienės ir Alinos Skrupskelienės.

Komisija vertino skyriumi kiekvieną žanrą: poeziją, prozą ir straipsnius, atsižvelgdama į autoriaus amžių, subrendimą, pasiryžimą įieškoti įdomesnės ir naujesnės medžiagos, sugebėjimą apipavidalinti ją įdomia forma ir išreikšti savo mintis aiškia, taisyklinga ir vaizdžia kalba.

1984 m. rugpjūčio 21 d. komisija balsų dauguma nutarė: poezijos žanre I premiją \$150 skirti Pavojingai Plunksnai už eilėraščių "1484-1984", II premiją \$80 A. Pranskui. Prozos žanre skirti I premiją Optikui \$150 už "Divus adolescens" ir taip pat I premiją \$150 Danguolės broliui už "1518". II premiją \$80 Juzei Šmožaiti už "Kaziuką". Straipsnių žanre I premiją skirti Taip pat Kazimierui už "Šventasis Kazimieras: nesenantis pavyzdys jaunimui" — \$150, II premiją \$80 Žarijai už "Šv. Kazimiero

* * *

Lietuvių skautų sąjungos, Lietuvių skaučių seserijos ir Lietuvių skautų brolijos šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties konkurso laimėtojai.

Iki 10 metų

I vieta	Danutė Genčiūtė, Onutė Utz, Andrius Utz,	"Kernavės" tuntas, Čikaga "Kernavės" tuntas, Čikaga "Lituanikos" tuntas, Čikaga
II vieta	Laura Lapšytė, Gintaras Šnipas,	"Nerijos" tuntas, Čikaga "Laisvės varpo" v-ja, Filadelfija
III vieta	Aidė Užgiryte, Liudas Landsbergis, Gintas Mikučiauskas,	"Nerijos" tuntas, Čikaga "Rambynio" v-ja, Vašingtonas "Lituanikos" tuntas, Čikaga

11 — 14 metų

I vieta	Sigutė Šnipaitė, Linas Surdėnas, Juozas Sušinskas,	"Laisvės varpo" v-ja, Filadelfija "Laisvės varpo" v-ja, Filadelfija "Laisvės varpo" v-ja, Filadelfija
II vieta	Alda Mikučiauskaitė,	"Kernavės" tuntas, Čikaga
III vieta	Monika Jovaišaitė,	Laisvės varpo v-ja, Filadelfija

14 — 16 metų

I vieta	Audra Dainoraitė,	"Laisvės varpo" v-ja, Filadelfija
II vieta	Viktorija Dantaitė, Renata Ramanauskaitė,	"Laisvės varpo" v-ja, Filadelfija "Aušros vartų" tuntas, Čikaga
III vieta	Vija Bublytė,	"Neringos" tuntas, Klivlandas

Nuo 16 metų

II vieta	Birutė Šnipaitė,	"Laisvės varpo" v-ja, Filadelfija
----------	------------------	-----------------------------------

AŲA JONUI DEKSNIUI mirus,

žmonai ANICETAI, dukroms DARIJAI ir LAIMAI, sūnui KAZIMIERUI su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia —

O. Elvikytė
S. Elvikienė

A. S. Steigvilai
D. O. Šiurnos

Pasirenkant laidotuvių namus

**Brolių Brown laidotuvių namų
ROSS CRAIG KOPLYČIA
turi puikias patalpas pigiomis kainomis**

- Patirtis laidojant katalikų apeigomis
- Erdvūs, patogūs lankymosi kambariai
- Jaukūs saliniai su kava ir sausainiais
- Du erdvūs šešių durų "Cadillac" limuzinai, priemami kiekvienai šeimai
- Maldų kortelės anglų ir lietuvių kalbomis, apdengtos specialia apsaugine medžiaga
- Baldakimas apeigoms kapinėse šeimos bei draugų apsaugai nuo blogo oro
- Kėdės šeimos nariams sėdėti apeigų metu kapinėse
- Du policijos pareigūnai palydai į kapines kiekvienų laidotuvių
- Iš anksto sutartas bei iš dalies apmokėtas planas, nepakeliantis laidotuvių kainos
- Pervėžimas į bet kurią užmiestinę vietovę
- Erdvi autoaikštės
- Patogi, centrinė vieta

Rinkdamiesi laidotuvių namus, palyginkite mūsų kainas bei teikiamas paslaugas

**Ross Craig Chapel
Brown Bros. Funeral Homes
1357 Queen St. W. (at Lansdowne) Toronto
K. Neil Webster, Mgr. Tel. (1-416) 532-4446**

Nuo Atlanto iki Pacifiko

(Atkelta iš 1-mo psl.)
unijos, aiškino, kad solidarumas iš tikrųjų reiškia žmogaus teisių gerbimą. Esą lenkai nori turėti savitą gyvenimą.

Nuvargusį Joną-Paulių II atgaivino lenkų skautų dainos, į kurias ir jis pats įsijungė sodriu savo baritonu. Meninė programa buvo pradėta senuoju polonezo šokių, kurį pakeitė kiti tautiniai šokiai ir dainos.

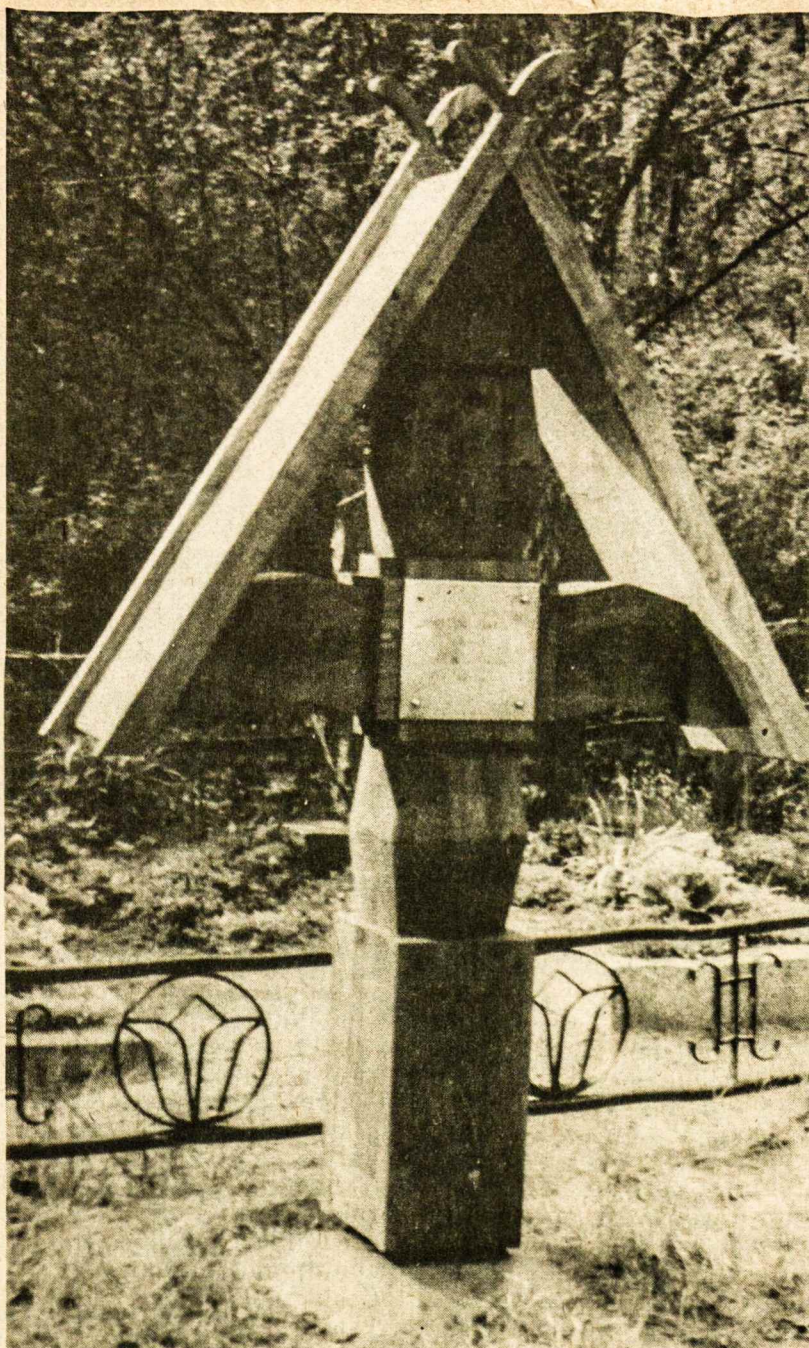
Sekančią dieną popiežius aplankė Midlandą ir indėnų nukankintų jėzuitų misijonierių šventovę. Čia jis taipgi aplankė atstatytą, muziejumi tapusį indėnų kaimelį. Tada malūnsparniū buvo atskraidintas į Torontą, kur jo Downview aerodrome laukė rekordinė pusės milijono minia. Televizijos pranešėjai teisingai priminė, kad Torontas šią dieną yra didžiausias ateivių katalikų centras, kad jame kas dieną yra laikomos Mišios dvidešimčia kalbų. Tarp jų buvo paminėta ir lietuvių kalba. Torontas taipgi yra Kanados technologijos ir pramonės centras. Popiežiaus Jono-Pauliaus II pamokslas palietė šią temą. Esą žmogaus laimė glūdi brolystėje ir meilėje, ne technologijoje, masinėje pramonės gamyboje. Technologija turi tarnauti žmogui, nepadarinti jo savo vergu.

Šv. Mykolo katedros klebonijoje Jonas-Paulius II susitiko su iš Buffalo atvykusia Ann Odra, kurią 1981 m. gegužės 13 d. Šv. Petro aikštėje sužeidė M. A. Agcos popiežiui skirti šūviai. Pirmasis jų susitikimas įvyko ligoninėje. Torontan jį atsivežė savo vaikus ir vaikaičius. Tai buvo jau trečiasis abiejų nukentėjusiųjų susitikimas. Antrasis taip pat įvyko Romoje, Šv. Petro aikštėje, 1982 m. bendros audiencijos metu.

Vakarų Kanadoje

Iš Toronto popiežius Jonas-Paulius II iškrito į Winnipegą, kur pirmiausia apsilankė ukrainiečių katalikų Vladimiro ir Olgos šventovėje. Winnipegas yra tapęs pagrindiniu ukrainiečių centru Kanadoje. Į ukrainiečių katalikus Jonas-Paulius II prašneko gimtąją jų kalbą, skaitydamas paruoštą tekstą, primindamas, kad jį su Ukraina sieja bendra istorinė praeitis, slaviška kilmė.

Šv. Tėvo kelionė po Kanadą bus užbaigta apsilankymu sostinėje Otavoje rugsėjo 19-20 d.d. Ten yra numatytas oficialus priėmimas Kanados gubernatorės J. Sauve oficialioje rezidencijoje, kur turbūt įvyks ir pirmasis Jono-Pauliaus II susitikimas su naujuoju Kanados ministru pirmininku B. Mulroniu. Į Kvebeko miestą su tikti popiežiaus Jono-Pauliaus II jį buvo pakvietęs ministro pirmininko pareigas ejęs J. Turneris. B. Mulroney atsiskakė, pareiškdamas, kad Kanada turi tik vieną ministrą pirmininką, ne du.

Bitenuose — Martyno Jankaus tėviškės kapinaitės, prie Rambynų kalno, pastatytas koplytstulpis. Ten yra palaidoti M. Jankaus artimieji

Prieš 40 metų

VYTAUTAS KASTYTIS

ANTRASIS NUKRYŽIAVIMAS

Prie šventovės durų
Privažiavo tankas.
Apsistojo, įrėmė patranką,
Žiūri: ant altoriaus Kristus
Vinimis prikaltas.

— Kultas?
— Kultas!
— Ženk nuo kryžiaus, Kristau,
Pasirodyk — mes krikščionys,
Dievą tikim:
Atvažiuom antrą sykį
Kalt ant kryžiaus! ...

Kristaus nesirūžta,
Delsia Kristus ...

Tankas pašaukė lėktuvą.
Bomba! —
Kristus griuvo ...

— Kelkis, Kristau!

Kristus kelias,
Ima kryžių,
Klumpa, slysta ...

— Kelkis, Kristau!

Užgiedojo tankai
Londone, Paryžiuje.
Romoj pritaria patrankos —
Žemę varto.
Kristus antrą kartą
Numirė ant kryžiaus ...

Rovaniemis, Suomija,
1944 m. rugpjūčio 31 d.

SUOMIJOS KRANTAI

Nuo kranto paukščiai pasirodė,
Į naują ateitį sparnais pamos.
Nauja daina bus, naujos odės
Naujam krašte, naujuos namuos.

Į naują kelią mintys kyla,
Takus ir šuntakius naujai išmins.
Jei ginklui žvangant mūzos
nenutilo,
Laimėsime naujais ginklais
— širdim.

Hangoe, Suomija,
1944 m. rugpjūčio 18 d.

Laidojom giesmininką be giesmės...

Pogrindžio "Aušra" 39 numeryje apie žymųjį Lietuvos solistą, sovietų kankintą, bet nenusilenkusį neteisębei

1983 m. liepos 7 d. Kaune mirė Antanas Kučingis, mūsų operos veteranas, vienas jos kūrėjų ir ilgametis solistas, auksabalsis dainininkas, nuširdus lietuvis patriotas ir didžiai taurus žmogus.

Jo laidotuvių dieną, liepos devintąją, "Kauno tiesa" išspausdino trafaretinį nekrologą (jį perspausdino "Literatūra ir menas"), tačiau nei kur jis pašarvotas, nei kada bus laidojamas paskelbti valdžios atstovai neleido. Tegu apie šio toli ir plačiai žinomo vyro mirtį kauniečiai mažiau žinos ir mažesnės minios sueis į laidotuves! Žinia ejo iš lūpų ir lūpas, ir A. Kučingio palydėti susirinko nemažas pulkas vyresnio amžiaus žmonių, jo talento gerbėjų.

Lietuviškoji tarybinė enciklopedija rašo: "Kučingis Antanas (g. 1899.X.18 Veiveriuose, Prienų raj.) liet. taryb. dainininkas (bosas), LTSR nusipelnęs artistas (1945). Nuo 1923 mokėsi Kauno muz. m. loje (A. Kutkaus dainavimo klasėje; baigė 1927); nuo 1924 Kauno valstybės teatro solistas, 1944-48 ir 1957-61 dainavo LTSR operos ir baleto teatre. Kūrybai būdingas dramatiškumas, raiškus humoras, subtilus lietuvių liaudies dainų interpretavimas. Gastroliauvo Paryžiuje, Prahoje, Stockholme, Taline, Rygoje, Maskvoje".

A. Kučingui plojo karaliai ir prezidentai, jam plojo ir sėkmės linkę Fiodoras Šaliapinas.

— Susijaudinęs (Delibo operoje "Lakmė") iš scenos grįžau į grimą kambarį, — rašo prisiminimus dainininkas, — ir staiga pasigirsta beldimasis; įeina teatro administratorius P. Adomavičius, o už jo Fiodoras Šaliapinas. "Pozvoljte požatj vam ruku, Chorošo, prekrasno!" taip ir įstrigo man šie žodžiai širdin. Paskui dainavome drauge "Boris Godunove". Šaliapinui labai patiko mano Varlamas.

Neveltui A. Kučingis vadinas Lietuvos bosų karaliumi. Per 45 kūrybos metus jis sukūrė 70 labai įsimintinų vaidmenų.

Apie A. Kučingį, kaip didelį menininką, gražiai knygelę parašė muzikologė Ona Narbutienė (1971). Ačiū jai!

Mokytojas ir karininkas

Jaunystėj A. Kučingis buvo mokytojas. Gimęs Veiveriuose (vėliau persikėlė į artimus Mauručius, motinos tėviškę), mokėsi jų garsiojoje mokytojų seminarijoje, dirbo kaimo mokyklose. Pašauktas į kariuomenę, įstojo į Karo mokyklą Kaune, kur įsigijo topografo specialybę. Jai ilgai tarnavo ir solistu būdamas.

— Ši specialybė man labai patiko, — sako jis, — dirbti sekėsi. Kartografiniai darbai teikia ir estetinio pasitenkinimo, nes gražiai išbraižyta me ir atspausdintame žemėlapyje slypi nemaža meninių elementų. Tad abi išpažiuos skirtingos specialybės mano gyvenime derinosi harmoningai.

A. Kučingio rašysena buvo labai aiški ir graži.

Apie A. Kučingį, kaip dainininką, rašyta ir kalbėta nemažai.

— A. Kučingis — ne vien talentingas dainininkas, bet ir didelės vidinės disciplinos bei kultūros žmogus, žavintis kitus savo dvasine harmonija, santūria vidine šiluma, — rašo O. Narbutienė.

Šventa teisybė. Trumpiau ir tiksliau nepasakysi. O pats dainininkas pabrėžia:

— Artistas turi būti pasitempęs labiau už kitus. Ir niekada nevalia užmiršti, kad publika, besizavinti juo scenoje, turi jį gerbti ir gyvenime. Kitaip publika netikės juo" (O. Narbutienės knygelė).

Kas A. Kučingį iš arčiau matė ir ilgiau juo gėrėjosi, visi patvirtins, jog toks "pasitempęs" jis visada buvo. Nereikia beje paminėti, kad jis karys, ilgai tarnavęs nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje ir turėjęs nežemą karininko laipsnį (majoro).

Dainavo ne visiems

Neretas dainininkas (ir apskritai menininkas) "dainuoja visiems", kaip sako poetas epitafoj Liudui Girai: "Ilsėkis

tad! Visiems tarnaudamas pavargai".

A. Kučingis dainavo ne visiems ir žinojo, kam dainuoti. Tai sako faktai ir dainininko žodžiai.

1942 m. gavėnįj Kauno III gimnazija minėjo dešimtasias Maironio mirties metines. Artima gimnazijos bičiulė, operos solistė Kardelienė, maloniai sutiko minėjime dalyvauti pati ir pasikviesti daugiau solistų. Atėjo A. Kučingis, J. Mažeika ir kiti. Gražią kalbą apie Maironį pasakė poetas St. Budavas. Dainininkai dainavo, kas į galvą jiems atėjo: liaudies dainas, romansus ir mės-tamųjų operų arijas. Ir tik vienas Kučingis dainavo mūsų kompozitorių kūrinis Maironio žodžiais. Jis vienas tikrai minėjo Maironį.

Dešimtmetis Sibire

Žvelgdami į A. Kučingio biografiją Enciklopedijoje, regime nemažą metų spragą: 1948-1957. Mažne 10 metų! Kur jie dingę? TSRS koncentracijos lageriuose... 1945 m. "nusipelnęs artistas" 1948-ais buvo suimtas, teistas ir dešimtį metų varinėtas po Sibirą, kol N. Chruščiovas, Adenauerio prispirtas, paleido vokiečius ir duris atvėrė kitiems nekaltai kenčiantiems kaliniams. A. Kučingis sedo, nes buvo "asmenybės kulto" ir Berijos laikai, o dainuoti visiems jis nemokėjo.

Atvartą eiliniu etapu iš Mordovijos į Kemerovo srities Olžerą (Prokopyjevsko raj.) vienas jo pažįstamas sutikęs su nuostaba paklausė:

— Kaipgi čia tamsta dabar? Ar negalėjai gi dainuoti, kaip Kipras, Mažeika ir kiti dainuoja? Argi ten ne geriau?

— Kam ten (t.y. nepriklausomaj Lietuvos) buvo gera, tam dabar neturi būti bloga čia, — ramiai atsakė A. Kučingis.

Iš Olžero 1953 m. vasarą laigeris buvo perkeltas į stepę prie Omsko. Ten daugumos kalinių (Chruščiovo įsakymu) buvo peržiūrėtos bylos ir "naujai priteista" tiek, kiek jau buvo kas atsidėjęs. Su kitais buvo paleidžiamas ir A. Kučingis. Apie jo aukšinį balsą jau buvo girdėjusi Omsko filharmonijos direktorė ir meno vadovė. Ji ėmė rūpintis, kad Kučingis liktųsi Omske ir dainuotų filharmonijoje. (Kur nori, kalnys važiuoti negalėjo, turėjo eiti, kur norėjo valdžia). Bet Omsko prokuroras buvo prieš jo apsigyvenimą dideliame mieste. Tačiau energinga moteris prokurorą įveikė, ir A. Kučingis apie metus dainavo Omsko filharmonijoje.

— Jei galiu dainuoti Omske, pagalvojau, — sakė jis, — kodėl negalėčiau Vilniuje? Ir parašiau į Vilnių Kiprui Petrauskui ir A. Sniečkui.

1956 m. rudenį grįžo A. Kučingis į Vilnių.

Išvarytas iš operos

Vieną vakarą Operos ir baleto teatre buvo paskirtas jo debiutas. Turėjo dainuoti Mefistofelį Guno "Fauste". Tačiau publikai jau renkantis (buvo apstu jaunimo) galiūnams kažkas (sako, Kipras...) pašnibždėjo, kad Kučingio gal nevertėtų leisti... Ir žmonėms buvo pranešta, kad bus ne "Faustas", o kita opera be Kučingio. Kilo triukšmas, už kurį kaltė buvo suversta A. Kučingui ir jam pasakyta, jog Operoj nebedainuos. Taigi be kaltės kalbas. Bet netrukus kultūros ministerija persigalvojo, ir Kučingis dainavo ligi 1961 m., kol sulaukė 60 metų. Dainininkas buvo visapusiškai pajėgus ir būtų galėjęs dainuoti dar keliolika metų. Jam kenkė populiarumas. Jo dainavimas publika kerėjo, o galiūnai ir pavyduoliai negalėjo to pakęsti — stengėsi juo nusikratyti, ypač po Dž. Verdžio operos "Sicilijos mišparai", kur jis dainavo Pročidą. Po ilgų ištremimo metų daktaras Pročidas grįžta į tėvynę ir reiškia savo jausmus. A. Kučingis dainavo ne Pročidą, o save patį. Ir galima įsivaizduoti publikos entuziazmą! Argi galėjo taip toliau trukti?

Chuliganų užpultas

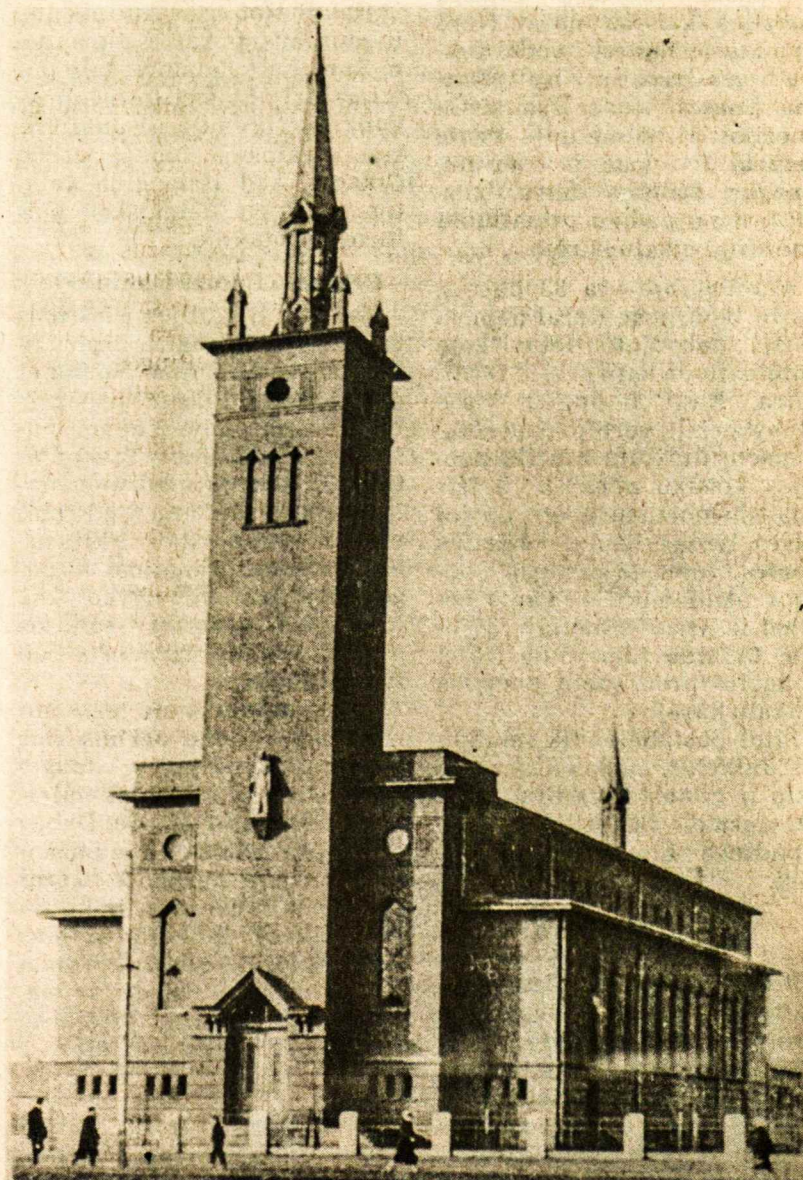
Išvarytas į pensiją, A. Kučingis skurdo materialiai, o dar labiau moraliai. Pajėgus, kūrybingas žmogus priverstas būti be pamėgtojo darbo! Kurį laiką sutiko dainuoti Kauno muzikiniame teatre. Tik čia scena buvo ne jo masto.

— Prisidursiu rublį, kitą, pavarasį su žmona nuvažiuosime pasimaudyti jūroje, — sakė jis. Tačiau Kauno muzikiniame ištėvė neligai. Keliolika metų sėdėjo namie, remontavosi, taisė senstantčius savo namus, triūsė daržė ir sode, šlavė gatvę... Darbštus žmogus be darbo nurimti negalėjo, o ir samdyti kitą, nelabai buvo iš ko. Mirė žmona Magdūlė, ir Kučingis liko vienas, gerokai vienišas. Duktė su šeima Vilniuje, sūnus — Viljampolėje. Apgyvendintas jo namuose vaikaitis (dukters sūnus) nelabai koks buvo globotojas.

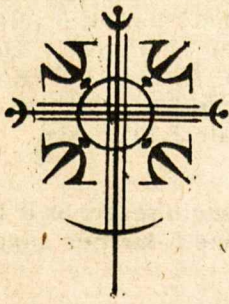
1979 m. spalio 18 d. buvo rengiamasi švesti A. Kučingio 80-ąsias metines. Kai kas siūlė tai daryti plačiai ir iškilmingai. Kiti draudė — kuo kukliau ir tyliau. Be publikos entuziazmo...

Ir štai rugsėjo 1 d. vakare grįžtantį iš spektaklio (į teatrą eidavo senuoju papratimu) netoli namų užpuolė chuliganai. Pridaužė, prispardė, su-

(Nukelta į 9-tą psl.)

MARIJOS TAIKOS KARALIENĖS šventovė Klaipėdoje. Ji buvo pastatyta tikinčiųjų aukomis, vėliau sovietinės valdžios atimta ir paversta koncertų sale, nugriovus bokštą. Sovietai nesutinka jos grąžinti tikintiesiems

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Gerry Loughheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

MYLIMAI MAMYTEI

mirus Anglijoje,

GENEJ GUDELIENEI, Hamiltono Aušros Vartų
parapijos choro narei ir jos šeimai gilią užuojautą
reiškia —

Hamiltono Aušros Vartų
parapijos choras

A+A

VIKTORIJAI JANKAUSKIENEI

mirus Lietuvoje,

sūnų šaulių ANTANĄ JANKAUSKĄ ir jo žmoną STASĘ
nuoširdžiai užjaučiame liūdesio valandoje —

Hamiltono DLK Algirdo šaulių
kuopos valdyba

A+A

MARIJAI GAČIONIENEI

mirus,

jos vyrui ALFONSUI, dukroms, sūnui ALBINUI ir jų
šeimoms nuoširdi užuojauta —

V. P. Gulbinai

P A D Ė K A

A. a. BARBORA-MARIJA ŠTENDELINĖ,

mano mylima, brangi Mama po žiaūros ligos mirė
1984 m. rugpjūčio 2 d., 5 v.p.p. Palaidota
rugsėjo 4 d. lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Pajutau, kad nebuvau palikta viena toje didelėje skausmo valandoje. Dėkoju klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, kun. L. Januškaui, prelatui J. Tadarauskui už atnašautas gedulines Mišias ir atliktas visas laidotuvių apeigas.

Ačiū solistams — J. Sriubiskienei ir V. Verikiaičiui už giedojimą per šv. Mišias ir karsto nešėjams. Nuosirdžiai dėkoju A. Arūnienei, kuri visą naktį kartu su manim budėjo prie mirstančios mamos.

Labai nuosirdžiai dėkoju visiems, visiems draugams bei pažįstamiems už gausų/vėlonės lankymą laidotuvių namuose ir palydėjimą į kapines, užprašytas šv. Mišias, atsiųstas gėles, kurios puošė jos karstą. Dėkoju aukojusiems Tautos fondui, "Tėviškės žiburiams". Dėkoju taip pat už užuojautas man ir mano šeimai per "Tėviškės žiburius", kortelėmis ir žodžiu.

Neįmanoma visus išvardinti, todėl visiems reiškiu nuosirdžią savo padėką. Taipogi nuosirdžiai dėkoju šeiminiškėm, p. Stanulienėi ir p. Zalagienėi, už paruošimą pusryčių ir mano mielom draugėm už pyragus laidotuvių dalyviams.

Su nuosirdžiu dėkingumu —

liūdinti Ona Juodikienė

Žmogus gyvenimo audrose

Vysk. V. Brizgio knyga perskaicius

A. KALNIUS

Nors jau yra sulaukęs apyilgio amžiaus, vysk. Vincencas Brizgys dar vis budrus, judrus ir įvalgus. Jis yra apkeliaęs nemažai kraštų ir miestų, ogi ir namie būdamas plačiai reiškiasi raštyje. Paskutiniu metu Lietuvos klybos klubas išleido jo knygą „Žmogus realiame gyvenime“.

Šiame leidinyje jis gana atidžiai žvelgia į žmogų ir jo gyvenamą aplinką iš visų pusių ir mato jį besiblaškantį gyvenimo versmėje, kuriame dvelkia nerimo gūsliai. Kaip kuniga, ir dargi aukšto rango, jį jaudina žmonijos rūpesčiai. Jis nagrinėja jų priežastis bei svarstą būdus jiems sušvelninti. Nereikia stebėtis, kad autorius, kunigas, žmogaus išsilavinimą iš įvairių negalių sieja su Dievo valia. Dėl to jis visus žmogiskuosius klausimus sprendžia religinėje plėtmėje: dorovės, žmogaus vertės, savo tautos ir jos valstybės pareigų atžvilgiais. Šioje plėtmėje jis gana ryškiai pabrėžia savo simpatijas varguomenėi. Ir iš tikrųjų turtoolio ir varguolio gyvenimo skirtys jį užčiuopia vieną svarbiausių žmonių problemų. Gaila, kad šios problemos jis išsamiau nenagrinėja. Juk tai yra didžioji kovų priežastis tarp darbo jėgos ir kapitalo.

Gyvenimo tikrovę suprantu kaip žmonijos sąmonėje susitelkusią įvairių reiškinių visumą. Šių reiškinių įvairovę vienam žmogui turbūt neįmanoma aprėpti. Taigi ir knygos autorius paliečia tik pačius svarbiausius: žmogaus vertę, jo misiją pasaulyje, laisvę, religiją, dorovę. Visi šie reiškiniai sudaro krikščionybės turinį, kuriuo žmogus turėtų grįsti savo gyvenimą.

Betgi yra ir krikščionybės griauančių jėgų, dėl kurių sukilimo galbūt šiek tiek kalti ir krikščionybės saugotojai. Kadangi ne šis buvo knygos tikslas, tai aš tik atsiiktinai norėčiau prasiartiti, kad ypač Katalikų Bendrijos priešai dažnai priešreliginėje literatūroje iškeltos tokius klausimus, i kuriuos eilinis jos narys nesugeba atsakyti. Antai, tokių autorių knygos, kaip Z. Kosidovskio, N. Rubakino, netgi ir lietuvių kunigų — M. Valatko, J. Raugausko ir daugelio kitų, patekusios į tiesos įieškančių žmonių rankas, atmiešia jų religinę sąmonę. Kai kurie jų net atitolsta nuo K. Bendrijos mokyto.

Tiesa, autorius rūpestingai paliečia dabartinius K. Bendrijos negalavimus, suminėdamas kai kurių kunigų, vienuolių ir pasauliečių išsišikimus. Išsišikimai kaltinami nesupratimu arba išskraipymu II Vatikano santarybos nutarimų ir pan. Tai yra neginėtynta tiesa, nes iš tikrųjų atsiradusios kai kurios naujosios nustelbė ve vienos šventovės iškilmingumą, grožį ir, sakytum, net rimtį. Apnuoginamas altorių, dingimas šventųjų paveikslų, išstūmimas šimtmečiais sukurtos gražiosios apeiginės muzikos, nužemintos lubos ir t.t. dažnai primena užiegos namus, o ne šventovę.

Gaila, kad ir kai kuriose lietuvių šventovėse išvengta gražių architektūrinių elementų ir dvasinės pakilties motyvų. O reikia pasakyti, kad visa tai eiliniame katalikui nėra smulkmenos, nes jos pakelia jo dvasinę nuotaiką.

Yra sakoma, kad K. Bendrija visad yra kovos fronte (kovojojanti Bendrija). Ši mintis nebuvo šios knygos tikslas, betgi skaitytojui ryšium su ja kyla klausimas, kai jis iš pafrontės stebi tos kovos vyksmą. Nors ir nebūdamas generolu, jis pastebi kad daug kur fronto apsaikai yra tušti. Čia turiu galvoje gana gausią priešreliginę literatūrą, kuri, patekusi į eilinio tikinčiojo rankas, jį sužaloja, nes jis neturi pakankamai stiprių motyvų į priešų puolimus atsakyti. Taigi čia neužtenka pasakyti

„neskaitykite blogų knygų“, o reikia į anuos klausimus atsakyti. Bet kas tai turėtų padaryti? Regis, tai turėtų būti kunigų ir mokyto pasauliečių darbas. Bet kažin, ar jie patys tokias knygas skaito ir ar žino, kad kažkur krikščionybėje yra almančių žaidimų, kurias reikia gydyti? Kartais neužtenka pamaldų metu iš knygos Evangeliją paskaityti ir per pamokslą ją žodžiu dar pakartoti. Reiktų su pasauliečiais aiškintis ir krikščionijai primestas ar joje pačioje kilusias religines problemas.

Daugiur K. Bendrijos kovos frontas yra pralaužtas, ir priešas aštriais kyliais yra įsibrovęs į jos vidų. Atrodo, jai trūksta ne tik karių, bet ir kovos priemonių, ypač radijo, televizijos, o gal ir kitų komunikacijos įtaisų. Manau, kad bent iš dalies ir dėl šių motyvų yra atsiradę vysk. V. Brizgio minimi negalavimai krikščionybėje.

Čia galbūt ne vietoje ir apgrauibomis yra iškeltas šis klausimas, bet man atrodo, kad dvasiškija savo uždaruose pasitarimuose kartais galėtų išleisti ir vieną kitą pasaulietį, kurie iš arčiau pažįsta tikinčiųjų problemas, jas stebėdamas visai iš kito kampo.

Skaitytojui labai svarbu susipažinti su religijos vieta valstybėje ir K. Bendrijos bei valstybės santykių klausimais. Autorius savo knygoje juos aptaria gana suprantamu ir įtikinančiu žodžiu. Tai problema, kuri ypač bus aktuali Lietuvai atgavus nepriklausomybę. O taip pat ir valstybinės santvarkos, ypač demokratijos samprata krikščionybės požiūriu ateities Lietuvai taps vienu iš pasirinktinių valdymosi formų. Šiems klausimams nagrinėti autorius skyrė daugiausia laiko ir vietos knygoje.

Nors autorius savo knygoje yra gana santūrus ir pakantus, tačiau jo demokratijos teorija kai kam, o gal daug kam, nepatiks, kadangi jis jos turinį grindžia dieviškais potvarkiais. Betgi iš tikrųjų be dieviško impulso, be meilės žmogui, o tik savo partijai ir sau pačiam, demokratiška tampa, nepilnavertė, egoistiška valdymo forma.

Tai, ką vysk. V. Brizgys savo knygoje parašė, yra puiki nagrinėjimui medžiaga mūsų politinėms partijoms, kuriuos, atrodo, neturi ką tremtyje veikti. O juk yra daug paruošiamųjų darbų, kuriuos galima atlikti čionai ir kuriais galėtų pasinaudoti mūsų tėvynė, atgavusi laisvę.

Knygos galia autorius nagrinėja klausimą apie gyvenimą ir mirtį. Jis kalba gana jautriai: „Mums atrodo, kad vienos dienos laikas yra labai trumpas, tačiau ir vienoje dienoje kas yra gražesnio už vasaros ryto saulėtekį ir vakarę už salėlydį“ (psl. 298). Tai yra gražus palyginimas tarp žmogaus gyvenimo saulėtekio ir saulėlydžio. Dienos, tiesa, yra trumpas, bet jos yra lemtingos gražiam gyvenimo saulėlydžiui išvyti.

Šiame paskutiniame skyrelyje yra lyg ir girdima pamokslavimo gaida, kuri savo turiniu gana tyrai nuskamba.

Pasauliečiams katalikams ši knyga yra vertinga ne vienu atžvilgiu. Ji yra svarbus kelrodis mūsų audringo gyvenimo dienos.

Vysk. Vincencas Brizgys, ŽMOGUS REALIAME GYVENIME. Išleido Lietuvos klybos klubas, spausdino „Draugo“ spaustuve Čikagoje 1984 m.

Atsiųsta paminėti

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ METRAŠTIS II. Redakcinė komisija: vyr. red. V. Baltutis, I. I. Davis, J. Jonavičius, B. Mockūnienė, P. Pusedešis. Nuotraukas paruošė V. Vosylius, spaudai tekstus surinko A. Jablonskienė, straipsnius ir nuotraukas derino P. Pusedešis. Didelio albuminio formato leidinis. Jo leidėjas — Australijos Lietuvių Bendruomenė ir Australijos lietuvių fondas. Adelaide 1983 m., 496 psl. Kieti viršeliai.

Lenkijos kardinolas GLEMP aplankė lietuvių skyrių, įrengtą Miunchene Vokietijos katalikų dienos proga. Žymiajam svečiui teikia paaiškinimus ALINA GRINIENE, parūpinusi tam skyriui įvairių rodninių

Čiurlionis — kūrėjas ir žmogus

Pomirtinė kunigo Stasio Ylos knyga, užbaigta kitų rankomis

PR. NAUJOKAITIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Leipcige

1901 m. M. K. Čiurlionis išvyko į garsiąją tuo metu Leipcigo muzikos konservatoriją studijuoti kompozicijos. Čia daug ko išmoko, darė didelę pažangą kompozicijoje, bet nusivylė kai kurių profesorių nerūpestingumu. Gerai veikė mieste rengiami koncertai. Jo kompozicijose profesoriai nevertino tų dalykų, kurie Kostui buvo brangiausi, būtent lietuviškos muzikos motyvai. Iš Leipcigo konservatorijos baigimo diplomo nepasivėžė, gavo tik raštą su gražiais komplimentais. Čia sukūrė keliolika brandesnių muzikos kūrinių.

Palinko į tapybą

Nuo 1903 metų M. K. Čiurlionis palinko į tapybą. Įstojo į Varšuvos meno akademiją. Kostas, kaip jau pažengęs tapyboje, buvo atleistas nuo pradedantiems privalomų elementarinių piešimo darbų, už savo tapybines kompozicijas gavo nemažai piniginių premijų. Jam palankus buvo akademijos direktorius, iš Lietuvos kilęs prof. Kazys Strabauskas. Bet Kosto savarankiškumu ir studentinio gyvenimo iniciatyva yra aiškiai nepatenkintas pagarsėjęs profesorius Konradas Kryžanovskis. To profesoriaus nepalankumą ne kartą Kostas turėjo skaudžiai pajusti.

Tame laikotarpyje Kostas sukūrė daug paveikslų (knygoje pateikiamas ilgas sąrašas). Tuo metu kūrė ir antrąją simfoninę peomą „Jūra“. Pragyveno iš privačių muzikos pamokų.

Dailės akademijoje M. K. Čiurlionis studijavo tik dvejus mokslo metus. Muzikos mokėsi žymiai ilgiau, tačiau pasaulyje garsėja labiau kaip dailininkas negu muzikas.

Parodos

Į viešąjį meno pasaulį M. K. Čiurlionis išėjo per meno parodas. Savo paveikslų vertinimo spaudoje M. K. Čiurlionis susilaukė tik po pirmosios Petrapilio parodos, kuri buvo surengta 1906 m. Tada su kitais akademijos darbais į parodą K. Strabauskas pasiuntė ir kelis Čiurlionio paveikslus. Kritikos balsai buvo palankūs Čiurlioniui.

Su nemažu skaičiumi paveikslų M. K. Čiurlionis dalyvavo ir pirmojoje lietuvių dailės parodoje Vilniuje 1907 m. Jis buvo ir vienas iš tos parodos organizatorių.

Spauda daug rašė apie Čiurlionį, bet gana prieštaringai. Gana santūriai spauda sutiko antrąją dailės parodą Vilniuje 1908 m., taip pat parodą Kaune. O 1909 m. trečioji lietuvių dailės paroda spaudos buvo su tikta beveik tylois. Tik Druskus — A. Jakštas tą tylą kiek sudrumstė ir sukėlė mažą polemiką, „Draugijoje“ išspausdinęs ilgą neigiamą recenziją.

Antanas Rubšys, RAIDĖ UŽMUŠA, DVASIA GAIVINA. Tai rinkinys šio autoriaus straipsnių „Drauge“ ir „Teviškos žiburio“ apie Šv. Raštą. Išleido „Krikščionis gyvenime“. Putnam, Conn. 1984 m., 85 psl.

A. Jakštas vertino Čiurlionį pagal realistinės dailės kriterijus, dėl to jo paveiksluose nerado nei lietuviškumo, nei tikros gamtos.

Nepatiko A. Jakštui ir muzikinės temos. Po šios kritikos M. K. Čiurlionio paveikslai pasidarė kiek realesni. Dar buvo surengtos dvi parodos Petrapilyje ir dvi Maskvoje, bet ir šiose parodose kritika nebuvo labai palanki Čiurlioniui. Dėl to Čiurlionis, po vestuvių pasiryžęs apsigyventi Petrapilyje, pamatė, kad iš paveikslų negalės pragyventi, kad reikės verstis muzikos pamokomis.

Aktyvus lietuvis

M.K. Čiurlionis nuo mažų dienų mokojo kalbėti džiūškiai, tačiau aplenkėjusiuose Druskinkuose įpratė į lenkų kalbą. Varšuvoje kalbėjo lenkiškai, bet laikė save lietuviu, bendravo su lietuviu, labai mėgo ir vertino liaudies dainas. Pats pasiūlė vadovauti Varšuvos lietuvių chorui.

Gerai lietuviškai kalbėti ir rašyti jį Vilniuje išmoko būsimoji jo žmona Sofija Kymantaitė. Vilniuje Čiurlionis vadovavo „Kanklių“ chorui, buvo Lietuvių dailės draugijos vienas veikliųjų kūrėjų. Didžiausias jo rūpestis buvo sukurti didingą lietuvių kultūrą, ypač muziką, atremtą į liaudies melodijas. Čiurlioniui priklausio ir Kultūros rūmų — Tautos namų idėja. Rūmai su koncertų, parodų salėmis, biblioteka, archyvu ir kitomis patalpomis.

Petrapilyje buvo bepradėdas vadovauti lietuvių chorui, bet netikėta liga veiklą nutraukė. Čiurlionis visada siejo lietuvių kultūrą, bendravo su lietuviu kūrėjais — A. Žmuidzinavičium, P. Rimša, A. Varnu; ypač šilti buvo santykiai su jį rėmusiu iš Lietuvos kiliusiu dail. M. Dobužinskiu, su kompoz. J. Tallat-Kelpša, su Č. Sasnausku. Buvo pasiryžęs sukurti lietuvišką operą „Juratė“

(pagal žmonos parašytą libretą), bet ir tą planą, kaip ir daugelį kitų, nutraukė ankstyva bei netikėta mirtis.

Liga ir mirtis

Visiškai fizinį ir psichinį jėgų išsišėmimu M. K. Čiurlionis susirgo Petrapilyje 1910 m. Kiek pasitaisęs Druskinkuose, puspenskioliktą mėnesio buvo gydomas mažoje Raudondvario sanatorijoje netoli Varšuvos. Jau buvo visai pagijęs, bet išėjęs pasivaikščioti, peršalo. Plaučių uždegimu mirė 1911 m. balandžio 10 d.

Laidotuvės Vilniaus Rasy kapinėse buvo iškilmingos ir graudžios. Visi suprato, kokio didelio kūrėjo neteko lietuvių tauta ir meno pasaulis. Po mirties buvo rengiamos jo paveikslų parodos, kritiku išsamiau aptariamoms, objektyviau vertinamos.

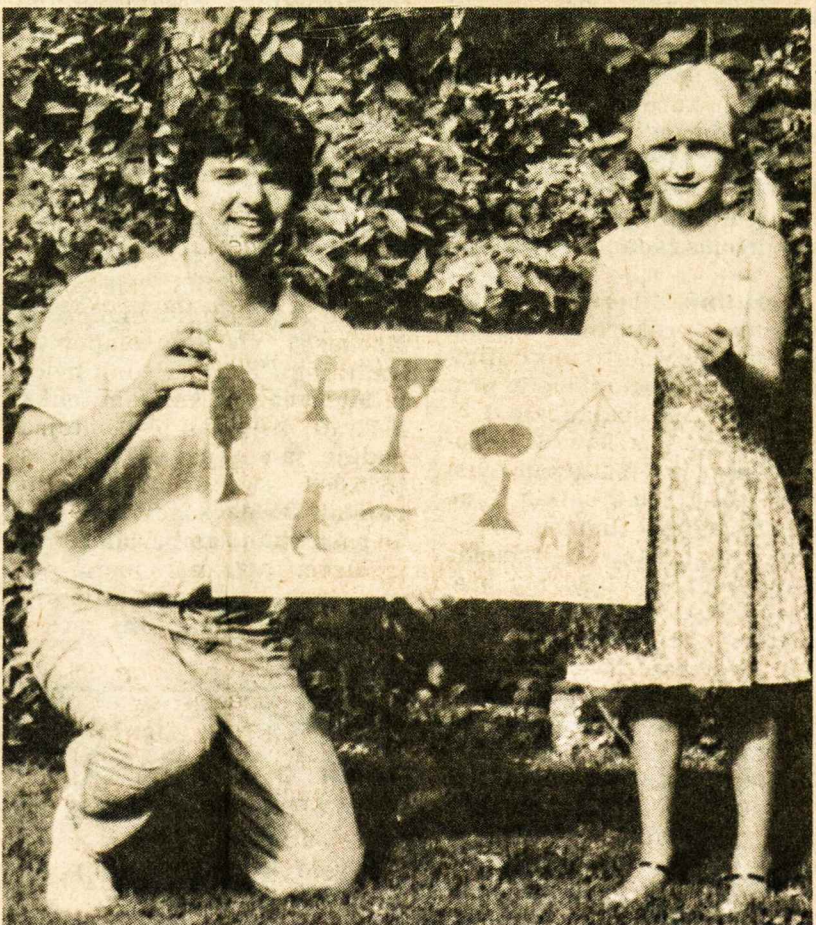
Kūrybinis palikimas

M. K. Čiurlionio kūryba turi daug liudėsio, bet dar daugiau šviesos, spindėjimo, spalvų harmonijos — ji pilna didelių idėjų.

Šios knygos autorius St. Yla ne pats vertina M. K. Čiurlionio kūrybos darbus, bet leidžia kalbėti kritikams, autoritetams, gausiomis citatomis rodo paprastą žmogų, savyje turėjusį didžiulį talentą.

Ar mes, lietuviai, pakankamai pažįstame Čiurlionį? Gal visi jo pavarde žinome, bet giliau pažvelgti į jo kūrybos gelmes nėra jau taip lengva. St. Ylos knyga parašyta eiliniame skaitytojui, nesunkiai įkandama. Tai paminklas didžiajam menininkui M. K. Čiurlioniui ir neseniai mirusiam jos autoriui. Atrodo, kad leidėjai teisingai pastebėjo, jog Stasys Yla pats pirmas žygiuoja M. K. Čiurlionio procesijoje.

Knyga kietais viršeliais, turi santrauką anglų kalba. Jos kainą — \$15. Gaunama pas platintojus ir leidykloje: Lithuanian Library Press Inc., 3001 W. 59 St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Ploksitelė „Pasakos“ jau baigta ir netrukus visi galės ją įsigyti. Kairėje — muz. A. STANKEVIČIUS, sukūręs šiai ploksitei muziką. Jis išteikia ploksitelės viršelio-apdaro konkurso laimėtojai VENTAI RUTKAUSKAITEI pirmos vietos premiją \$100 Montrealyje

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Giedrės Žumbakienės skulptūros ir emalio darbai paroda rugsėjo 22-23 d.d. Bruklinė, Kultūros židinyje, rengia Niujorko ateitininkai. Tokie jos kūriniai jau ne kartą buvo rodyti Čikagoje, lietuvių ir amerikiečių galerijose.

Žurnalistas Aleksandras Merkelis, buvęs vyriausias „Lietuvos aidas“ redaktorius Lietuvoje, parašęs J. Tumo-Vaižganto ir prez. Antano Smetonos monografijas, prieš 17 metų buvo ištiktas paralyžiaus priepuolio. Gyvena Great Neck vietovėje, N. Y. Nors ligotai jaučiasi, bet dirba toliau. Yra paruošęs dr. V. Kudirkos ir Vyduono monografijas, kurias tikisi kada nors išleisti. Turi surinkęs medžiagos Balio Sruogos ir dr. J. Basanavičiaus monografijoms.

Dail. Romas Viesulas susilaukė didelio Amerikos spaudos ir radijo stočių dėmesio, kai jo sukurta pašto ženklą, skirtą šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakčiai, išleido Vatikanas. Straipsniuose bei radijo programose apie dail. R. Viesulą buvo plačiau prisiminta ir Lietuva. Nuo 1962 m. dail. R. Viesulas vadovauja Temple universiteto meno mokyklos grafikos skyriui Filadelfijoje. Jis yra dalyvavęs daugelyje parodų įvairiose pasaulio kraštuose, laimėjęs premijų, tris kartus gavęs garsiąją Guggenheimo fondo stipendiją.

Lietuviškųjų studijų savaitė Augsburg, V. Vokietijoje, susilaukė dviejų iškilų menininkų koncertų. Rugpjūčio 1 d. kaimyninėje liuteronų šventovėje vargonų muzikos koncertą surengė prof. dr. Vytenis Vasyliūnas, jam pasirinkęs J. S. Bacho, F. Mendelssohno-Bartholdy, J. Kačinskio, O. Messiaeno ir J. Rheinbergerio kūrinius. Rugpjūčio 3 d. įvyko nenumatytas Bavarijos operos sol. Lilijos Šukytės koncertas, kuriuo buvo pakeista staiga susirgusi sol. Laima Stepaitytė. Talentingoji sol. L. Šukytė į savo koncertą įjungė F. Schuberto, J. Brahmsio, B. Dvariono, V. Klovo, Vl. Jakubėno, J. Gruodžio ir K. V. Banaičio dainas. Sutikta plojimų audros, virš programos atliko dar kelias dainas. Akompanavo prof. dr. V. Vasyliūnas.

„I Laisvę“ fondas lietuviškai kultūrai ugdyti Čikagoje išleis okupuotoje Lietuvoje mirusio kultūrininko ir „Naujosios romulų“ red. Juozo Keliuočio atsiminimus, slaptaisiais keliais pasiekusius išsiviję. Juose aprašoma dviguba tremtis į Sibirą pokario metais, ten patirtos kančios. Pirmą kartą jis Sibirą buvo išstremtas dėl ryšių su „banditais“ vadinais partizanais, „šmeižikiškos“ literatūros skleidimo, nors tokie kaltinimai nebuvo įrodyti. Po dvejų metų tada J. Keliuotis išlaisvino ir Lietuvon susigrąžino sąžiningai rašytojai. Saugomas jam tuojau subakrikavo naują bylą antrai kelionei į Sibirą. Ši kartą J. Keliuotis grįžo tik po J. Stalino mirties, pasinaudodamas N. Chruščiovo paskelbta amnestija. Šią didelę atsiminimų knygą planuojama išversti ir į svetimas kalbas.

Olandijoje ir už jos ribų gražiai veikia „Dainos“ grupė, ją pradėjusi 1982 m., kai buvo ruošiamasi Olandijos LB suvažiavimui. Iš okupuotos Lietuvos atvykęs ir Olandijoje apsigyvenęs žurnalistas I. Kaplanas tada pasiskundė pažįstamam konservatorijos studentui Paul de Boerui, kad suvažiavimo dalyviams labai reikėtų lietuviškų dainų. Pastarasis pažadėjo surasti kelis olandus ir paruošti tris lietuvių liaudies dainas. Muz. P. de Boeras darba pradėjo su penkiu lietuviškai dainuojančių olandų choreliu, tas tris dainas atlikusiu keturiais balsais. Dabar chorelis, gavęs „Dainos“ vardą, yra išaugęs iki aštuonių narių, kurie ne tik dainuoja, bet ir dainas palydi lietuviškais skudučiais. JAV Lietuvių jaunimo sąjunga šią lietuviškai dainuojančią olandų grupę pasikvietė koncertams Amerikoje. Jos nariai yra 20-38 m. amžiaus olandai, pamilę lietuviškas dainas, vadovus P. de Boeras — pianistas, baigęs Hilversumo konservatoriją, galvojančius ir apie fortepijoninių M. K. Čiurlionio kūrinių rečitalių. Išvykoje bus atliekama tik dainų programa. „Dainos“ koncertai jau numatyti: spalio 14 d. Čikagoje, spalio 20 d. Lietuvių namuose Toronte, spalio 21 d. Detroito. Atrodo, „Dainos“ koncertais susidomės ir kitos didžiosios lietuvių kolonijos.

Dail. Vytauto Šato apie 50 tapybos darbų paroda surengė Vilniaus „Dailės“ salonas, kuris kartu yra ir dailės kūrinių parduotuvė. Parodai dail. V. Šato sutelkti kūriniai atspindėjo gimtojo krašto grožį, daug jų buvo skirta jūros ir pajūrio temoms, peizažams, natūrmortams.

Rašytojas Eduardas Cinczas, gyvenantis Belgijoje, ketvirtą kartą lankėsi ne tik Vilniuje, bet ir gimtajame savo Rietave, kur yra palaidoti jo tėvai. Susitikimas su juo rietaviškiams buvo surengtas vidurinėje mokykloje, kuri jam buvo nusiuntusi sveikinimo laišką Belgijon amžiaus šešiasdešimtmečio proga, o dabar apjuosė lietuviška juosta, įteikė gėlių. E. Cinczas pasirašinėjo Vilniuje išleistą „Spasūtį“ knygą, pranešė, kad su „Vagos“ leidyklos darbuotojais ruošia spaudai dviejų romanų knygą „Raudonojo arklio vasara. Trys liudėsio dienos“ (sugrąžintas pirminis „Monos“ pavadinimas). E. Cinczas Vilniaus „Vagos“ leidyklai taipgi specialiai paruošė apsakymų rinkinį.

Kanadiečio dail. Jurgio Račkaus darbų paroda trečią kartą surengta Vilniuje. Prieš penkerius metus buvo parodytas jo litografijų ciklas „Žemė ir dangus“, 1982 m. — grafikos kūrinių. Šią vasarą jis Vilniun nuvežė apie 50 monotipijų, litografijų, akvarelių, piešinių tušu. Dail. J. Račkaus, Vilniun atvykęs sovietų propagandinės „Tėviškos“ draugijos kvietimu, dalyvavo parodos atidaryme. Lietuvos dailės muziejui jis padovanavo Kanados eskimų dailininkės Parr akmens raižinį „Mano žemė“. Tai esąs vienintelis eskimų meno pavyzdys Lietuvoje.

Plungės „Minijos“ liaudies kūrybos gaminių įmonė kūrybos ir poilsio stovyklą savo meistras surengė prie Platelių ežero. Senus laikus primenančią nuotakinę skulptūrą „Piemėnėlis“ sukūrė Jakovas Bunka, „Žuvis“ — Vidas Mažukna, skulptūrą grupę „Žigridas ir Gervazas“ — Adelė Strauskienė, įkvėpta Platelių legendų. Vytautas Majoras savo skulptūrą „Vaidila su kanklėmis“ įamžino čekų tautos sūnų, Jozefą Mašeką, kuris beveik visą savo gyvenimą praleido Plungėje ir Rietave kaip orkestrų dirigentas, muzikinės lietuvių kultūros ugdytojas, pas kurį mokėsi ir M. K. Čiurlionis. Skulptūrą „Vaidila su kanklėmis“ yra skirta J. Mašeko 120-tosioms gimimo metinėms. Ji pastatyta prie šio čekų muziko kapo Salantų miestelio kapinėse.

Iš gastrolių Ukrainoje grįžo Prano Budriaus vadovaujamas dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“, surengęs 21 koncertą įvairiose Ukrainos vietovėse, net Krymo miestuose. Ypač sėkmingi koncertai įvyko Kijeve ir Sevastopolyje. Išvykoje buvo atlikti ryškiausi „Lietuvos“ įvairių programų numeriai, dalis naujų kūrinių. I koncertus taipgi buvo įtraukta viena ukrainiečių liaudies daina ir instrumentinė liudies melodijų pynė, paruošta kompoz. A. Bražinsko. Lapkričio mėnesį „Lietuva“ keltinąsį dalyvaus „Muzikiniame Gudijos rudens“ festivalyje. Iki 1984 m. pabaigos tikimasi paruošti naują programą žiūrovams Lietuvoje.

Tradicinis estradinės muzikos festivalis „Baltijos jaunystė-84“ jau tryliką kartą buvo surengtas Palangoje. Su naujomis programomis dalyvavo geriausios estradinės Lietuvos grupės, svečiai iš kitų respublikų. Vertintųjų komisija, vadovaujama kompoz. R. Žigaičio, festivalio laureatus paskelbė rugpjūčio 24 d. Jiems įteikti žurnalų bei įvairių institucijų prizai. Juos laimėjo: M. Suračiaus vadovaujamas vokalinis instrumentinis Vilniaus filharmonijos ansamblis „Plius minus“ — už geriausią programą „Žeme, tu mūsų tikėjimas“, kurią režisavo I. Asakaitė; poetas G. Patackas — už geriausią to paties pavadinimo dainos tekstą; kompoz. A. Raudonikis — už geriausią pirmą kartą atliktą dainą „Lietuva“, kuriai žodžius parašė poetas J. Strielkūnas; kompozitorius ir teksto autorius L. Vilkončius — už geriausią diskotekų programai skirtą lietuvišką dainą „Sako“. Geriausios festivalio dainininkė buvo pripažinta sol. R. Rymbajeva iš Kazachijos, geriausiu vokalinu instrumentiniu jaunimo ansambliu — „Vairas“ iš Šiaulių, vadovaujamas V. Katiliaus, geriausiais instrumentistais — Vilniaus „rock“ muzikos ansamblio gitaristas A. Orlovas ir A. Šiupys iš „Plius minus“ ansamblio. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	10 1/4%
		180-185 d. termin. ind.	10 3/4%
Pirmadieniais	10-3	termin. indėlius 1 metų	11 1/4%
Antradieniais	10-3	termin. indėlius 2 metų	11 3/4%
Trečiadieniais uždaryta		termin. indėlius 3 metų	12 %
Ketvirtadieniais	10-8	pensijų s-tą	9 1/2%
Penktadieniais	10-8	spec. taup. s-tą	9 %
Šeštadieniais	9-1	taupomąją s-tą	8 1/4%
Sekmdieniais	9-12.30	depozitų-čekių s-tą	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	12 1/2%
		mortgičius nuo	12 - 14 1/2%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

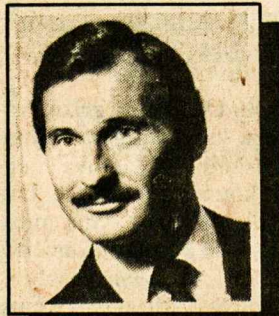
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienei arba Vidai Šiaučiuenei

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

Antanas Genys (416) 231-2839

Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

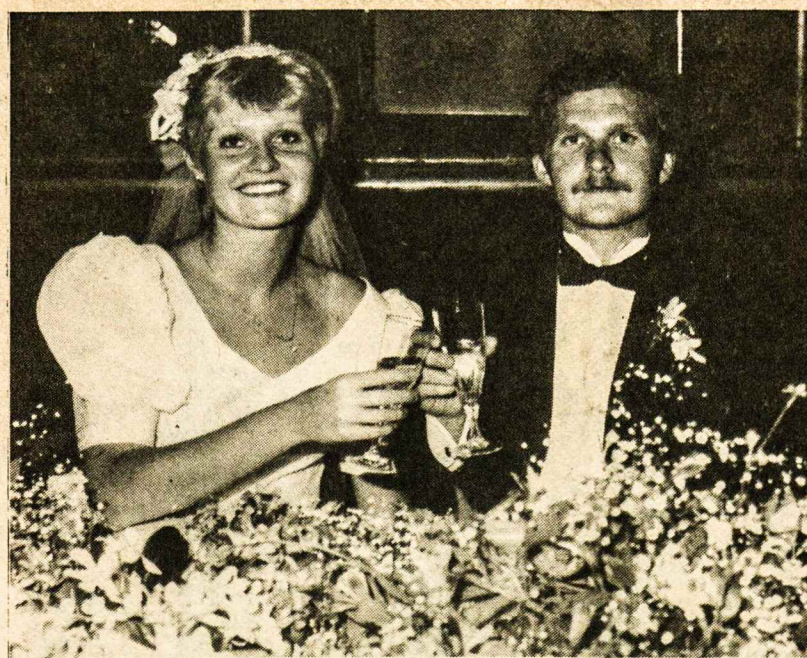
AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Jaunavedžiai, susituokę Toronto Prisikėlimo šventovėje 1984.VIII.11. Iš kairės: RŪTA VITKUTĖ, LAIMIS ANDRULIS Nuotr. J. Bakevičius

KANADOS ĮVYKIAI

Vieni išeina, kiti ateina

Kanados parlamento rūmų koridorių praėjusią savaitę buvo panašūs į sandėlių, kai iš savo raštinių išsikraustyti ruošėsi rinkimus skaudžiai pralaimėję liberalai. Jų skaičius parlamente buvo sumažintas nuo 147 iki 40. Seniau rinkimus pralaimėjusiems parlamentarams išsikraustyti būdavo parūpinamos medinės dėžės. Humoristai jas pavadino karstais, kuriuose būdavo pašarvojamas ne pats kritęs politikas, bet visos jo puoselėtos viltys ateičiai kartu su išsivežamais dokumentais, asmeniniais daiktais. Ši kartą pralaimėjusieji susilaukė kartoninių dėžių, kurių žurnalistai koridoriuose suskaičiavo apie 4.000. Prie dėžių rikiavosi ir plastikiniai parlamento ženklus turintys šiukšlių maišai, į kuriuos buvo sumestas nereikalingas popierius, dažniais atvejais dar nepanaudotas, su viršuje atspausdinta parlamento pavardė, jo eilomis pareigomis. Ministerio pirmininko pareigas baigiantis J. Turneris paskutinį kartą susitiko su visais savo kabineto nariais, kurių net penkiolika pralaimėjo rinkimus. Atskirą susitikimą jis turėjo su rugsėjo 4 d. parlamentat išrinktais 39-niais liberalų partijos atstovais. Kadangi šiai grupei priklausio ir pats J. Turneris, ji jau susilaukė humoristinio pavadinimo — "Club of 40".

Pro dėžes ir šiukšlių maišus į buvusio opozicijos vado B. Mulronio kabinetą viens po kito žygiavo ar bent pašaukimo laukė gausi 210 parlamentarų išrinktų konservatorių armija, svajojanti tapti ministrais arba gauti kokias nors kitas papildomas pareigas. Ministerių kabineto sudarymas B. Mulroniui atnešė netikėtą problemą dėl per didelio kandidatų sąrašo. P. E. Trudeauau ministerių kabinetas turėjo 37 narius, J. Turnerio — tik 29, nes jis stengėsi sumažinti P. E. Trudeauau paliktų ministerių skaičių, o tinkamų pakaitų jiems beveik neturėjo. B. Mulroniui galvosūkių atnešė netikėtumas net 57-nių konservatorių atstovų išrinkimas Kvebeke, gerokai padidėjęs atstovų skaičius Ontario provincijoje. Problema tapo ir daug parlamentarų išrinktų moterų. Tai grupės, su kuriomis reikia skaičiuoti, sudarant ministerių kabinetą. J. Mulronis prisitarė spaudai, kad narių skaičių teks padidinti, ypač dėl moterų, kurioms žadama lygybė.

Paskutinis liberalų valdžios palikimas — rekordinis 1983 m. biudžeto \$32,4 milijono deficitas. Tie biudžetiniai metai prasidejo 1983 m. balandžio 1 d. ir pasibaigė š. m. kovo 31 d. Tokia tvarka yra matuojami visi biudžetiniai metai. Dar š. m. vasario mėnesį finansų ministras M. Lalondas, skelbdamas naują biudžetą 1984 m., pranašavo, kad 1983 m. bus užbaigti su \$31,5 milijono deficitu. Apsiskaičiuota buvo net \$900 milijonų. Valdžios skola staiga pakilo iki \$152 milijonų. Prieš dešimt metų skolos palūkanoms padengti pakakdavo 10 centų iš kiekvieno valdžios gaunamo dolerio. Dabar jau reikia 25 centų — ketvirtadalis visų biudžetinių pajamų. J. Mulronis, dar neprisaikdintas ministerių pirmininku, pradėjo susipažinti su valdžios knygomis. Žurnalistams jis prisitarė, kad jose yra daug

nemalonių staigmenų apie ekonominę Kanados būklę. Esą ekonomijos sutvarkymas pareikalaus daug sunkių pastangų.

Spaujoje vis dar diskutuojamos skaudaus liberalų pralaimėjimo priežastys. Viena jų yra septyniolikos liberalų parlamentarų aprūpinimas užtikrintais darbais, padarytas pasitraukiančio P. E. Trudeauau, paskelbtas naujo liberalų vado J. Turnerio, kai buvo nustatyta rugsėjo 4 d. data parlamento rinkimams. Tos rinkiminės aplinkės susilaukė naujų ir parlamentą kandidatuojančių liberalų. Jie beveik visi pralaimėjo rinkimus. Atrodo, rinkėjai tose aplinkėse kersėjo iš politikos pasitraukusiems ir savo ateitimi pasirūpinusiems liberalams. Šiuo atveju labai liūdnei atrodė paties P. E. Trudeauau 1981 m. atliktas liberalų atstovo P. Stollerio iš Toronto Spadinos apylinkės staigus perkėlimas į senatą. Mat paaiškėjo, kad papildomose rinkimuose ten nori kandidatuoti buvęs pagrindinis P. E. Trudeauu patarėjas J. Couttsas. Dėl šios priežasties ilgametis atstovas P. Stolleris ir buvo perkeltas senatam. J. Couttsas, pralaimėjęs papildomus rinkimus, ilgai ruošėsi pilniems parlamento rinkimams š. m. rugsėjo 4 d. Jam apsilankymu Spadinos apylinkėje bandė padėti ne tik J. Turneris, bet ir staiga prieš pat rinkimų datą, ten atsiradęs P. E. Trudeauau. Tačiau ir ši kartą, kuris jau buvo antrasis, J. Couttsas pralaimėjo tam pačiam NDP socialistų atstovui. Atrodo, jo politinė karjera, puoselėta P. E. Trudeauau, jau yra baigta.

Konservatorių vadas B. Mulronis, tyres tuos liberalų apdovanojimus gerom tarnybom, pareiškė negalįs jų paskyrimų atšaukti, nes Kanados ministeris primininkas turi teisę juos padaryti. Atšaukimai tegalėtų būti padaryti Kanados ambasadoriumi Portugalijai paskirtam B. Mackasey ir buvusiam žemės ūkio ministru E. Whelanui, staiga tapusiam Kanados ambasadoriumi Jungtinių Tautų maisto ir žemdirbystės organizacijoje Romoje. Šie du paskyrimai buvo padaryti ministerių kabineto vardu. Kanada toje JT organizacijoje lig šiol neturėjo savo atstovo. Ambasadoriaus postas specialiai buvo sukurtas E. Whelanui. Dėl šios priežasties jis atidėjo išvykimą Romon, kol paaiškės naujo ministerio pirm. B. Mulronio sprendimas. Kitaip elgtis B. Mackasey, vis dar tampomas liudininku R. Harrisono byloje Montrealyje, kur jam tenka aiškinti, kaip tas išeikvotojas padėjo jam sausam išlipti iš \$625.000 skolos Montrealeio bankui. B. Mackasey save laiko paskirtuoju ambasadoriumi ir jau ima algą, nors jo dar nėra patvirtinusi Portugalijai dėl diplomatinio taisyklių pažeidimo.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Skautų veikla

• LSS vadovybės rinkimų prezidiumo biuletenis 2 nr. skelbia dalyvių pasisakymus bei siūlymus, balsuotojų ir kandidatų sąrašus. Rinkimuose dalyvauja 537 LSS-gos nariai-rės. Iš Kanados rajono kandidatuoja: į tarybą v.s. D. Keršienė ir v.s. V. Morkūnas; į garbės teismą v.s. L. Gvildienė-Yčienė; į vyr. sktn. pavaduotojus ps. A. Senkus; į vyr. skautininkės pavaduotojas v.s. M. Vasiliauskienė; į rajono vadus s. V. Turūta. (V.s. Č. Senkevičius kandidatūrą į raj. vadus atsiėmė). Sekančiame prezidiumo biuletenyje bus paskelbtos trumpos kandidatų biografijos, LSS vadovybės pranešimai ir pridėti balsavimo lapai.

• Artėja žiemos sezono veikla. Numatyta rudeninė iškyla skautams ir skautams į Toronto salas. Kol bus paskirtas "Rambynų" tunto tuntininkas, visais reikalais skautai kreipiasi į savo draugininkus. Tuntininkus skiria, vadeivai pristatius, vyriausias skautininkas, kuriuo šiuo metu yra v.s. fl. Vyt. Vidugiris, 27923 SA Nicolas Dr., Pales Verdes, CA 90274, USA. Č. S.

London, Ontario

STUDENTAMS. Lietuviai krepšinio mėgėjai, studijuoją Vakarų Ontario universitete Londone, kviečiami įsijungti į lietuvių sporto klubą "Taurą". Treniruotės ir rungtynės jau vyksta Sir George Ross Secondary School, 365 Belfield St. (vienas blokas į rytus nuo Adelaidės ir Huron gatvių sankryžos, įsukimas į Huron) beveik kiekvieną penktadienį nuo 8 v.v. iki 10 v.v. Atvykite į mokyklą — bus malonu susipažinti.

"Taurą" vyrų komanda dalyvaus Kanados krepšinio pirmenybėse Hamiltone š. m. spalio 6 ir 7 d.d. (Padėkos dienos savaitgalį). Telefonas informacijai: E. Daniliūnas 438-7694. Klubo vadovybė

PADĖKA

Nuoširdus aciu brangiems bičiuliams, draugams ir giminėms, surengusiems tokią malonią staigmeną "sušildyti" mūsų namams. Aciu už dovanas, skanų maistą, įspūdingą ir gražų vakarą. Labiausiai aciu už tai, kad Jūs mus aplinkėte.

Dėkojame K. J. Ališauskams iš Etobicoke, E. Pr. Ališauskams iš Mississaugos, A. J. Aušrotams, M. J. Bendoraičiams, D. M. Chainauskams, Ch. M. Chainauskams, V. V. Gudeliams, S. J. Kazokams iš Scarborough, G. Ed. Petruskams, P. L. Radzevičiams, O. A. Švilpoms, V. S. Švilpoms, E. R. Vilembrekams, R. K. Viliams, L. B. Zabulioniams, J. J. Zenkevičiams ir M. Zenkevičienei iš Scarborough.

Tegu Jūsų atnešta draugiškumo šiluma niekad neišblėsta!

Jūsų —

Viktorija ir Viktoras Staškūnai

Sudbury, Ontario

"GELEŽINIS VILKAS", žūklau-tojų ir medžiotojų klubas, kuriam vadovauja Valys Bružas, valdybos nariai — Justinas Stankus ir Leonas Baltutis, surengė gegužinę ir prizinio šaudymo varžybas gražioje Viktoro Gudriūno vasarvietėje. Dalyvavo daug klubo narių ir svečių. Šaudymo varžybose pereinamąją taurę laimėjo Kęstutis Poderis, moterų klasėje — Birutė Stankienė, jaunuolių grupėje — Joana Stankutė. Prizinio šaudymo varžybos vadovavo Kęstutis Poderis. Skanūs pietus paruošė Birutė Stankienė. Veikė turtinga loterija. Laimikus suaukojo — Povilas Jutelis (priedo \$10 laimikių bilietams pirkti; jis yra klubo narys, dabar gyvenęs Toronte, Lietuvių pensininkų namuose). Antanas Braškys, Povilas Liutkus, Juozas Bataitis ir Valys Bružas. Loterijoje laimikus laimėjo — Klemas Jonikas (2), Valė Marozevičienė, Albertas Staškevičius, Povilas Jutelis ir Povilas Liutkus.

Čia suvažiavę "Geležinio vilko" klubo nariai ir svečiai pabendraavo, vaišinosi, kultūringai ir linksmai praleido gražią sekmdienio popietę, o saulutei leidžiantis už horizonto skirstėsi į namus.

KITOS ŽINIOS. Jurgis ir Marytė Kriauciūnai išvyko ir apsigyveno Ontario Londone. — Erikas Rotkis, gavęs gerą darbą, eikys į Torontą; šeima laikinai lieka Sudburyje. — LB apyl. valdyba ir LŠST Maironio kuopos šauliai bendromis jėgomis rengia Lietuvos kariuomenės ir kovotojų paminingą ukrainiečių salėje lapkričio mėn. J. Kr.

KLB APYLINKĖS VALDYBA praneša, kad Tautos fondo aukų ir solidarumo įnašų rinkliava pradėta ir tęsiama. Kviečiami visi Lietuvos Bendruomenės nariai atlikti tautinę pareigą. Aukus renka ir sąrašus turi LB apyl. valdybos nariai. Valdyba

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.
Skambinti 762-6128 Toronte.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

10 1/4% už 90 dienų term. indėl.
10 3/4% už 6 mėn. term. indėlius
11 1/4% už 1 m. term. indėlius
11 3/4% už 2 m. term. indėlius
12 % už 3 m. term. indėlius
9 1/2% už pensijų planą
9 % už namų planą
9 % už specialią taup. s-tą
8 1/4% už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 12 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 13 1/4%
2 metų 14 %
3 metų 14 1/2%
(fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų 12 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 39 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antreipi mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Telefonas 489-1543

(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonsas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgičių. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Staiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkų pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkų)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varlotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5

FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošūnas

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu

(416) 545-6556 Hamiltone,

Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

NETIKSLUS ADRESAS

"T2" 32 nr. paskutiniame puslapyje "The Sunday Sun" įdėtas negeras adresas Balio Gajausko žmonos — Syny. Turi būti: Spynų 3, buto 8. Pilnas adresas: Irena Dumbrytė-Gajauskienė, Spynų g. nr. 3, bt. 8, 233002 Kaunas, Lietuva.

Vanda Stašaitienė, Čikaga

ŠVENTĖS IR MOKYKLA

Dainų, tautinių šokių šventės bei festivaliai gaivina ir džiugina mūsų lietuvišką dvasią, tačiau jie primena iškilmingą vestuvių puotą, po kurios svečiai išsiskirsto, o jaunajai porai ateina vedybinis gyvenimas. Praslenka pusmetis ar metai ir, žiūrėk, išgrįstame apie skrybą. Kodėl? Todėl, kad nebuvo tinkamai ir deramai pasiruošta vedybiniam gyvenimui. Tai tinka ir kultūrai. Šventės ir festivaliai yra išoriniai meno ir kultūros reiškiniai. Gimtoji kalba, literatūra, istorija, kraštovyra, tautosaka yra esminiai ir pagrindiniai kiekvienos kultūros elementai. Juos mes laikome nuosalyje.

Mokykla, šalia šeimos, yra tikrasis kultūros pagrindas. Todėl nepakanka mūsų lietuviškąją jaunimą mokyti vien dainų ir tautinių šokių — jam reikia perteklių ir lietuviškosios kultūros esmės. Vasario 16 gimnazija ir yra institucija, kuri tai gali atlikti.

Jau pradeda augti trečioji išeišvijos karta, todėl nepaprastai svarbu bei auklėti ir mokyti lietuviškai.

St. Dargis

BROLIAI IR DOLERIAI

"T2" 32 nr. J.V. rašo, kad iš JAV lietuvių "...kartais pasigirsta grūžūs žodžiai: "Broliai, Kanados lietuvių". Bet kai lietučiai ekonominiai reikalai, amerikiečiai lietuvių kartais stengiasi brolius Kanados lietuvių skriausti". Skriaudos, parodytinimui nurodo, kad kai kurie Amerikos lietuvių leidžiami laikraščiai pakėlė Kanados lietuviams prenumeratas 33%. Tokiu būdu kanadiečiai turi mokėti "...dvigubai daugiau, negu moka amerikiečiai lietuvių. Tai jau mažas broliškumas."

Kadangi valiutos kursas nestovi vietoje, tai ir jo nuosimtis keičiasi. Vieną dieną skirtumas tarp Kanados ir Amerikos dolerio yra 30%, o jau kitą gali būti 33%. Bet ir tai dar nesudaro "dvigubai daugiau", kaip rašinio autorius tvirtina. Pagaliau, kas gi tą skirtumą turi išlyginti? Leidėjai? Tie, kurie dėl įvairiausių priežasčių nesuveda galo su galu? Nepamirškime lietuviškos patarlės: "Giminė, ne giminė — lipk iš grūšios". Taigi, kaip mes besivadintume save — broliais ar posūniais, atsižvelgkime kaip pridera. Nepalikime leidėjams tų skirtumų išlyginti, kad neužgęstų paskuti-

niai mūsų kultūros ir religijos žiburiai.

"Draugas" 1984 m. rugpjūčio 9 d. primena: "...siųsti pinigų už prenumeratą ar knygas Amerikos doleriais, o ne Kanados, kurie yra mažesnio kurso ir sunkiau juos įkeisti". Aišku, kaip ant delno, kitaip ir būti negali.

O kas gi yra didžiausias tos skriaudos kaltininkas? Amerika ir doleris yra visų nelaimių ir karų kurstytojai. Antipatija Amerikai jaučiama visame pasaulyje. Net ir Kanada, didžiausia savo teritorija ir artimiausia kaimynė, pasižymi nedraugiškumu. Pati negalėdama išsikaupti iš ekonominių sunkumų, globoja amerikiečius dezertyrus, pabėgusius iš Vietnamo. Greičiausia tokia kanadiečių simpatija Amerikai, indukcijos keliu persidavę ir mūsų brolius lietuviams. Ir mes tapome nenuosirdūs, skriaudėjai, vien tik dėl to, kad gyvename Amerikoje. Žinoma, doleris iš mūsų visada gaudomas.

Kaip ten bebūtų, mieli broliai, ir mes jaučiamės skriaudžiami. Kai mokame Amerikos doleriais prenumeratą už Kanadoje leidžiamą lietuvišką laikraštį, pridame auką ar bet kokią progą pasiončiam dvidešimk amerikiečių, tai ir mums užskaito taip, kaip ir jums ten mokantiems kanadiškais. O vis dėlto skirtumas susidaro — kanadiškais jau 25 doleriai.

K. Z., Yucaipa, Ca.

Lethbridge, Alberta

PALAIDOTOS DVI TAUTIETES. 1984 m. balandžio 7 d. mirė a.a. Konstancija Gėpnerienė. Palaidota balandžio 10 d. Velionė buvo gimusi Lietuvoje 1904 m. spalio 28 d. į Kanadą atvyko 1951 m. Dveju metų išgyveno Magrath, Albertoje, o po to įsikūrė Lethbridge, kur ir išgyveno iki mirties. Jos liūdėti liko vyras Aleksandras, dvi dukterys — Janina Kanienė ir Kostė Doragatti, sūnus Aleksandras bei jų šeimos.

1984 m. birželio 1 d. mirė a.a. Pranė Grybauskienė (Gyven). Palaidota birželio 5 d. Velionė buvo gimusi Lietuvoje, Kelmėje, 1897 m. kovo 22 d. į Kanadą atvyko 1926 m. Iki 1950 m. gyveno Stirling, Albertoje, po to persikėlė į Lethbridge, kur ir gyveno iki mirties. Velionė buvo našlė, praradusi savo vyrą Vincą 1971 m. ir sūnų Valterį — 1978 m. Jos liūdėti liko 3 dukterys — Elena Stakenienė, Madeline Finley, Amelia Coupland bei jų šeimos, sūnus Jonas ir Marvinas su šeimomis. Velionė turėjo 16 vaikaičių ir 13 provaikaičių.

VALGIŲ KNYGA. KLB Kalgario apylinkės valdybos iniciatyva išspausdinta valgių gaminimo knyga. Lethbridge lietuvių gali įsigyti pas G. Noreikienę, G. N.

Su plakatine juosta ir vėliavomis Religinio pasaulio lietuvių katalikų kongreso dalyviai 1984.IX.2 Toronto gatvėmis žygiuoja į katedrą pamaldoms, kur buvo paminėta šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis Ntr. St. Dabkaus

Dalyvavo ir lietuviai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mais. Buvo nustatyta, kad tautinės grupės pasitikę popiežių išsiriikavusius gatvėje, kuria popiežius važiuos iš oratoriaus. Išimtis buvo padaryta tiksliai lenkams ir slovaksams, kurie galėjo surengti atskiras sutiktuves.

Kodėl susirinkote?

Rugsėjo 14 d., 10-11 v.r., nemaža Toronto lietuvių grupė (apie 300) susirinko į jai paskirtą vietą prie Ontario parlamento rūmų, Queen's Park Cres. Dalis moterų buvo pasi-

puosiusios tautiniais drabužiais, atžalyniečiai irgi buvo uniformuoti. Ant iškeltų plakinių juostų matėsi įrašai: "Šv. Tėve, sveikiname Jus", "Šv. Tėve, mylime Jus", "Lietuviai" (anglų kalba) ir t.t. Ši kantri grupė laukė iki maždaug 2 v.p.p. Pravažiuodamas popiežius jų pastebėjo, sveikino, bet nesustojo. Ją pastebėjo ir televizija. Dar prieš popiežiaus pravažiavimą jos reporteriai kalbino mūsų tautietes, filmavo ir vėliau tuos momentus parodė televizijoje. Kai reporteris paklausė vieną tautietę kodėl čia lietuvių susirinko, ji atsakė: "Todėl, kad sovietai neleido papiežiui vykti į Lietuvą".

Katalikų katedroje dalyva-

vo keletas lietuvių kunigų specialiose popiežiaus, sutiktuose, o anglikonų šventovėje, kur buvo surengtos įvairių tikybų atstovų sutiktuves popiežiui, dalyvavo ir lietuvių evangelikų delegacija, būtent Lietuvos evangelikų tarybos pirm. kun. J. Juozapaitis iš Čikagos, torontiečiai — vicepirm. kun. P. Dilys, tarybos įgalioti — E. Bumeisteris ir V. Dauginis su žmonomis.

Pas lenkus

Atskiras sutiktuves popiežiui surengė lenkai Parodų aikštėje. Jose dalyvavo ir ke-liolika lietuvių, sumokėjusių po \$6 už bilietą. Iš viso ten susirinko apie 55.000 asmenų. Bendrinės lenkų organizacijos pirm. J. Kaszuba pasveikino popiežių, tarp kitko primindamas vieną pirmųjų lenkų parapijų Ontario provincijoje, būtent Wilno. Savo kalboje popiežius su šypsena lūpose paminėjo, kad tai "Wilno na Kaszubah" (Vilnius Kašubuose). Ragino lenkus neužmiršti savo šaknų, puoselėti savo tikėjimą ir kultūrą. Po trumpos folklorinės programos, Jonas Paulius II, lydimas vyskupų, atsiveikino.

Rugsėjo 15, šeštadienį, šv. Tėvas aplankė Midlandą — vietovę, kur buvo nužudyti pirmieji krikščionių misijonieriai. Didokas lietuvių būrys dalyvavo šeštadienio vakarą slovakių katedros pašventinime, kur apeigas atliko Jonas-Paulius II. Kadangi popiežius labai vėlav, teko ilgai laukti — kai kuriems 6-8 valandas. Lietuviai buvo pasiruošę pasitikti popiežių kaip grupę, turėjo Lietuvos vėliavą, plakatus, ant krūtinų prisegamus ženklelius su įrašu "Lithuanians, Toronto". Daug moterų ir vyrų (gintariečiai) buvo pasipuošę tautiniais drabužiais. Deja, pasivėlinę popiežius nebeturėjo laiko ir nuskubėjo šventinti katedros. Užtat laukiant popiežiaus atvykstant lietuvių turėjo progos pasirodyti gausiai publikai, daugiausia slavų kilmės. "Volungės" choras galėjo pasirodyti ir su lietuviška daina.

Televizija slovakių katedros šventinimą transliavo iš-tisai. Iš komentatorių paaiškėjo, kad popiežius atvyko į šventintą daugiausia įtakingo milijonieriaus Steve Roman dėka. Pastarasis davė tai katedrai ir vietą (Unionville), ir lėšas. Nebe jo įtakos prieš porą metų buvo įsteigta net atskira Rytų apeigų slovakių

vyskupija Kanadoje. Kardino-lo Carterio sudarytas popiežiui sutikti komitetas buvo priešingas slovakių norui gauti popiežių savo katedros pašventinimui, tačiau viską nulėmė paties popiežiaus sprendimas.

Popiežiaus vizito proga Toronto lietuviams buvo pagamintas pagal užsakymą specialus prisegamas metalinis ženklas su Jono-Pauliaus II atvaizdu ir įrašu "Lithuanians Toronto". Jis padėjo atskirti savus tautiečius didelėse miniose.

Toronte per kardinolą Carterį popiežiui buvo įteikta petricija, prašant pagalbos sovietų kalinamiesiems kunigams Alfonsoi Svarinskui ir Sigitui Tamkevičiui.

Rašant šias eilutes, dar nebuvo žinoma, kaip lietuvių dalyvavo popiežiaus sutikimo iškilmėse Vakarų Kanadoje, kur jų skaičius yra žymiai mažesnis nei Rytų Kanadoje. Televizijoje pvz. buvo pastebėta Lietuvos vėliava Winnipege tarp daugelio kitų tautybių. Tai ženklas, kad lietuvių ir Vakarų Kanadoje dalyvavo popiežiaus sutikime pagal turimas pajėgas. M.

Delhi, Ontario

ISKELIAVO APYLINKĖS VEIKĖJAS. 1984 m. liepos 27 d. mirė Jonas Dambrauskas, sn., palikęs liudičią žmoną Aleksandrą, dukterį Idą, sūnus Joną, jn., Vyta ir Edvardą su šeimomis. Palaidotas iš Delhi lietuvių šv. Kazimiero šventovės šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Laidotuvių apeigas atliko parapijos klebonas kun. L. Kemėšis ir vietinės Langtono parapijos klebonas A. P. Spencer. Kapinėse atsiveikino žodį bendradarbių ir draugų vardu tarė Tony Aleliūnas.

Velionis buvo gimęs 1904 m. balandžio 4 d. Lietuvoje. Atlikęs karinę prievolę puskarininko laipsniu, atvyko į Kanadą ir dirbo Montrealyje. Ten nuo 1928 iki 1947 m. buvo šv. Kazimiero parapijos komiteto pirmininku ir vienu iš parapijos steigėjų. Po to persikėlė į Delhi-Tillsonburgo apylinkę ir augino tabaką. Čia ūkininkaudamas 1947-1980 m. irgi prisidėjo prie šv. Kazimiero parapijos steigimo ir buvo jos komiteto pirmininku. Paskutiniu laiku senatvės naštos spaudžiamas buvo pasitraukęs į ramesnį šeimyninį gyvenimą.

Jis buvo aktyvus Tillsonburgo Lietuvių ūkininkų klubo narys ir kurį laiką tam klubui pirmininkavo. Dirbdamas visuomeninį darbą, daug prisidėjo prie senųjų ir naujųjų ateivių sugyvenimo, kuris tuo metu nebuvo toks sklandus, kad kaip šiandien, todėl už tai mes reiškiamo jam savo dėkingumą.

Jo žmonai, vaikams, giminėms ir draugams reiškiamo nuosirdžiausiu užuojautą. A. A.

Pajieškojimas

Jieškomas Valerijus Kriaunevičius, gyvenęs Čikagoje. Prašome jį arba apie jį žinančius pranešti Danutei Babin, 65 Tyrone Dr., Hamilton, Ont. L9C 2M8 arba skambinti tel. 416-387-0218.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Visais kelionių

reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531 nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Laidojom giesmininką be giesmės...

(Atkelta iš 6-to psl.)

žalojo veidą, išvertė akį, išmūšė dantis, sugadino klausą. Šiaip taip atgavęs sąmonę paršlitinėjo jis namo ir ligoninėje išgulėjo daugiau nei mėnesį. Kalbėjo, jog tai padaryta ne dėl pasipelnymo, o kad nebūtų jubiliejaus iškilnių... Gal ir teisybė.

Aplankytas ligoninėje guodėsi ne savo kancija ir vargu, o liūdnai lingvuodamas galva klausė, kas bus su Lietuva, virš kurios debesys vis tirštesni ir tamsesni.

— Yra dar ir gerų žmonių. Yra doro jaunimo, nors ir nedaug. Yra ir Viešpaties Apvaizda, — buvo atsakyta jo paguodai.

Paminklas žmonai

Po sužalojimo kaip reikiant nebeatsigavo. Sirginėjo, buvo nesunkiausias insulto prieinimui, tačiau viską nulėmė paties popiežiaus sprendimas.

— Būdamas tėviškėje, Mauručiuos, pamačiau tebėra kluone keturkampis akmuo, ant kurio stovėjo kuliarnosios maniežas. Akmuo kubo pavidalo, metrinis. Gavau žmogų, kuris sutiko nugalbent jį ant kapo. Pasiskolines kirtiklį iškirtau skylę viršuje saulutei įstatyti, o šone — skylutes lentelei pritaisyti. Saulučių porą buvo man padovanojęs kunigas Dobrovolskis Paberžėje.

Paminklas originalus, ne-trintas, neglūdinatas, iš tėviškes kluono...

Sirgdamas aplankiusiam guodėsi kartą:

— Kai atsisėdau prie pianino, skambinu ir sau padainuoju, tada atsisgaunu ir sveikesnis jaučiuos.

Nykios laidotuves

Žinojį Kučingis taką ir į bažnyčią. Daugsyk skambėjo soderis jo bosas buvusioji Iguos bažnyčioje, Kauno katedroje — bazilikoj, jėzuituose ir kitur. Mėgo pabendrauti su kunigais, ypač su arkivyskupijos valdytoju prelatu Juozapu Stankevičium.

— Su Stankevičium buvom susitarę, — sakė jis kartą. — Jeigu aš pirmiau, jis mane palaidos, o jei jis pirma, aš jam pagiedosiu. Ir aš jam pagiedojau...

Nepalaidėjo Antano Kučin-

gio nei prel. J. Stankevičius, nei kiti jo konfratrai. Buvo pašarvotas Muzikinio teatro scenoje be kryžiaus, be žvakės... (Kryžius jo namuose kabojo sienoje virš pianino). Laidojom giesmininką be giesmės. Tik jo balsą girdėjom iš plokštelių ar juostos "Kur lygūs laukai" ir kitas. O kaip būtų buvę gražu, jei bazilikoj vargonai būtų gaudę Verdžio ar Mocarto "Requiem"... Atgulė jis šalia žmonos po akmeniu iš tėviškes kluono senosiose Romainių kapinėse.

Palaimintais, kuris nenulen-kė galvos prieš neteisybę!

Amžiną atilsį duok jam, Viešpatie, ir amžinoji šviesa jam tešviečia!

J. Prietelis

Sarnia, Ontario

REGINOS NARAKAITES-GUDELINĖS pirmoji akvarelių ir akmens skulptūros darbų paroda buvo atidaryta rugsėjo 5 d. "Gallery in the Grove", Bright's Grove gyvenvietėje, Sarnijos miesto rytinėje pusėje, prie Huron ežero. Paroda veiks iki rugsėjo 26 d. Kartu išstatyti ir Kim Lichty "Sandscapes" dailės kūrinių (vandens dažais ant popieriaus ir drobės). Susitikimas su menininkais galerijoje įvyko rugsėjo 16 d., dalyvaujant Reginos artimiesiems, draugams — lietuviams ir kanadiečiams. K.

St. Petersburg, Fla.

"LIETUVIŲ ŽINIOS", vietinio klubo biuletenis, 1984.VIII.30 pasirodė 100-ju numeriu. Pirmasis numeris buvo išleistas 1976.V.23. Ši sukaktis bus paminėta rugsėjo 23 d.

LIETUVIŲ KLUBO sezono atidarymas — spalio 20 d., 6 v.v. Bilietų kaina — 8.00. Bus vakarienė ir meninė programa, kurią atliks aktorius V. Žukauskas iš Niujorko.

BRAZILIJOS TAUTINIŲ ŠOKIŲ grupės "Nemunas" šokėjų dalis, grįždama iš tautinių šokių šventės Klivlande, viešėjo St. Petersburg, Russ-Mary motelių savininkų Dirsių globojama. Lietuvių klube jau buvo suruostūs vaisės, kurias apmokėjo klubo valdyba. Nemuničėjų kelionei vaišių dalyviai suaukojo \$300.

LITUANISTINĖ MOKYKLA "Saulė", vadovaujama mokytojos M. Peteraitienės, kviečia visas šeimas: turinčias vaikų, siūsti juos pamokoms. Veikia vaikų darželis, pr. mokyklos 8 skyriai, aukštesnioji lituanistinė mokykla ir dvikalbė klasė nekalbantiems lietuviškai. Vedėjos tel. 367-4700. L. Ž.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629 Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303 Telefonai: Toronto, Ontario M6S 4W3 istaigos (416)762-7393 Bloor ir Jane gatvių kampas namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St.W., Suite 200 Telefonai: prie Royal York istaigos (416)231-4138 Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DERŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DERŠERIENĖ Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniai - 9 v. r. - 5 v. p. p. Narys "Better Business" biuro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480 Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

A.P. GOMES
Real Estate & Insurance Ltd.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario
Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
• atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
• parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
• įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
• atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas patarnauja lietuvių kalba Nemokamas namų įvertinimas
Kingsway Real Estate Ltd. Realtor
1614 Bloor Street West (priešais Toronto Lietuvių namus)
Telefonas 535-2331, namų 532-5893

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskellūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403 Toronto, Ontario M8Y 1C6
VISŲ ROŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

1984 metų ekskursijos:
VILNIUS arba Vilnius ir kiti Europos miestai
Rugsėjo 6 - 14 Spalio 4 - 12
Grupę rugsėjo 6 lydesiu aš pats — norintiems galėsiu nupirkti automobilius. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A5

TORONTONT

Anapilio žinios

Rugsėjo 23, sekmadienį, metinė Lietuvos kankinių parapijos šventė — atlaidai. Iškilmingas pamaldos — 4 v.p.p. Pamokslą sakys naujasis dijakonas E. Putrimas. Po Mišių — procesija į kapines. Giedos Londono lietuvių choras „Pasvaistė“. Šventė bus baigta vaišėmis Anapilio salėje.

Muzikė Nijolė Benotienė organizuoja parapijos vaikų chorą. Pirmoji repetitija — rugsėjo 30, sekmadienį, po 10 v. Mišių buvusiose bankelio patalpose prie Anapilio salės II aukšte. Kviečiami ateiti vaikai nuo 7 metų amžiaus ir vyresnieji.

Maironio mokyklos mokslo metų pradžios pamaldos — spalio 14, sekmadienį, 11 v.

Rengiasi tuoktis Tomas Ivanauskas su Anita Krygeryte, Petras Čeponas su Dana Vitkute.

Daug parapijiečių dalyvavo Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II sutikime, Mišiose Downsview aikštėje ir slovakių katedros šventinimo iškilnėje Unionville.

Lietuvių kapinėms paaukojo po \$50 Pr. Eidukaitis ir J.A. Šulca; parapijai \$300 — J. Arstikaitis.

Mišios rugsėjo 23, sekmadienį, 10 v. — už Juozapavičių ir Petrauskų mirusius, 11 v. — už a.a. Oną Ališauskienę, 4 v.p.p. — prašant Lietuvos kankinių užtariamo.

Lietuvių namų žinios

Visuomeninės veiklos komiteto posėdyje rugsėjo 11 d. apsvaistytą rudens sezono veiklą. Spalio 20 d. vyru būrio ruošiamame pobūvyje programą atliks lietuviškai dainuojantis olandų oktetas. Rugsėjo 30 d., 6 v., Mindaugo menė sol. Vido Bako (svetio iš Lietuvos) dainų ir atrių koncertas. Lapkričio 10 d. tradicinis LN balius-koncertas, kuriame programą atliks Londono choras „Pasvaistė“, paruosęs naują repertuarą. Lapkričio 10-11 d.d. Moterų būrelis ruošia keramikės Valės Balsienės darbų parodą. Lapkričio 18 d. kultūrinė komisija kartu su vilniečių sąjunga rengia paskaitą su menine programa apie Vilnių.

Iėjimas į tradicinį LN balių koncertą nariams bus nemokamas. Norintieji dalyvauti turės kvietimus pasiimti iš anksto LN raštinėje darbo valandomis.

Išėjo „LN Žinių“ 9 nr., redaguojamas St. Dargio. Sekantis nr. išeis rugsėjo 28 d.

LN tarnautojas L. Valukas gydosi Mississaugos ligoninėje dr. Šalkausko priežiūroje.

LN virėjai E. Juknienei išeinant į pensiją, reikalinga virėja popiežių paruošimui. Kreiptis į LN vedėją tel. 532-3311.

Lankėsi svečiai: A. Mikenas iš JAV, p.p. Poderiai iš Sault Ste. Marie, Ont., kun. P. Rukšys iš Brazilijos, S. T. Urbonai iš Sarnijos, Ont., V. Rudinskis, A. Zuvickas, p. Zabiela, M. Kringelis iš Montrelio, A. M. Urbonas iš JAV, kun. J. Petrošius iš Prancūzijos, M. Paulauskas, A. Peštenis, L. Tarvydas iš JAV, J. Lingaitis iš Tillsonburgo, Ont., A. Usvaitas iš Aylmerio, Ont., A. Nakas, p.p. Pužauskai iš JAV, B. B. Galbuogis iš Havello, Ont., M. Grigienė iš JAV.

A. A. Vaclovo Kecoriaus mirties metinių proga (jos sueina 1984 m. spalio 10 d.) jo žmona Valerija Kecorienė paaukojo „Tėviškos žiburiams“ \$100. Dėkojame už dosnią auką laikraščiu, kuriuo velionis nuolat dėmėjoji ir jį rėmė.

A.a. Allan Lukšys, 21 metų amžiaus, žuvo automobilio nelaimėje rugsėjo 15 d., vairuotojant jo draugui kanadiečiui. Žuvo visi trys kartu važiuavę jaunuoliai. Velionis A. Lukšys palaidotas rugsėjo 18 d. iš Transfiguration šventovės lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Patikslinimas. „TŽ“ 37 nr. pirmame puslapyje po nuotrauką praleista PLB valdybos pirmininko V. Kamanto pavardė. Jis dalyvavo ne tik Pasaulio lietuvių katalikų kongreso atidaryme, bet ir kituose renginiuose. Atsiprašome už neapsižiūrėjimą.

Iš Suvalkų trikampio gautas laiškas, kuriame dėkojama ten apsilankantiui torontietei Julijai Pečiulienei: „Mes siūnčiame padėką už atsilankymą trikampyje, labiausiai už gražias dainas, kurios mums nuskaidrino ūkanas. Atvažiavai pažūrėti tėvynės veido ir jos raukšlėlių... Ji vėl bus laisva, kaip toji laukė lietuvių, ir vėl bus širdyje ramu... Siūnčiame Tau nuoširdžią padėką ir tikimės, kad ir vėl mus aplankysi Punks-ke“.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per 10.15 v. Mišias giedojo „Volungės“ choras, vadovaujamas D. Viskontienės.

— Praėjusį penktadienį buvo pakonsekrutas vyskupu T. Paulius Baltakis, OFM. Iškilmės dalyvavo mūsų parapijos klebonas ir du autobusai lietuvių. Vyskupo Pauliaus Baltakio sutiktuves Toronte ruošia mūsų parapijos tarybos visuomeninė sekcija, kuriai pirmininkauja V. Bireta, š. m. spalio 21, sekmadienį. Bus iškilmingos Mišios mūsų šventovėje 11.30 v.r., o priėmimas įvyks „Royal York“ viešbutyje 6 v.v. su iškilminga vakariene ir menine programa. Bilietai ir pokylį bus pradėti platinti ateinantį sekmadienį.

— Pakrikštyta Lina-Teresė, Vido ir Kristinos Kiškūnų dukte. — Nauja Trečiojo ordino Prisikėlimo parapijos vienetų valdyba: pirm. O. Vilimienė, vicepirm. M. Gudaitienė, sekr. St. Čepionienė, išd. A. Katelienė, ligonių lankytoja — B. Žekas, Z. Žebrauskienė ir M. Raškauskienė.

— Parapijos biblioteka, kuriai vadovauja P. Jurėnas, veikia nuo 9.30 v.r. iki po Mišių kiekvieną sekmadienį.

— Ateitininkų veiklos pradžios iškilmės įvyks rugsėjo 23, sekmadienį. Visos kuopos su vėliavomis organizuotai dalyvauja 10.15 v. Mišiose. Po Mišių — agapė Parodų salėje, į kurią kviečiami sendraugiai, tėveliai, ir svečiai.

— KLB moterų dr. Jos Prisikėlimo parapijos skryliaus susirinkimas — rugsėjo 30 d., po 11.30 v. Mišių Parodų salėje. Programoje — einamieji reikalai ir dr. Rimšaitės paskaita.

— Parapijai aukojo: J. Bernatavičius \$100, B. Pačkauskas \$80, P. E. Šimkai \$60, S. K. Juknevičiai \$56, po \$50 — Alb. Gačionis, J. B. Jonynai, V. Juskevičius.

— Mišios rugsėjo 23, sekmadienį, 8.30 v. — už a. a. Oną Ivanauskienę, 9.30 v. — už a. a. Liudviką Pūslį, 10.15 v. — už a. a. Vladislavą Kondrotienę, už a. a. Alfredą Goutreau ir ateitininkų intenciją, 11.30 v. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a. a. Joną Jarmalavičių.

Pasveikinti gintariečiai

Š. m. rugsėjo 9 d. Toronto Prisikėlimo parapijos salėje susirinko „Gintaro“ šokėjai ir dainininkės su vadovais, tėvais bei svečiais. Ant didelio stalo buvo išdėstyti „Gintaro“ kelionės į Angliją įvairūs suvenyrai, tarptautinių liaudies šokių ir dainų „INTER-Tie“ varžybų pirmos vietos laimėjimo pažymėjimas, įvertinimo lapai, svečių knyga ir kt. Ant sienos iškabintos fotografijos liudijo kelionės vaizdus.

Susirinkusius pasveikino tėvų komiteto pirm. R. Žilinskienė, pastebėdama, kad „Gintaro“ laimėjimas yra ne tik gintariečių, ne tik lietuvių, bet ir visų kanadiečių laimėjimas, nes „Gintaras“ atstovavo ir Kanadai. Europos lietuviai labai džiaugėsi giliai tėvynės prisiminimais, kuriuos sužadino „Gintaro“ tautinių šokių ir liaudies melodijų pynės. „Mes sujaudinti iki širdies gelmių“ — liudijo įrašas svečių knygoje.

Sveikino, džiaugėsi „Gintaro“ laimėjimais ir dėkojo už Lietuvos vardo garsinimą pasaulio kultūrinėje veikloje: KLB pirm. A. Pacevičius, KLB Toronto apylinkės valdybos atstovas L. Girinis-Norvaiša, Tautos fondo atstovės Kanadoje pirm. A. Firavičius, KL fondo atstovas H. Lapas, Toronto Lietuvių namų atstovas T. Stanulis, Anapilio sodynbos valdybos pirm. A. Rinkūnas, „Paramos“ pirm. H. Stenpaitis, Prisikėlimo par. kredito koop. pirm. dr. S. Čepas, Ontario daugiakultūrių reikalų ministerijos atstovė Marija V. Soucier. „Paramos“ ir Lietuvių namai įteikė dovanas, o Prisikėlimo p. kredito kooperatyvo pirmininkas pažadėjo čekį. Dar keli sveikinimai buvo perskaityti iš kitų vietovių.

„Gintaro“ vadovė Rita Karasienė visiems padėjo už paramą, išleidimą kelionėn bei sutikimą ir pakvietė vaišėms. Po vaišių buvo rodomos skaidrės iš kelionės po Angliją, kurias aiškino G. Paulionienė.

V.M.

ŠV. JONO LIETUVIŲ KAPINĖM reikalingas vyras kasti duobėms. Geras atlyginimas. Teirautis pas Praną Ališauską tel. 273-3796.

Šv. Jono lietuvių kapinių komisija

Maloniai kviečiame atsilankyti į

spaudos VAKARAS

savaitraščiui „Nepriklausoma Lietuva“ paremti

didžiojoje Toronto
Lietuvių namų
salėje

š. m. spalio 13,
šeštadienį, 6 v.v.

Programoje:
sol. G. Čapkauskienė,
sol. R. Strimaitis,
akomp. J. Govėdas.
Šokiams gros „Les a. The Music Masters“ orkestras.
Šilta vakariene, gėrimai ir loterija.

Iėjimas — 6.00,
pensininkams — \$5.00.
Bilietai gaunami pas J. V. Šimkų 231-9425 arba pas S. Varanką 534-9127 ir L. namuose sekmadienį popietėse bei prie įėjimo. Norintieji gali rezervuoti salus.

Rengėjai

PERKATE AR PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

BOSLEY

W.H. BOSLEY & CO. LTD. REALTOR

188 Eglinton Ave. E.,
Toronto, Ont. M4P 2E4
(416) 486-5777 445-9469

P A D Ė K A

ROMO VAŠTOKO FONDO RĖMĖJAMS

Prof. dr. Romo Vaštoko, kandidato į Kanados parlamentą, rinkiminiam vajui paremti 1984 m. rugpjūčio 14-31 dienomis buvo gauta iš 5 organizacijų ir 111 privačių asmenų \$10,788.90. Daugeliui pageidaujant, aukotojų sąrašas spaudoje neskelbiamas.

Komitetas reiškia nuoširdų lietuvišką ačiū visiems fondo rėmėjams už dosnias aukas. Pakvitavimus atsiskaitymui „Federal Political Contribution Tax Credit“ iš 1984 m. pajamų mokesčių aukotojams atsius ne vėliau š. m. spalio 30 d. atitinkama liberalų partijos įstaiga. Negavusieji pakvitavimo prašomi apie tai pranešti komiteto išdinkinui J. Varanavičiui tel. 763-3957 Toronte.

Romo Vaštoko fondo komitetas

Kun. Pauliaus Baltakio šventinimas vyskupu įvyko Portlande, Maine, rugsėjo 14 d. Dalyvavo 20 vyskupų, 100 kunigų ir 1000 tikinčiųjų, daugiausia lietuvių, atvykusių autobusuais iš įvairių vietovių. Iškilmės buvo nepaprastai gražios. Vaišės buvo suruoštos Kennebunkporte, praciškonų sodyboje, kur buvo pastatyta speciali palapinė, talpinanti apie 1000 asmenų. Iš Toronto dalyvavo apie 100 asmenų. Kanados lietuvių katalikų centrui atstovavo jo pirm. V. Bireta. Naujais vyskupu ruošiamas priėmimas Toronto „Royal York“ viešbutyje spalio 21 d. (žiūr. Prisikėlimo par. žiniuose). Jau yra žinoma, kad vysk. P. Baltakis dalyvaus Kanados lietuvių dienose. Platesnis jo vyskupų iškilnių aprašymas — kitame „TŽ“ nr.

Pagerbdami a.a. Joną Deksnį, iškeliavusį amžinybėn, bei reikšdami užuojautą liudiesio valandoje velionies žmonai Anicetai, sūnui Kazui ir jo žmonai Klirai, dukroms Darijai ir Laimai, visiems giminiams bei bičiuliams, — paaukojo „Tėviškos žiburiams“ \$25: S.V. Bikinai, „Širvintos-Nemuno“ tunto skautai; \$20: Daria ir Albertas Jankūnai, Ant. Pauliukas, J.J. Sakalauskai; \$15: P.G. Breichmanai; \$3: Jonas Kareckas.

Kanados katalikų savaitraštis „The Catholic Register“ rugsėjo 15 d. laidoje išspausdino gana ilgą Vidos Žalnierūnaitės straipsnį apie Pasaulio lietuvių katalikų kongresą ir įteikimą petijijos popiežiui per kardinolą Carterį. Prie straipsnio pridėta ir viena nuotrauka, vaizduojanti petijijos įteikimą bei kalbantį kardinolą.

Metropolinio Toronto viešosios bibliotekos sistemoje yra nemažai ir lietuviškų knygų. Oficialiame 1984 m. leidinyje „Guide to the Multilanguage Collections“ pažymėta, kad metropolinio Toronto bibliotekos kalbų skyriuje yra per 500 kataloguotų knygų lietuvių kalba ir tiek pat Runnymede skyriuje. Tos knygos skirtos ir suaugusiems, ir jauniui, ir vaikams. Jos laukia gausių skaitytojų.

Vatikanio ir „Laisvės“ radijų lietuvių skyriniai kreipėsi į „TŽ“ redakciją, prašydami žinių apie Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II lankymąsi Kanadoje, ypač apie lietuvių dalyvavimą jo sutikime. Du atskiri reportažai buvo paruošti ir telefonu perduoti minėtų radijų centrams rugsėjo 17 d. Į Lietuvą jie buvo perduoti radijo bangomis dar tą patį dieną.

Marija Lapienienė, minėdama savo vyrą a.a. Antano Lapienio vienerių metų mirties sukaktį, paaukojo „Tėviškos žiburiams“ \$20.

Juozas Orenas iš V. Vokietijos viešėjo 4 savaites Ontario Londone pas savo gimines, dalyvavo tenyškės lietuvių parapijos dvidešimtmečio sukaityje šventėje, aplankė Toronto, Anapilį, „Tėviškos žiburius“, tapo jų prenumeratorių ir paliko auką laikraščiu paremti. Gyvena V. Vokietijos Schwingzine, netoli Vasario 16 gimnazijos.

Iš paskutinių Kanados parlamento rinkimų matyti kiek yra komunistų Kanadoje. Daugiausia jų yra Kvebeko provincijoje — 1766, Britų Kolumbijoje — 1402, Albertoje — 980, Ontario — 787, Manitoboje — 419. Kitose provincijose parlamento rinkimuose jie nepasirodė. Šiuose parlamento rinkimuose dalyvavo 5.486 komunistai.

ISNUOMOJAMI du kambariai, virtuvė su saulės kambariu antrame aukšte Toronte. Telefonas 762-9613.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Biliūnas.

PERTVARKYTAS dviejų miegamųjų namas. Nauja virtuvė. Daug priedų. 50 x 135 pedų sklypas. Savininkai iškelti Otavon. Royal York, Queensway-Bloor rajonas. Prašoma \$99,000.00. Skambinti tel. 233-4741 arba 231-2839. PR. BARAUSKO ISTAIGA.

HAMILTONO LIETUVIŲ PENSI-NINKŲ pastate „Rambynas“ dar yra laisvų vieno miegamojo butų po \$340-350, įskaitant šildymą ir elektrą. Adresas: 1880 Main Street, West, Hamilton, Ont. L8S 4P8. Tel. 1-416-526-8281.

LIETUVĖ MOTERIS svajoja sutikti vedybų tikslu gerą, inteligentišką, religingą vyrą, 58-68 metų amžiaus. Rašyti „Tėviškos žiburius“ adresu, aiškiai pažymint ant voko „Danutei“.

NORĖČIAU SURASTI sau gyvenimo draugą, nes likau labai vienišas. Jieškomoji amžius gali būti apie 60 metų ar panašiai. Rašyti „Tėviškos žiburius“ adresu, aiškiai pažymint ant voko „Julijai“.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINI-KA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel.(416) 533-8008.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

MONTREALQUE

Tautos šventės minėjimą surengė LK Mindaugo šaulių kuopa rugsėjo 9 d. AV šventovėje 11 val. buvo iškilmingos pamaldos, laikomos kleb. kun. J. Kubiliaus, SJ, kuris pasakė šiai dienai tinkamą pamokslą. Giedojo par. choras, vadovaujamas A. Stankevičiaus. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis.

Po pamaldų par. salėje įvyko oficiali ir meninė dalis. Kuopos pirm. A. Myle paprašė įnešti vėliavas ir sugiedoti Kanados himną. Tylos minute buvo pagerbti žuvę už tautos laisvę. Paskaitą skaitė visuomenininkas iš Klivlando VLIKO vicepirm. V. Jokūbaitis. Jis trumpai aptarė Tautos šventės istoriją ir paryškino VLI-Ko veiklą.

KLB Montrelio apylinkės valdybos vardu Gintaras Nagys pasižiūrėję LK Mindaugo šaulių kuopą, kuri kasmet surengia šį minėjimą, ir padėkojo paskaitininkui, šauliams ir visiems prisidėjusiems prie šio renginio.

Meninę programą atliko Montrelio mergaitių „Pavasario“ choras, vadovaujamas muz. Mme M. Roch. Choristė Vilija Lukoševičiūtė pranešė, kad choras padainuos septynis dainas, iš kurių dvi paskutinės bus su sol. G. Čapkauskienė.

Klausytojai buvo sužavėti. Choristės buvo apdovanotos gėlėmis, o solistė ir vadovė su administratore J. Baltuonienė gavo jų po visą puokštę. Už tai choras su soliste pakartojo paskutinįją dainą.

Minėjimas baigtas Tautos himnu ir vėliavų išnešimu. Po to visi buvo pakviesti pasivaikinti užkandžiais ir kava.

Šio minėjimo pelnas ir aukos skiriamos Tautos fondui.

Lituanistinė mokykla rugsėjo 15 d. pradėjo darbą tose pačiose patalpose, kaip ir pernai. Mokyklos vedėjai Julijai Adamonytei išsikėlė į Torontą, nauju vedėju paskirtas Linas Staškevičius. Šiais mokslo metais, šalia vedėjų, mokytojaus ses. Palmira, Joana ir Marytė Adamonytės, L. Rutkauskienė, E. Verbylienė ir Arūnas Staškevičius. Norintieji eiti į mokyklą registruojasi pas vedėją tel. 768-5484.

Mergaitių „Pavasario“ choras rugsėjo 22 d. atliks meninę programą Hartforde, Conn., lietuvių bendruomenės šventėje. Vyks ta

autobusu. Yra vietos ir šiaip norintiems ten apsilankyti. Daugiau informacijų galima gauti pas J. Baltuonienę tel. 366-8740.

I lietuvių jėzuitų suvažiavimą Čikagoje iš Montrelio buvo nuvykę klebonas kun. J. Kubilius ir stud. A. Valevičius. Čikagon taip pat grįžo kun. A. Grauslys, praleidęs vasarą Montrealy. Juos vedė A. Jonelis.

Dr. Henriko Nagio motina Antanina Nagienė, sulaukusi 90 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 29 d. Le-monte, prie Čikagos. Laidotuvės dalyvavo Birutė Nagienė su sūnumi Gintaru. Dr. Henrikas, gydytojo patariamas, pasilikio namuose.

A.a. Povilas Narbutas po ilgos ligos mirė rugsėjo 7 d. Palaidotas iš AV šventovės rugsėjo 13 d. Cote des Neiges kapinėse. Liūdi giminių ir draugai.

Klier. Paulius Mališka apsi-sprendė ir toliau studijuoti Romoje. B.S.

Šv. Kazimiero parapijoje. Popiežius Jonas-Paulius II rugsėjo 11 d. sujudino visą Montrelio miestą. Nors lijo, tačiau tūkstančiai žmonių rinkosi jo pasitikti. Mūsų mieste tokio dėmesio dar niekas nesulaukė. Šv. Kazimiero par. klebonas kun. St. Šileika suorganizavo popiežiaus pasveikinimą arti Šv. Kazimiero šventovės. Vyras laikė didelį raidėm užrašą: „Šv. Tėve, laimink mus!“ — A. Vartų Marijos paveikslas buvo laikomas aušriečių, šv. Kazimiero — kazimieriečių. Susirinko nemažas abiejų parapijų dalyvių skaičius. Parapijos komitetas išdalino visiems Lietuvos vėliavas, kurias dailiai pagamino L. Asipavičienė. Vienas vyras stovėjo su didele Lietuvos vėliava. Taip pasirodė, po drumzlinu dangumi keliomis eilėmis sustoję, katriai laukė mės pusanatos valandos. Buvo jaučiama stipri policijos sargyba. Pagaliau pasirodė keli malūn-sparniai, tuoj po to pravažiavo policija, filmuotojai ir pats Jo-nas-Paulius II specialiaame auto-vežimyje. Jis iš tolo pamatė mūsų vėliavą, užrašą, aiškiai su-lietuvius atpažino, su nušvitusiu veidu pažūrėjo į mus ir palaimi-no. Džiaugsmo prispildė mūsų sielos! Klebono pakviesti į šven-tovės pasimeldėme už popiežių. Jis laimina Kanadą ir kitus kraš-tus, o kada Lietuva jo sulauks? Sk-

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Certifikatus: min. \$1,000.00	
1 metų 11.75%	Nekilnojamo turto,
Terminuotus indėlius:	asmenines ir
1 metų 11.25%	prekybines.
180 — 364 d. 10.50%	Paskolos mirties
120 — 179 d. 10.25%	atveju
30 — 119 d. 9.75%	draudžiamos
Trumpalaikius indėlius	iki \$10,000
už \$20,000 ar daugiau	
Taupomosios sąskaitos:	
specialios 8.25%	
su drauda 8 %	
Čekių sąskaitos: 5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS	
1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč. 9.00 — 3.00	
Ketvirtadieniais 12.00 — 8.00	4.00 — 8.00
Penktadieniais 10.00 — 6.00	2.00 — 6.00

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronte.

DIDELĖ NUOLAIDA vertikalinėm langų užuolaidom. Teirautis telefonu 626-5977, Oakvilles apylinkėje — 827-3446 vakarais ir savaitgaliais.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J.S. BUBULIAI — Baliai, vestuvės, sužadėtuves, paren-gimai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti pirmadieniais, ant-radieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-8864 Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom pro-gom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.